

PLÁN SPRAVEDLIVÉ ÚZEMNÍ TRANSFORMACE

Upozornění

Návrh Plánu spravedlivé územní transformace zpracovalo Ministerstvo pro místní rozvoj ve spolupráci s relevantními partnery. Zapojeno je zejména Ministerstvo životního prostředí jako řídicí orgán budoucího programu Spravedlivé transformace.

Předkládaný materiál popisuje v souladu se strukturou plánu danou nařízením k FST dopady transformace do definovaného území a definuje jednotlivé typové aktivity, které jsou s touto transformací spojené.

Informace o struktuře vychází z dostupných informací z vyjednávání návrhu nařízení o programu, které dosud nebyly schváleny. Obsah legislativního rámce pro FST je dojednán. Nyní probíhají formální procesy mezi evropskými institucemi, které povedou k jeho schválení a vstupu v platnost i účinnost. Předpoklad schválení 2. Q 2021.

Ve stávající verzi 1.6 – oproti předchozím verzím – jsou zásadní změny v kapitole 2.3 Vazby na strategické dokumenty a 2.4 Typ plánovaných operací.

1 Obsah

1. Proces transformace	4
1.1 Očekávaný proces transformace na klimaticky neutrální ekonomiku	5
1.1.1 Nové produktivní investice podporující změnu struktury hospodářství a snižující dopady transformace energetiky, útlumu těžby uhlí	6
1.1.2 Investice do nízkouhlíkové ekonomiky, dekontaminace, revitalizace a resocializace území a do oběhového hospodářství.....	6
1.1.3 Investice do lidských zdrojů v souvislosti s transformací energetiky, útlumem těžby uhlí a rozvojem nových hospodářských aktivit	7
1.1.4 Podpora inovační výkonnosti rozvojem výzkumu a vývoje s většími přínosy pro hospodářství.....	7
1.2 Určení území	7
1.2.1 Určení nejvíce postižených území v ČR - kritéria pro výběr regionů	9
1.2.2 Sada Kritérií	10
1.2.3 Definování daného území.....	14
2. Posouzení výzev spojených s transformací, pro každé z určených území.....	16
2.1 Posouzení hospodářského, sociálního a územního dopadu transformace na klimaticky neutrální hospodářství.....	16
2.2 Rozvojové potřeby a cíle do roku 2030 s ohledem na dosažení klimaticky neutrálního hospodářství Unie do roku 2050.....	23
2.3 Soudržnost s relevantními celostátními, regionálními nebo územními strategiemi a plány	25
2.3.1 Vazba na NECP.....	25
2.3.2 Vazba na národní RIS3 strategii – Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky 2021 – 2027	26
2.3.3 Vazba na regionální RIS strategie	27
2.3.4 Vazba na dokumenty na celostátní úrovni.....	35
2.3.5 Vazba na dokumenty na regionální úrovni.....	36
2.4 Typ plánovaných operací	39
2.4.1 Návrh struktury podpory regionů v PSÚT	40
2.4.2 Ústecký kraj prioritní oblasti podpory v procesu transformace.....	42
2.4.3 Karlovarský kraj prioritní oblasti podpory v procesu transformace	56
2.4.4 Moravskoslezský kraj prioritní oblasti podpory v procesu transformace.....	72
2.4.5 Metodika pro hodnocení potenciálně strategických projektů:.....	79
2.4.6 Výčet příkladů operací a podniků jiných než MSP	81
2.4.7 Analýza pracovních míst definující oprávněnost uvedených operací velkých podniků	82
2.5 Ukazatele výstupů nebo výsledků pro jednotlivé programy.....	84
3. Řídicí mechanismus	86
3.1 Partnerství.....	86
3.2. Sledování a hodnocení.....	87

3.3. Subjekt(y) koordinace a sledování 90

Pracovní verze 1.6

1. Nástin transformace a určení nejvíce postižených území v členském státě

Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský kraj byly historicky specializovány na tradiční odvětví s významnou rolí těžkého průmyslu, těžby a energetiky. Hospodářská transformace v těchto krajích je i z těchto důvodů náročnější, obtížnější a byla dosud pouze částečně úspěšná. Současné postavení krajů v českém hospodářství, vývoj tohoto postavení a koncentrace dílčích problémů, které souvisí s historickou specializací krajů, ukazují na nedokončenou transformaci, která ovlivňuje ekonomický rozvoj a konkurenceschopnost krajů jako celku, s širším dopadem na sociální a environmentální oblasti. Z toho vyplývá potřeba podpořit restrukturalizaci hospodářství uvedených krajů ze strany státu, tím spíše, že adaptace krajů na situaci, která nastává v souvislosti s novými klimatickými závazky, bude představovat další zátěž a vlastní zdroje krajů jsou pro podobnou adaptaci zcela nedostatečné.

Transformace energetiky, snížení energetické náročnosti a přeměna zdrojů forem energie vyvolá změny nejen ve strukturálně postižených krajích, ale v celé České republice. **Nepochybně půjde o změny, které přinesou strukturálně postiženým krajům další „strukturální stres“, v jehož důsledku může snadno nastat prohloubení či zhoršení současných strukturálních problémů dotčených krajů.**

Hospodářská proměna strukturálně postižených krajů naráží také na systémové bariéry, které platí pro celou ČR, ale které mají právě ve strukturálně postižených krajích význam větší než jinde, a to kvůli koncentraci problémů v těchto krajích.

Největší dopad se předpokládá na hospodářsky strukturálně postižené kraje, na které je zaměřen Strategický rámec Hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského (dále jen „strategie RE:START“) tedy Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský kraj, kdy tyto kraje jsou s ohledem na více než 200letou historii těžby uhlí na jejich území, která zejména v průběhu 20. století výrazně pozměnila jejich průmyslové zaměření tak i krajinný ráz, jsou označovány též jako uhelné regiony. Podrobnější popis určení území viz kapitola 1.2.

1. Proces transformace

Uhelné regiony mají velký rozsah starých zátěží (např. rozsáhlé plochy po těžbě, poškozené některé složky přírody či životního prostředí, narušené urbánní struktury) nebo negativních jevů, jejichž původ souvisí s těmito zátěžemi (např. sociální složení populace, koncentrace vyloučených lokalit, příliv sociálně vyloučených osob), které je třeba řešit. Značnou (avšak zdaleka ne jedinou) zodpovědnost za řešení těchto problémů má stát, který se musí významně zasadit za odstranění poškozených území a, je-li to možné, využít jich k dalšímu rozvoji (např. území rekultivovaných po těžbě).

Uhelné regiony se musí proměnit, rozvíjet, hledět do budoucnosti, usilovat o nalezení a využití nových příležitostí vlastním úsilím. To nemůže zajistit ani způsobit sám stát, v regionech musí být fungující, spolehlivé a důvěryhodné instituce, aktivní lidé a jejich skupiny, které se o změnu snaží. K úspěchu strategie je proto třeba, aby místní hráči, vč. soukromých podniků a neziskových organizací, sami aktivně usilovali o změnu. Účelem strategie je takové aktivity podpořit, mobilizovat místní hráče, vtáhnout je do realizace a podpořit změny, které jsou generovány zevnitř jednotlivých krajů¹.

¹ Aktualizace Strategického rámce hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje
Plán spravedlivé územní transformace ČR - draft v1.6_16_56_duben 2021

Transformace energetiky a související útlum těžby uhlí k energetickým účelům, a nové příležitosti, které se tím objevují také v těchto uhelných regionech, vycházejí jednak z klimatických závazků ČR, jednak reagují na Zelenou dohodu pro Evropu, která rovněž předpokládá (požaduje) přechod k nízkouhlíkové energetice.

Současně nové požadavky na čistší zdroje forem energie, snížení její spotřeby a na nové technologie představují příležitost ke vzniku nových hospodářských aktivit, k rychlejší přeměně stávajících firem ve strukturálně postižených krajích a k jejich vstupu do nových oborů, k vývoji a uplatnění nových výrobků, služeb, technologií, postupů řízení energetických sítí apod., které mohou strukturální přeměnu hospodářství uspíšit. Novou příležitostí je také dostupnost veřejných prostředků, které budou zaměřeny na podporu transformace energetiky a celkovou diverzifikaci ekonomiky těchto regionů. Tyto prostředky představují potenciálně nový významný zdroj veřejných investic jak na podporu nových hospodářských aktivit či na podporu transformace stávajících (tedy různé formy podpory soukromému sektoru), tak jsou dalším zdrojem pro přeměnu prostředí krajů, která je nutnou součástí přeměny hospodářství.

1.1 Očekávaný proces transformace na klimaticky neutrální ekonomiku

1.1 Nástin plánované transformace, která je zaměřena na dosažení cílů Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a klimaticky neutrálního hospodářství do roku 2050, v souladu s cíli integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu a dalších stávajících plánů spravedlivé územní transformace s harmonogramem pro ukončení nebo omezení činností, jako je těžba uhlí a lignitu nebo výroba elektřiny z uhlí

Vizí spravedlivé transformace regionů je využití Operačního programu spravedlivé transformace (dále jen „OPST“), na **podporu území čelící vážným sociálně-ekonomickým výzvám plynoucím z procesu transformace. Prostřednictvím diverzifikace ekonomiky, která přispěje k dosažení cílů spojených s ochranou klimatu** (prioritní témata, na které by měl být OP ST zaměřen více než ostatní programy):

- Ekonomická diverzifikace a přeměna
- Rekvalifikace a zvyšování kvalifikace, pomoc při hledání zaměstnání a sociální začlenění uchazečů o zaměstnání
- Podpora změny klimatu a udržitelnosti životního prostředí
- Lokální a SMART mobilita
- Činnosti v oblasti vzdělávání a sociálního začlenění

Cílem je usnadnit firmám i obyvatelům těchto regionů za pomoci využití transformace regionů urychlit změny v hospodářské struktuře, pomoci k podpoře vzniku nových firem, podpory výzkumu, vývoje a k revitalizaci krajiny po následcích těžby uhlí. V rámci této oblasti byly navrženy další aktivity a opatření, které povedou k realizaci nových příležitostí. Prioritní oblast transformace regionů stanovila tři cíle, (viz tabulka č. 1), které jsou zaměřené na produktivní investice, novou nízkouhlíkovou ekonomiku a energetiku, na výzkum a vývoj, na podporu malých a středních podniků, na podporu velkých podniků, dále pak na infrastrukturu spojenou s transformací na nízkouhlíkovou ekonomiku, na revitalizace a resocializace ploch a krajiny, zejména rekultivace krajiny, v neposlední řadě pak investice do lidských kapacit k lepší

adaptaci na nové výzvy. Tyto cíle jsou v souladu s dlouhodobou vládní strategií RE:START mimo jiné definující také možné přínosy procesu transformace energetiky a těžby uhlí, která by urychlily změny struktury hospodářství a pomohly by zmírnit negativní důsledky těchto dopadů pro uhelné regiony.

Tabulka 1 – stanovení cílů transformace

Cíl	Opatření
Nové produktivní investice podporující změnu struktury hospodářství a snižující dopady transformace energetiky, útlumu těžby uhlí	Modernizace průmyslu a vznik nových podniků
Investice do nízkouhlíkové ekonomiky, dekontaminace, revitalizace a resocializace území a do oběhového hospodářství	Podpora budování a modernizace infrastruktury, výzkum a vývoj v této oblasti
	Revitalizace a resocializace krajiny po těžbě
Investice do lidských zdrojů v souvislosti s transformací energetiky, útlumem těžby uhlí a rozvojem nových hospodářských aktivit	Podpora cirkulární ekonomiky
	Outplacement
Podpora inovační výkonnosti rozvojem výzkumu a vývoje s většími přínosy pro hospodářství	Pakt zaměstnanosti – projekty zaměřené na ohrožené skupiny na trhu práce
	Spolupráce regionálních organizací na trhu práce
	Podpora transferu technologií
	Podpora spolupráce MSP s VaV organizacemi
	Podpora inovačního potenciálu firem

1.1.1 Nové produktivní investice podporující změnu struktury hospodářství a snižující dopady transformace energetiky, útlumu těžby uhlí

Tento cíl je zaměřen na realizaci nových produktivních investic, zejména pak na podporu transformace výroby tradičního energeticky a surovině náročného průmyslu (např. nové bezuhlíkové technologie v metalurgii, chemickém průmyslu apod.) stejně jako dalších odvětví zásadně ovlivněných přechodem na klimaticky neutrální ekonomiku, malých a středních podniků, výzkumu a inovací, přenosu a zavádění nových a pokročilých technologií a sítí, zaměřené na hospodářskou transformaci a restrukturalizaci nebo omezující dopady transformace energetiky a těžby uhlí, a to jak v oborech energetických, tak v oborech navazujících. Účelem je zamezit ztrátě pracovních příležitostí a zachování historického know-how tradičního průmyslu pro využití v moderních technologiích.

1.1.2 Investice do nízkouhlíkové ekonomiky, dekontaminace, revitalizace a resocializace území a do oběhového hospodářství

Cíl je zaměřen na investice do technologií, infrastrukturu, výzkum a vývoj v oblasti nízkouhlíkové energetiky, náhrady stávajících či vzniku nových zdrojů energie, inteligentní a udržitelnou místní mobilitu a dále na investice do dekontaminace, rekultivací a revitalizace a resocializace ploch, a na zavádění oběhového hospodářství a s ním souvisejících technologií, procesů a metod. Účelem je pomoci procesu transformace regionů a podpora oběhového

hospodářství s využitím, m. j. území postižených vlivy těžby a uhelnou energetikou. Veřejné prostředky přitom nesmějí nahradit legislativně definované povinnosti firem financovat ze svých prostředků aktivity související s jejich podnikatelskou činností jako je dokontaminace, sanace ekologických zátěží, rekultivace a jiné narovnávání environmentálních škod.

1.1.3 Investice do lidských zdrojů v souvislosti s transformací energetiky, útlumem těžby uhlí a rozvojem nových hospodářských aktivit

Cíl je zaměřen na přípravu lidí v jednotlivých krajích na hospodářské a sociální změny vyvolané transformací ekonomiky, útlumem těžby uhlí a rozvojem nových odvětví pomocí programů zvyšování a změny kvalifikace, aktivní pomoci uchazečům o zaměstnání a programů prevence a řešení následků sociálního vyloučení.² Investice budou rovněž směřovány do oblasti sociálního chování s cílem změnit mapy chování obyvatel směrem k energetickým úsporám, třídění odpadů, preferenci ekologických výrobků apod. (tzv. změna „social behaviour“).

1.1.4 Podpora inovační výkonnosti rozvojem výzkumu a vývoje s většími přínosy pro hospodářství

Cílem je dosáhnout vyšší interakce a rozsáhlejší spolupráce mezi výzkumnými organizacemi doma a v zahraničí a s aplikačním sektorem, díky které se bude zvyšovat kvalita výzkumu a výzkum. S cílem je rozvinout zejména spolupráci MSP a výzkumných organizací na vyšší úroveň než v současné době. Využití inovačního potenciálu za účelem zvýšení inovačních aktivit v jednotlivých transformujících se uhelných regionech působících firem a k řešení společenských problémů.

1.2 Určení území

1.2 Určení území, u nichž se očekává, že budou nejvíce postižena, a odůvodnění této volby s odpovídajícím odhadem hospodářských dopadů a dopadů na zaměstnanost na základě nástinu v oddíle 1.1

V ČR se očekává největší dopad procesu transformace na klimaticky neutrální ekonomiku do Strukturálně postižených krajů=uhelných regionů (Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský kraj), které již prochází procesem hospodářské restrukturalizace z důvodu výrazného zaměření hospodářství na tradiční průmyslové obory – zejména těžbu uhlí, metalurgický a chemický průmysl. Strukturálně postižené kraje se již dnes potýkají s velkým množstvím zátěží, které se budou s postupem transformace dále zhoršovat, pokud nebudou koncepčně a efektivně řešeny. V sociální oblasti jde např. o úroveň a typ vzdělání obyvatel, úbytek obyvatel kvůli ztrátě pracovních příležitostí, sociální struktura populace, koncentraci vyloučených lokalit, příliv sociálně vyloučených osob.³ V oblasti ekonomické jde zejména u energeticky náročného průmyslu a stovek firem závislých na tomto tradičním průmyslu o potřebu velkých investic pro splnění požadavků nové environmentální legislativy, konkurenčních nevýhod vůči

² Aktualizace Strategického rámce hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje

³ Aktualizace Strategického rámce hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje
Plán spravedlivé územní transformace ČR - draft v1.6_16_56_duben 2021

neevropským státům apod. V oblasti vnímání krajiny a související image regionu jde např. o rozsáhlé plochy po těžbě, poškozenou přírodu či životní prostředí, narušené urbánní struktury).

Tyto kraje se od ostatních krajů ČR odlišují přinejmenším v těchto aspektech:

- Nejvyšší podíl osob ohrožených chudobou a nejvyšší podíl osob v exekuci.
- Vysoká závislost zaměstnanosti na těžbě, zpracování uhlí a navazujících odvětvích – energetika, teplárenství.
- Nejrychlejší růst indexu stárí svědčící o nízké porodnosti a odlivu spíše mladší populace.
- Problematická situace na trhu práce – stále vyšší nezaměstnanost, nesoulad mezi poptávkou a nabídkou na trhu práce, setrvale nejvyšší podíl dlouhodobě nezaměstnaných (platí především pro Ústecký a Karlovarský kraj).
- Relativně špatné napojení na klíčové dopravní tahy (zejména Karlovarský kraj).
- Znečištění – vzhledem k intenzivní hospodářské činnosti zejména v částech Ústeckého a Moravskoslezského kraje.⁴
- Velké množství (stovky) firem působících v malém množství odvětví, jež jsou závislá na vstupech z tradičního těžkého průmyslu či budou rovněž dotčena přechodem na uhlíkovou neutralitu (např. firmy v automotive, chemickém průmyslu, strojírenství apod.).

Mezi uhelné regiony v České republice patří v členění NUTS II Moravskoslezsko a Severozápad (ten se skládá z kraje Karlovarského a Ústeckého). Přímou těžbu uhlí pracuje v ČR přibližně 18 000 lidí. Očekává se, že proces transformace ovlivní místní komunity závislé na těžbě uhlí a energetickém sektoru, které zaměstnávají více než 21 000 lidí a také více než 50 000 nepřímých pracovních míst v zemi (na Severozápadě existuje více než 10 000 nepřímých pracovních míst souvisejících s těžbou, přibližně 4 000 míst v těžbě a dalších cca 6000 přímých míst metalurgickém průmyslu výroby železa a oceli je v Moravskoslezském kraji. Dopad procesu transformace bude ještě prohlouben skutečností, že se tyto regiony již nachází mezi nejchudšími regiony země.

Moravskoslezský kraj je největším regionem těžby černého uhlí v Česku (28 % z celkové rozlohy území MSK je součástí Ostravsko-karvinské uhelné pánve a v tomto území žije cca 1/2 obyvatel MSK – tj. 600 000 lidí).

V Ústeckém kraji, kde se vytěžuje 80 % hnědého uhlí v České republice (severočeská uhelná pánev), existuje více než 5 000 pracovních míst souvisejících s těžbou uhlí (přímá pracovní místa v těžbě hnědého uhlí představují 11,4 % z celkové zaměstnanosti v průmyslu v Ústeckém kraji), čtyři uhelné doly, největší české uhelné elektrárny (Prunéřov, Tušimice, Ledvice a Počerady) a jsou zde také nadprůměrně zastoupeny obory výroba chemických látek a chemických přípravků, výroba ostatních nekovových minerálních výrobků a výroba papíru a výrobků z papíru. Dominantní jsou tedy obory s vysokou energetickou náročností (pára, teplo, elektřina).

V Karlovarském kraji (se dvěma hnědouhelnými doly a nejnižším HDP na obyvatele v Česku) je největším zaměstnavatelem s přibližně 3000 pracovními místy těžební společnost se sídlem v okrese Sokolov (tato oblast zaznamenává nejvyšší počet sociálně vyloučených oblastí).

⁴ Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+

Plán spravedlivé územní transformace ČR - draft v1.6_16_56_duben 2021

Společnost provozuje dva hnědouhelné povrchové lomy – lom Jiří a menší (doplňkovou) lokalitu Medard. Hnědé uhlí z oblasti Sokolov se používá hlavně k výrobě energie a tepla. Dalšíh 1 000 pracovních míst se nachází v oblasti výroby elektřiny a souvisejícím průmyslu.⁵

Transformace energetiky a průmyslu bude vyvolávat změny v hospodářství uhelných regionů jako celku, ale také transformaci života v nich. Transformace samotná se může stát impulsem ke vzniku nových aktivit v souvislosti s novými zdroji energie, která nutí firmy do nových strategií, které budou průběh změn v uhelných regionech také ovlivňovat, některé firmy se již nyní dostávají pod silný tlak rostoucích nákladů v souvislosti s energií.⁶

V MSK postupný útlum těžby již probíhá a tamní průmyslové a energetické provozy závislé na uhlí a vedlejších produktech ze zpracování uhlí jsou nuceny využívat uhlí a další suroviny dovážené ze zahraničí (např. Polsko, Rusko, Turecko). V Karlovarském kraji je těžba uhlí rovněž postupně ukončována, v Ústeckém kraji útlum těžby probíhá postupně od 90. let. Např. lom ČSA snižuje produkci a připravuje se na uzavření.

1.2.1 Určení nejvíce postižených území v ČR - kritéria pro výběr regionů Cíl Fondu pro spravedlivou transformaci⁷

Čl. 1 nařízení o Fondu pro spravedlivou transformaci uvádí, že jeho cílem je podpořit ekonomiky, obyvatele a životní prostředí regionů, které čelí závažným socio-ekonomickým výzvám plynoucím z transformačního procesu směrem k splnění cílů v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a uhlíkové neutrální ekonomice v roce 2050.

Cíle pro rok 2030 stanovuje čl. 2 (11) nařízení (EU) č. 2018/1999 a jsou následující:

- snížit emise skleníkových plynů o 55 % v porovnání s rokem 1990;
- dosáhnout 32% podílu energie vyrobené z obnovitelných zdrojů;
- zlepšit energetickou účinnost o 32,5 %;
- dosáhnout 15 % propojení elektroenergetických soustav.

Okomentoval(a): [SM1]: Bude aktualizováno podle platné legislativy při samotné finalizaci dokumentu, resp. bude dáno do souladu s platnou legislativou

Fond pro spravedlivou transformaci, jak je dáno čl. 11 nařízení k tomuto fondu, má cílit jen na regiony, které jsou z pohledu ekonomických a sociálních dopadů **nejhůře zasažené důsledky** transformačního procesu. Zároveň musí být výběr řádně zdůvodněný. Důraz je kladen zejména na adaptaci pracovníků zaměstnaných v produkci fosilních paliv nebo nejnáročnějších odvětví z pohledu emisí skleníkových plynů.

V souladu s čl. 8 nařízení o Fondu pro spravedlivou transformaci lze financovat následující oblasti:

- a) produktivní investice do malých a středních podniků, včetně mikropodniků a začínajících podniků, které vedou k hospodářské diverzifikaci, modernizaci a přeměně;
- b) investice do zakládání nových podniků, mimo jiné prostřednictvím podnikatelských inkubátorů a poradenských služeb, které vedou k vytváření pracovních míst;
- c) investice do činností v oblasti výzkumu a inovací, prováděných mimo jiné vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi, a podpora přenosu pokročilých technologií;
- d) investice do zavádění technologií, jakož i do systémů a infrastruktur pro cenově dostupnou

⁵ Investment Guidance on Just Transition Fund 2021-2027 for Czechia_ Annex D

⁶ Mechanismus působení transformace energetiky a útlumu uhlí

⁷ MŽP – Fond pro spravedlivou transformaci – kritéria pro výběr regionů

Plán spravedlivé územní transformace ČR - draft v1.6_16_56_duben 2021

- čistou energii, včetně technologií skladování energie, a do snižování emisí skleníkových plynů;
- e) investice do energie z obnovitelných zdrojů v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001, včetně kritérií udržitelnosti v ní stanovených, a do energetické účinnosti, mimo jiné za účelem snížení energetické chudoby;
  - f) investice do inteligentní a udržitelné místní mobility, včetně dekarbonizace odvětví místní dopravy a jeho infrastruktury;
  - g) investice do rekonstrukce a modernizace sítí dálkového vytápění s cílem zlepšit energetickou účinnost systémů dálkového vytápění a investice do výroby tepla, pokud jsou založeny výhradně na obnovitelných zdrojích energie;
  - h) investice do digitalizace, digitálních inovací a digitálního propojení;
  - i) investice do projektů v oblastech regenerace a dekontaminace brownfieldů, rekultivace půdy a v případě potřeby také zelené infrastruktury a nového využití, s přihlédnutím k zásadě „znečišťovatel platí“;
  - j) investice do posílení oběhového hospodářství mimo jiné předcházením vzniku odpadů, jejich snižováním, účinným využíváním zdrojů, opětovným používáním a recyklací;
  - k) zvyšování kvalifikace a rekvalifikace pracovníků a uchazečů o zaměstnání;
  - l) pomoc uchazečům o zaměstnání při hledání zaměstnání;
  - m) aktivní začleňování uchazečů o zaměstnání;
  - n) technická pomoc;
  - o) jiné činnosti v oblasti vzdělávání a sociálního začleňování a v řádně odůvodněných případech investice do infrastruktury pro účely školících středisek a zařízení péče o děti a seniory, jak je uvedeno v plánech spravedlivé územní transformace v souladu s článkem 11.

1.2.1.1 Cílové regiony

V rámci Evropského semestru 2020 v příloze D se doporučuje zaměřit se na Karlovarský, Moravskoslezský a Ústecký kraj. Výběr těchto krajů odpovídá a je v souladu s národní strategií hospodářské restrukturalizace RE:START. Dále také takto výběr potvrzuje uvedená sada kritérií.

1.2.2 Sada Kritérií

1.2.2.1 Zaměstnanost

1.2.2.1.1 Zaměstnanost v sektorech v útlumu

Očekává se⁸, že v útlumu budou především sektory:

- těžby uhlí,
- těžby ropy,
- zemního plynu a podpůrných aktivit v oblasti těžby.
- energetika závislá na spalování fosilních paliv, zejména uhlí

Pracovní místa v těchto sektorech zaniknou a trh práce bude muset absorbovat tuto pracovní sílu. Regiony s vysokou zaměstnaností v těchto sektorech budou čelit výraznějším dopadům než ostatní regiony.

⁸ Evropská komise. Čistá planeta pro všechny: Evropská dlouhodobá strategická vize prosperující, moderní, konkurenceschopné a klimaticky neutrální ekonomiky. COM(2018) 773 final. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:52018DC0773>

Využitá jsou data o zaměstnanosti v sektoru těžby a dobývání (kategorie B dle NACE).⁹

1.2.2.2 Zaměstnanost v sektorech transformace

Vedle sektorů, ve kterých dojde k úplnému útlumu činnosti, existují sektory, které jsou s těmi v útlumu úzce provázány skrze dodavatelské a navazující služby. U těchto sektorů je nicméně těžké odhadnout, jaký dopad bude mít transformace do počtu pracovních míst. Pokud se podaří sektorům adaptovat, k žádným závažným socio-ekonomickým důsledkům nemusí dojít. Je ovšem možné, že transformace úspěšná nebude a dojde k uzavírání podniků, což by pro ČR mělo fatální ekonomické a sociální dopady. Z regionálního pohledu je také nejisté, že transformace sektorů proběhne na stejném místě a nedojde k přesunu pracovních míst do jiných regionů. To je také z pohledu ekonomického i environmentálního velmi nežádoucí. Dle Evropské komise¹⁰ se jedná o tyto sektory:

- výroba chemických látek a chemických přípravků;
- výroba ostatních nekovových minerálních výrobků;
- výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství;
- výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívesů a návěsů.

Využitá jsou data o zaměstnanosti ve výše uvedených sektorech (NACE C.20, C.23, C.24 a C.29).¹¹

1.2.2.2.1 Struktura zaměstnanců

Je předpoklad, že nově vytvářená „zelená“ pracovní místa mohou v některých případech/oborech vyžadovat vyšší úroveň dovedností než zanikající místa. Regiony s méně kvalifikovanou pracovní silou proto budou transformací zasaženy více než jiné.

Využitá jsou data o ekonomicky aktivních dle nejvyššího dosaženého vzdělání. Započítané jsou kategorie bez vzdělání a základní vč. neukončeného.¹²

1.2.2.2.2 Nezaměstnanost mladých

Vysoká nezaměstnanost mladých osob indikuje špatně fungující trh práce v daném regionu. Dá se očekávat, že transformace regionu bude problémy dále prohlubovat a regiony tak budou dále zaostávat.

Využitá jsou data o nezaměstnanosti ve věkové skupině 15 až 24 let.¹³

1.2.2.2.3 Dlouhodobá nezaměstnanost

Dlouhodobá nezaměstnanost je jedním ze základních ukazatelů problematiky fungujícího trhu práce a strukturálních problémů ekonomiky. U regionů, které mají tyto problémy, se dá předpokládat, že dopad zelené transformace bude mít horší následky než v regionech, kde jsou tyto strukturální problémy menší.

Jako ukazatel je použitý podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkovém počtu

⁹ ČSÚ. Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti CZ-NACE. Dostupné

z https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jspx?_afPpage=vystup-objekt-parametry&pvo=ZAM03&pvoc=&sp=A&katalog=30853&z=T.

¹⁰ Evropská komise. Čistá planeta pro všechny: Evropská dlouhodobá strategická vize prosperující, moderní, konkurenceschopné a klimaticky neutrální ekonomiky. COM(2018) 773 final. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:52018DC0773>

¹¹ ČSÚ. Srovnání krajů v České republice – 2019: 13-104 Průměrný evidenční počet zaměstnanců podle CZ-NACE a krajů v roce 2018. Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/13-prumysl-sk61hdgp6p>.

¹² ČSÚ. SLDB 2011: Tab. Tab. 610 Obyvatelstvo ekonomicky aktivní podle nejvyššího ukončeného vzdělání, odvětví ekonomické činnosti, pohlaví a ekonomické aktivity. Dostupné z https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jspx?_afPpage=vystup-objekt-parametry&pvo=OBCR610A&pvoc=&sp=A&katalog=30712&z=T.

¹³ ČSÚ. Věk, vzdělání a specifické skupiny nezaměstnaných. Dostupné z https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jspx?_afPpage=vystup-objekt-parametry&pvo=ZAM08-A&pvoc=&sp=A&skupId=748&katalog=30853&z=T.

nezaměstnaných v daném regionu.¹⁴

1.2.2.3 Životní úroveň

1.2.2.3.1 Energetická chudoba

Transformace ekonomiky na nízkouhlíkovou může přinést další problémy domácnostem, které jsou již dnes ohrožené energetickou chudobou – budou muset přejít od fosilních paliv k jiným zdrojům energie, může růst cena energie apod. a tím navýšení počtu ohrožených domácností. MMR identifikovalo¹⁵ příjmovou hranici, která s velkou pravděpodobností může znamenat ohrožení energetickou chudobou na úrovni čistého příjmu 13 000 – 14 250 Kč měsíčně. Jako ukazatel je proto využitý podíl osob v kraji, kteří mají čistý měsíční příjem do 15 tis. Kč.¹⁶

1.2.2.4 Energetická náročnost

1.2.2.4.1 Spotřeba elektřiny

Protože jedním z cílů v oblasti energetiky a klimatu je i snižování energetické náročnosti, regiony s vysokou spotřebou energie mohou čelit významnějším problémům a mohou proto vyžadovat dodatečnou podporu.

Využitá jsou data o spotřebě elektřiny v přepočtu na obyvatele.¹⁷

1.2.2.5 Emisní náročnost ekonomiky

1.2.2.5.1 Emise skleníkových plynů ze stacionárních zdrojů

Emisně náročné provozy využívající fosilní paliva budou muset přejít na emisně méně náročná paliva. K jejich modernizaci budou připraveny prostředky Modernizačního fondu. Je nicméně možné, že u některých provozů přechod neproběhne nebo bude v konečném důsledku znamenat snížení počtu pracovních míst, přemístění provozu apod. Regiony s těmito provozy se tak mohou potýkat zejména se sociálními problémy a budou vyžadovat dodatečnou podporu.

Využitá jsou data o emisích oxidu uhličitého, oxidu dusného a metanu z Evropského registru úniků a přenosů znečišťujících látek.¹⁸

1.2.2.6 Odpady

1.2.2.6.1 Produkce směsného komunálního odpadu

Součástí přechodu k nízkouhlíkové ekonomice musí být i přechod k oběhovému hospodářství. Regiony s vysokou produkcí směsného komunálního i průmyslového odpadu budou muset vynaložit dodatečné investice do prevence i využití odpadů. Produkce směsného komunálního odpadu indikuje schopnost předcházet vzniku odpadů i schopnost odpad třídit a dále využívat. Jako ukazatel je použita produkce směsného komunálního odpadu v přepočtu na obyvatele.¹⁹

1.2.2.7 Digitalizace

1.2.2.7.1 Domácnosti s přístupem k internetu

Digitalizace je jedním z hlavních prvků přechodu k zelené ekonomice. Ta je ale podmíněna všeobecně rozšířeným přístupem k internetu. Lze očekávat, že v regionech s nižším počtem

¹⁴ ČSÚ. Struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce – podle vzdělání, věku a délky nezaměstnanosti (stav k 31. 12.).

¹⁵ MMR. Odhad velikosti cílové skupiny (nízkopříjmové domácnosti) pro „kotlíkové“ dotace. 2020.

¹⁶ ČSÚ. Srovnání krajů v České republice – 2019: 8-101. Příjmy a vybrané ukazatele hospodařících domácností podle krajů v roce 2018. Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/8-zivotni-podminky-mm3d5yivsj>.

¹⁷ ČSÚ. Srovnání krajů v České republice – 2019: 14-103 Spotřeba elektřiny netto podle odvětví a krajů v roce 2018. Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/14-energetika-vt0py7cf5u>.

¹⁸ EEA. Industrial Reporting under the Industrial Emissions Directive 2010/75/EU and European Pollutant Release and Transfer Register Regulation (EC) No 166/2006. Dostupné z <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/industrial-reporting-under-the-industrial>.

¹⁹ CENIA. Produkce a nakládání s komunálními odpady. Dostupné z <https://issar.cenia.cz/prehled-klicovych-indikatoru-podle-hlavnich-temat/09-odpady-a-materialove-toky/02-produkce-a-nakladani-s-komunalnimi-odpady/>.

domácností s přístupem k internetu bude digitální transformace zhoršovat přístup obyvatel k některým službám či pracovním příležitostem a bude tak prohlubovat ekonomické a sociální rozdíly.

Jako ukazatel je použitý podíl domácností s přístupem k internetu.²⁰

1.2.2.8 Ekologické zátěže

1.2.2.8.1 Počet starých ekologických zátěží

Ekologické zátěže mohou tvořit bariéry pro rozvoj nových ekonomických činností a obecně jsou negativním prvkem regionálního rozvoje. Regiony s vysokým počtem takových lokalit proto vyžadují dodatečné investice, které umožní zmíněné lokality revitalizovat a následně využít pro podnikatelskou či jinou činnost. Počet lokalit sám o sobě není ale zcela vypovídající, protože nezohledňuje velikost jednotlivých krajů, je tak nutné počet přepočítat k celkové rozloze kraje.

Ukazatelem je počet starých ekologických zátěží dle územně analytických podkladů s prioritou pro sanaci (A3)²¹ vztahený k rozloze kraje.

1.2.2.9 Věda a výzkum

1.2.2.9.1 Počet zaměstnanců ve výzkumu a vývoji

Zelená transformace je úzce propojená s výzkumem a aplikací nových technologií. Regiony s vybudovaným zázemím pro vědu a výzkum mají větší šanci, že právě zde dojde k rozvoji nových odvětví.

Jako ukazatel slouží počet zaměstnanců výzkumu a vývoje přepočítaný na 1 000 zaměstnanců v daném kraji.²²

1.2.2.10 Podnikatelské prostředí

1.2.2.10.1 Počet živnostenských oprávnění

Pro odolnost ekonomiky je důležitý počet drobných podnikatelů a celková diverzifikace ekonomiky. Přílišná závislost na velkých podnicích je problematická zejména a v době útlumu daného odvětví.

Jako ukazatel může sloužit počet živnostenských oprávnění přepočítaný na 1 000 obyvatel daného kraje.²³

1.2.2.11 Lokální mobilita

1.2.2.11.1 Dojíždka do zaměstnání

Transformace směrem k nízkouhlíkové ekonomice může mít horší dopad na regiony, kde jsou obyvatelé závislí na dojíždce do zaměstnání. Tito zaměstnanci jsou závislí na individuální automobilové dopravě nebo lokální veřejné dopravě. Oba způsoby dopravy se mohou stávat v důsledku ekonomické transformace méně dostupné a dopad na obyvatele tak bude větší než v regionech s nízkou dojíždkou.

Jako ukazatel slouží podíl vyjíždějících do zaměstnání (s délkou vyjížděky do 59 minut) na

²⁰ ČSÚ. Srovnání krajů v České republice – 2019: 18-104. Domácnosti s připojením k internetu podle krajů. Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/18-informacni-spolecnost-va32cs2ar6>.

²¹ CENIA. Staré ekologické zátěže. Dostupné z <https://issar.cenia.cz/prehled-klicovych-indikatoru-podle-hlavnich-temat/07-prumysl-a-energetika/stare-ekologicke-zateze/>.

²² ČSÚ. Srovnání krajů v České republice – 2019: 19-101. Zaměstnanci výzkumu a vývoje podle krajů. Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/19-veda-a-vyzkum-yc9gy5bj>.

²³ MPO. Počty podnikatelů a živností dle krajů. Dostupné z <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/statisticke-udaje-o-podnikatelich/>.

počtu zaměstnaných v daném kraji.²⁴

1.2.2.12 Demografický aspekt

1.2.2.12.1 Index stáří

Stárnoucí populace je důležitá nejen z pohledu celostátního, ale má i výrazné regionální dopady, které se projevují např. vyššími nároky na zdravotnickou a sociální infrastrukturu v daném regionu. Zároveň nízký počet mladých obyvatel do budoucna může znamenat nedostatek pracovních sil, odliv zaměstnavatelů a celkové zaostávání regionu. Regiony zasažené ekonomickou transformací tak budou muset řešit celou řadu strukturálních problémů najednou.

Využitý je index stáří (podíl osob ve věkové skupině 65+ let na věkové skupině 0–14 let).²⁵

1.2.3 Definování daného území

Na základě výše uvedených aspektů a na základě srovnání jednotlivých ukazatelů bylo možné sestavit celkový index, který ukazuje regiony vhodné pro zařazení do intervencí Fondu pro spravedlivou transformaci.

Index se skládá z jedenácti hlavních kritérií, přičemž kritérium *Zaměstnanost* se dále skládá z pěti dílčích kritérií.

Celkový index může nabývat hodnot od 0 do 1, přičemž čím vyšší hodnota, tím více je pro daný region potřebný Fond pro spravedlivou transformaci.

U každého kritéria je vždy porovnávána hodnota pro daný kraj s maximální/minimální hodnotou v celém výběru. Kromě ukazatele Počet zaměstnanců ve výzkumu a vývoji a Podnikatelské prostředí, kde je sledována minimální hodnota, je u všech ostatních kritérií sledována maximální hodnota.

Níže jsou uvedeny výsledky při stejné váze všech kritérií. Z tabulky č. 3 dle očekávání zatím vycházejí nejhůře tři uhelné regiony. Za nimi se umísťuje Středočeský kraj, za ním jsou již seřazené všechny ostatní kraje.

Tabulka 2: Celkový index dle pořadí krajů

Kraj	Celkový index
Ústecký	0,73
Karlovarský	0,62
Moravskoslezský	0,62
Středočeský	0,54
Pardubický	0,48
Vysočina	0,48
Zlínský	0,47
Královéhradecký	0,45
Liberecký	0,45

²⁴ ČSÚ. Sčítání lidu, domů a bytů (2011). Tab. 704 Vyjíždějící do zaměstnání a školy podle pohlaví, věku a podle kraje a okresu vyjížděky. Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/dojizdka-do-zamestnani-a-skol-podle-scitani-lidu-domu-a-bytu-2011-ceska-republika-2011-6elqhrw0l>

²⁵ ČSÚ. Srovnání krajů v České republice – 2019: 4-101. Vybrané demografické údaje podle krajů v roce 2018. Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/4-obyvatelstvo-phfj13r2wc>.

Olomoucký	0,44
Plzeňský	0,44
Jihočeský	0,42
Jihomoravský	0,40
Hl. m. Praha	0,38

Pracovní verze 1.6

2. Posouzení výzev spojených s transformací, pro každé z určených území

2.1 Posouzení hospodářského, sociálního a územního dopadu transformace na klimaticky neutrální hospodářství

Odkaz: čl. 11 odst. 2 písm. c)

Určení postižených hospodářských činností a průmyslových odvětví, přičemž se rozlišují:

- *hospodářská odvětví v útlumu, u nichž se očekává, že v souvislosti s transformací ukončí nebo výrazně omezí své činnosti, včetně souvisejícího harmonogramu,*
- *transformující se hospodářská odvětví, u nichž se očekává transformace jejich činností, procesů a výstupů.*

U obou odvětví:

- *očekávané ztráty pracovních míst a potřeby rekvalifikace při zohlednění prognóz v oblasti dovedností,*
- *potenciál pro hospodářskou diverzifikaci a možnosti rozvoje.*

Mechanismus pro spravedlivou transformaci se zaměří na regiony a odvětví, které jsou transformací nejvíce postiženy z důvodu jejich závislosti na fosilních palivech, včetně uhlí, rašeliny a ropné břidlice, nebo průmyslových procesech s vysokými emisemi skleníkových plynů – tzv. strukturálně postižené regiony - Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský kraj.²⁶

Hospodářská odvětví v útlumu, u nichž se očekává, že v souvislosti s transformací ukončí nebo výrazně omezí své činnosti (či na které bude mít transformace obecně největší vliv), včetně odpovídajícího harmonogramu

V Moravskoslezském kraji dochází k rychlému útlumu těžby černého uhlí. Na jaře 2021 bude ukončena těžba ve všech dolech s výjimkou dolu ČSM, který bude, na základě dnes dostupných výhledů, v provozu do roku 2022, případně do roku 2024. V návaznosti na útlum černouhelných dolů dojde, resp. může dojít k výraznému útlumu mnohých navazujících firem v odvětví hutnictví (ocelářství), specializovaného strojírenství a bezpečnosti, opravárenství, logistiky související s těžbou hlušiny a expedicí uhlí, rovněž veřejné dopravy, která slouží pro dopravu zaměstnanců. Zároveň dojde k úbytku pracovních míst v inženýrských profesích souvisejících s těžbou, což může mít celorepublikový dopad. Báňští inženýři dnes jednorázově působí v mnoha specializovaných případech v rámci celé republiky.

V Karlovarském kraji se v září roku 2020 po 51 letech zastavil provoz plynárenské části kombinátu Vřesová. Unikátní technologie, která dokázala za vysokého tlaku a teplot přeměnit hnědé uhlí na energetický plyn, byla odstavena v důsledku růst cen emisních povolenek. Plynárenská část přitom zdaleka neznamenal jen samotné tlakové zplyňování uhlí, ale třeba i technologii štěpení vedlejších karbochemických produktů. Tato skutečnost se výrazně promítne do objemu vytěženého uhlí, a to poklesem téměř o polovinu oproti současnému stavu. Na Sokolovsku je k dispozici ještě přibližně 120 milionů tun uhlí, při současném tempu těžby jsou tedy k dispozici zásoby na dalších 20 let.

²⁶ Aktualizace Strategického rámce hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje

Předpokládá se však, že u ukončení těžby hnědého uhlí nastane dříve, už mezi lety 2025 až 2030. Lze očekávat, že útlum těžby uhlí způsobí útlum činnosti firem navazujících na těžební průmysl, například v oblasti strojírenství. Od přelomu tisíciletí dochází k útlumu rovněž chemického a keramického průmyslu. Naopak dochází k rozvoji automotive.

V Ústeckém kraji jsou hospodářská odvětví soustředěna do těžebního průmyslu, energetiky, teplárenství a zpracovatelského průmyslu. Významně je zastoupen průmysl chemický a průmysl zpracovatelský. Tato odvětví se vyznačují vysokou energetickou náročností. V důsledku dekarbonizace a ukončování spalování uhlí v uhelných elektrárnách se očekává útlum v odvětvích těžby hnědého uhlí. V případě teplárenství bude nutná transformace na jiná paliva (zemní plyn, biomasa, odpady). Dále jsou ohroženy velké průmyslové podniky zejména v odvětvích chemie, papírenství, které spotřebovávají uhlí jako energetický zdroj pro vlastní průmyslovou výrobu. Na těžební průmysl je navázáno velké množství dodavatelů výrobků a služeb v odvětvích zpracovatelského průmyslu, zejména strojírenském, dodavatelé a odvětví budou vlivem ukončení činnosti těžebních společností také ohrožena.

Dopady budou znatelné rovněž v běžných profesích např. administrativy, IT, oblast služeb – např. ostraha, oděvnictví, catering, poradenství, atd.²⁷

Tradiční průmyslová odvětví těchto krajů patří stále mezi klíčové komponenty ekonomik krajů, i a jejich úspěšná transformace je pro regiony velkou výzvou (v případě MSK je to hutnictví, v ULK chemická výroba základních surovin a v KVK je to výroba porcelánu, skla a keramiky).²⁸

Zdražení energií bude mít zásadní dopady zejména v energeticky náročném průmyslu i dopravě (možný pokles přepravních výkonů). Železniční doprava je velice významným odběratelem elektřiny v Česku a zvýšení cen energií se promítne do nákladů na železniční dopravu, a to jak pro firmy, tak pro obyvatele. Zvýšení cen v dopravě proto může představovat další řetězec dopadů transformace energetiky, a to řetězec, který je značně komplexní a jehož potenciální důsledky mohou vést daleko. **V energeticky náročném průmyslu se zdražení energie přičte k dalším nákladům, které firmy musí vynakládat v souvislosti s plněním legislativních požadavků v oblasti životního prostředí (včetně emisních povolenek), což dále oslabuje jejich mezinárodní konkurenceschopnost a zvyšuje riziko úniku uhlíku.**

²⁷ Aktualizace Strategického rámce hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje

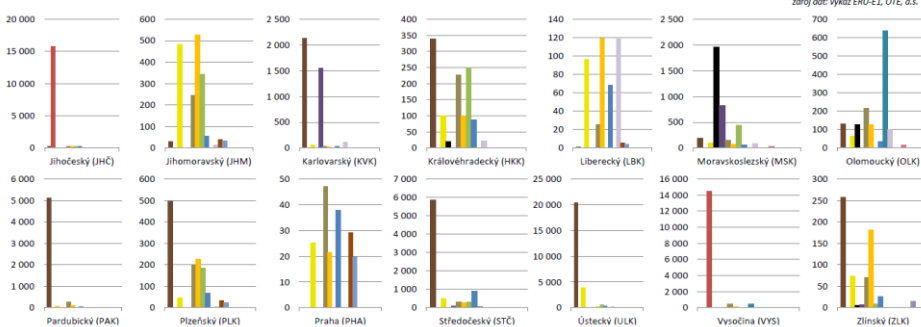
²⁸ Vstupní analýza Strategického rámce, příloha č.1_Základní makroekonomická analýza

4.5. Podíl paliv a technologií na výrobě elektřiny brutto v krajích ČR [GWh]

2019

	JHC	JHM	KVK	HKK	LBK	MSK	OLK	PAK	PLK	PHA	STC	ULK	VYS	ZLK	Celkem
Výroba elektřiny brutto	17 030,0	1 709,8	3 928,5	1 145,9	438,2	3 892,3	1 455,3	5 701,2	1 279,4	180,5	8 263,9	25 597,9	15 662,4	647,3	86 988,7
■ Hnědé uhlí	273,9	30,0	2 128,1	338,9	0,0	193,6	129,9	5 121,1	497,0	0,0	5 851,6	20 334,0	15,9	257,3	35 172,0
■ Jaderné palivo	15 764,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14 481,6	0,0	30 246,2
■ Zemní plyn	39,7	482,2	54,8	99,3	96,1	94,5	64,8	69,7	43,8	25,3	473,7	3 840,2	56,9	73,6	5 514,5
■ Černé uhlí	0,0	0,0	0,0	20,3	0,0	1 964,1	128,2	30,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,9	2 149,0
■ Ostatní plyny	0,0	0,0	1 549,0	0,0	0,0	819,7	0,0	0,0	0,0	0,0	78,4	61,0	0,0	6,6	2 514,7
■ Bioplyn	244,0	246,4	35,7	226,4	25,6	155,3	215,5	278,2	200,8	47,1	291,7	79,6	409,9	70,9	2 527,1
■ Fotovoltaické	271,6	527,6	13,3	93,5	119,3	64,2	125,2	103,3	225,3	21,6	267,2	166,8	99,3	181,7	2 285,9
■ Biomasa	194,7	341,7	5,7	250,6	0,2	441,1	2,2	0,3	185,7	0,0	300,7	620,3	47,1	8,3	2 398,7
■ Vodní	240,5	55,5	22,9	88,0	68,5	52,2	34,8	57,1	67,3	37,8	915,3	292,7	49,9	25,6	2 008,0
■ Předpřevací	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	636,9	0,0	0,0	0,0	52,8	0,0	476,9	0,0	1 166,7
■ Větrné	0,0	14,9	114,9	21,9	118,2	78,7	99,3	19,6	2,9	0,0	9,0	197,1	23,3	0,2	700,0
■ BRKO	0,0	38,0	0,0	0,0	5,4	0,0	0,0	0,0	32,2	29,2	0,0	0,0	0,0	0,0	104,8
■ Ostatní pevná paliva (mimo BRKO)	0,0	31,4	0,0	0,0	3,6	2,7	0,0	0,0	24,1	19,5	0,0	0,2	0,1	0,4	82,0
■ Odpadní teplo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25,4	17,3	18,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	1,3	62,1
■ Topné oleje	0,9	1,2	0,2	1,0	0,3	0,9	1,1	3,4	0,3	0,0	20,8	6,0	1,6	0,7	38,4
■ Ostatní kapalná paliva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,6	0,0	0,0	14,8	17,4
■ Ostatní	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0
■ Koks	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

zdroj dot. výkaz ERU-EL, OTE, a.s.

Zdroj: ERÚ

Transformující se hospodářská odvětví, u nichž se očekává transformace jejich činností, procesů a výstupů

K odvětvím, která se budou muset významně transformovat vzhledem k odklonu od uhelné energetiky a spalování fosilních paliv, patří zejména energetika a specificky teplárenství, metalurgický a strojírenský průmysl, chemický průmysl, individuální a hromadná doprava. Transformaci musí projít rovněž střední a vysoké školství, zejména s ohledem na řešení problémových oblastí v sektoru vzdělávání, které uhelné regiony dlouhodobě tíží. Změnou a transformací budou muset projít pravděpodobně, také vzdělávací obory a to jak v počátečním tak také v oblasti dalšího vzdělávání.

Transformace energetiky bude vyžadovat rozsáhlé investice do modernizace stávající infrastruktury a do výstavby nových zdrojů energie i do hledání nových řešení v energetice vůbec, jako je např. decentralizace zdrojů výroby energie. Pro firmy ve strukturálně postižených krajích, ale i jinde v ČR se otevírají možnosti ve vývoji nových technologií v průmyslu a v energetice (do jejichž vývoje a využití budou také nuceny změněnou regulací). V případě úspěchu může vzniknout v krajích nová, modernizovaná základna odvětví energetiky, která bude znalostně náročná a bude schopná přispívat svým know-how a produkty k transformaci energetiky v Evropě, bude schopná technologického vývozu. Specificky v Moravskoslezském kraji má velký potenciál transformace metalurgického průmyslu, která může přinést jak zvýšení energetické účinnosti výroby, tak vyšší recyklaci kovových odpadů a posílit vědu a výzkum v oblasti vývoje slitin a separace odpadů.

Významný dopad bude mít odklon od spalování uhlí na průmysl betonářské výroby pro stavebnictví, V tomto průmyslu se využívají ve velkém měřítku popílky a strusky z elektrárnických a

teplárenských provozů. S rychlým úbytkem tohoto materiálu bude nutno hledat náhrady pro stavební betonové směsi. Strusky se používají rovněž při stavbách komunikací a zpevněných ploch. Lze předpokládat, že s úbytkem tohoto materiálu bude nutno posílit těžbu a zpracování kamene.

Transformace energetiky bude představovat impuls také k rozvoji robotizace a digitalizace hospodářských činností, a to nejen kvůli šetření energie (např. nové stroje na zpracování kovů šetřící díky digitálním technologiím nejen energii, ale také množství zpracovávaného materiálu), ale i v dalších oblastech, třeba při nahrazování pracovní síly, efektivnější komunikací mezi dodavateli a výrobcí (případně zákazníky) atd.

Rozsáhlé plochy po těžbě uhlí budou vyžadovat rekultivace a revitalizaci. V případě scénáře vedoucího k rychlému ukončení těžby uhlí bude ploch vyžadujících nejen rekultivaci (dána zákonem), ale především revitalizaci a resocializaci přibývat rychleji a ve větším měřítku, než se dnes předpokládá. Tyto volné plochy – a jejich rekultivace, revitalizace a resocializace – budou jednak představovat nové podnikatelské příležitosti (využití know-how v rekultivacích, které v krajích zůstává), jednak vzniknou rychleji nové plochy, které bude možné využít pro nové funkce, včetně funkcí atraktivních pro obyvatelstvo (např. rekreace) nebo pro tvorbu pracovních míst.

Ve všech třech krajích roste význam odvětví automotive. Toto odvětví zaměřené doposud na výrobu automobilů s tradičními spalovacími motory, postupně přechází také na výrobu elektromobilů a dochází tak k dynamickému rozvoji tohoto segmentu (např. v MSK již probíhá výroba elektromobilů), aktivity vázané na autonomní automobily jsou stále výjimečné, i když se objevují. Příkladem mohou být iniciativy Ústeckého kraje v zanesení tématu Future of Mobility do RIS3 ÚK (např. elektromobilita, vodíková mobilita, testování autonomních vozidel a dopravních systémů, apod.) nebo rozvoj autonomní dopravy v souvislosti s příchodem BMW do Karlovarského kraje v návaznosti na výstavbu testovacího polygonu. Je proto důležité, aby se v budoucnosti v krajích rozšiřovaly aktivity spojené s budoucností automobilového průmyslu, a aby se na těchto aktivitách v co největší míře podílely české domácí firmy.²⁹ Automobilový průmysl je úzce navázán na průmysl metalurgický, chemický a strojírenský, a tudíž představuje velkou příležitost i pro transformaci těchto odvětví.

Řada firem v tradičních odvětvích prošla svou vlastní vnitřní transformací, tedy modernizací výroby, obměnou trhů (v produktovém i geografickém smyslu), která jim zajistila životaschopnost nejen na českém, ale také na evropském a globálním trhu. Vnitřní proměna firem a celých odvětví je důležitým aspektem restrukturalizace, který často není patrný z agregátních statistik, ale představuje významný prvek úspěšné ekonomické transformace regionů.³⁰

Očekávané ztráty pracovních míst a potřeby rekvalifikace při zohlednění prognóz v oblasti dovedností

Studie JRC³¹ odhaduje přímé a nepřímé negativní efekty (tedy v odvětví energetiky a těžby uhlí) ve strukturálně postižených krajích na cca 50 tis. ohrožených pracovních míst.

²⁹ Aktualizace Strategického rámce hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje

³⁰ Vstupní analýza Strategického rámce, příloha č.1_Základní makroekonomická analýza

³¹ EU coal regions: opportunities and challenges ahead, JRC for the European Commission, 2018

Zánik pracovních míst ve stávajících firmách spjatých s výrobou energie nemusí nutně znamenat (absolutní) pokles kupní síly obyvatelstva, nýbrž za předpokladu úspěšné adaptace ekonomiky budou vznikat nová, kvalitní a dobře placená pracovní místa, na která se mohou lidé opouštějící zanikající hospodářské činnosti snažit requalifikovat a doplnit si pro ně kompetence.

Ohrožená pracovní místa lze očekávat v řetězci dodavatelů, kteří dodávají vstupy těžebním společnostem a elektrárnám. Nejvýznamnějšími budou patrně metalurgie, strojírenství a stavebnictví, lze však očekávat dopady také v dalších činnostech, jako jsou různé outsourcované služby (IT, PR, ostraha, logistika, vývoj a výzkum, údržba, ad.).

Trh práce se bude měnit, nové hospodářské činnosti a nová, nízkouhlíková energetika budou vyžadovat nové kompetence lidí, nové odbornosti či doplnění, úpravu nebo zvýšení kompetencí stávajících, a to na všech úrovních, od odborných manuálních profesí až po profese ve vývoji či výzkumu. Přitom by se nemělo zapomenout na tradiční technické znalosti místních odborníků, kteří více jak sto let nabývali zkušenosti v oborech, jenž se nyní chystají na velkou restrukturalizaci.

Příležitosti vázané na nízkouhlíkovou energetiku a nové hospodářské činnosti mají potenciál přitáhnout nové odborníky do krajů, které se potýkají s odlivem kvalifikovaných, často mladších lidí. Předpokladem je však zlepšení sociálního prostředí a prostředí sídel, kvalita a vysoký standard základních služeb a pestrost a kvalita nabídek příležitostí pro trávení volného času, a také kvalitní (či alespoň se zlepšující) krajina.

Cílem je realizovat nové produktivní investice, a to především na podporu MSP, výzkumu a inovací, přenosu a zavádění nových a pokročilých technologií, digitálních technologií a sítí, zaměřené na hospodářskou transformaci a restrukturalizaci nebo omezující dopady transformace energetiky a těžby uhlí jak v oborech energetických, tak v oborech navazujících. FST v ČR však musí podporovat i produktivní investice velkých podniků. Tyto budou mít z hlediska environmentálního největší přínosy.

Pro MSP je obtížnější orientovat se v měnící se situaci vyvolané novými regulatorními tlaky, přizpůsobovat své strategie a chystat se předem na využití příležitostí, které nová situace přináší. I když jsou MSP (přinejmenším některé z nich) dobře informovány, připravované změny mohou být, v závislosti na scénáři transformace, natolik nové, že MSP budou chybět kompetence pro adaptaci na nové podmínky. Účinná, systematická a cílená informační a odborná podpora/pomoc firmám využít nových příležitostí a adaptovat se na nové požadavky bude jednou z klíčových funkcí veřejné správy i podnikatelských organizací.

Celkový význam zpracovatelského průmyslu v zaměstnanosti mírně roste, což je především důsledkem rozvoje některých průmyslových oborů, z velké části taženého přílivem zahraničních investorů. Firmy pod zahraniční kontrolou byly často (nikoliv výhradně) orientované na aktivity s nižší přidanou hodnotou (montáž, distribuce), což bylo ovlivněno řadou faktorů. Avšak vytvářely pracovní místa, která z velké části dokázala nahradit uzavírané kapacity firem v upadajících tradičních průmyslových odvětvích. Postupně se jejich aktivity začínají rozšiřovat i směrem k pokročilejším činnostem jako je inženýring nebo vývoj či dokonce výzkum.

V Karlovarském, Ústeckém i Moravskoslezském kraji v posledních 20 letech probíhá proměna oborové struktury zaměstnanosti ve zpracovatelském průmyslu, v každém kraji s rozdílnou intenzitou a odlišným způsobem. Společným znakem je rostoucí význam transformace tradičních průmyslových odvětví, respektive jejich částečná vnitřní proměna ve smyslu rozvoje nových aktivit s využitím dlouho akumulovaného know-how v tradičních oborech. Vedle toho posilují v zaměstnanosti nové obory, které jsou z velké části taženy nově příchozími PZI. Tento trend je nutno nyní podpořit. V opačném případě může dojít k poklesu zájmu o problémové regiony a k odlivu investorů.

Pro uhelné regiony je obecně charakteristická poměrně vysoká míra koncentrace zaměstnanosti do velkých firem. Koncentrovaná velikostní struktura je charakteristická pro většinu oblastí v Moravskoslezském kraji, kde se jedná o kombinaci vlivu velkých firem v tradičních odvětvích (těžba, metalurgie) a relativně nověji v automobilovém průmyslu (např. Frýdek-Místek, Nový Jičín). V Ústeckém kraji má nejvyšší míru koncentrace ORP Bílina, (AGC) přičemž vyšší míry dosahuje i Žatec (přímé zahraniční investice) a Chomutov. Karlovarský kraj se vyznačuje nízkou mírou koncentrace zaměstnanosti do velkých firem. Je zde velká koncentrace zaměstnanců ve středních firmách a nižší podíl v malých firmách. Tento stav vychází z historického vývoje, kdy ekonomicky náročný těžký průmysl byl vždy koncentrován v nízkém počtu velkých firem, které často současně se zaměstnáním garantovaly lidem bydlení, kulturu, zdravotní péči a další sociální služby. Toto nastavení ekonomik předmětných regionů nadále do určité míry přežívá, a promítá se do sociálního a vzdělanostního složení obyvatel. Z tohoto důvodu v uhelných regionech je výrazně menší počet malých a středních firem.

Důležité je připravovat lidi v krajích na hospodářské a sociální změny vyvolané transformací ekonomiky, útlumem těžby uhlí a rozvojem nových odvětví pomocí programů zvyšování a změny kvalifikace, aktivní pomoci uchazečům o zaměstnání a programů prevence a řešení následků sociálního vyloučení. Cílem je usnadnit vznik zejména inovačních start-up a spin-off firem, které budou jedním ze zdrojů restrukturalizace hospodářství, spoluvytvoří dlouhodobý zdroj růstu a povedou ke zvyšování produktivity celé krajské ekonomiky. Cílem je však také podnitit podnikavost a pomoci zakládat nové firmy všem lidem, kteří mají zájem a vůli zahájit podnikání.

Je třeba zvýšeného úsilí především ve vyhledávání nových potenciálních podnikatelů a silný/propojený systém koučingu a mentoringu pro zahájení a první roky podnikání. Vzhledem k odchodu mladých lidí ze strukturálně postižených krajů dochází pravděpodobně také ke ztrátám podnikatelsky iniciativních lidí.³²

Pro úspěšnou transformaci uhelných regionů směrem k bezemisní ekonomice je významná také osvěta. Specializované programy a marketingové působení by mělo cílit na zvýšení preference ekologického vytápění, třídění odpadů, šetření energií apod. Cílovými skupinami zde budou nejen mladiství, ale zejména střední a starší generace, které vyrůstaly v podmínkách znečištěného životního prostředí, stabilních a bohatých těžebních a metalurgických společností a relativně vysokých příjmů.

³² Aktualizace Strategického rámce hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje

Potenciál pro hospodářskou diverzifikaci a možnosti rozvoje

Základem úspěšných transformací v jiných regionech bylo vytvoření vhodných podmínek a koncentrované zacílení podpory jak na regionální, tak na národní úrovni pro rozvoj konkurenceschopnosti a inovační výkonnosti. Podle dosavadní zkušenosti růst konkurenceschopnosti je úzce provázán s budováním a rozvojem regionálního inovačního ekosystému.

V rámci tohoto ekosystému jsou vysoké školy a další výzkumné organizace jedním ze zdrojů poznatků a talentů, které by měly podpořit rozvoj konkurenceschopnosti regionální ekonomiky. Výzkumně vývojová činnost VO (ale i vzdělávací činnost – ve vazbě na pilíř D) by měla být navázána na společenské a technologické trendy a potřeby nejen stávajících podniků (a aplikační sféry, ve vazbě na pilíř A), ale i firem, o které region usiluje (tj. ty s vyšší přidanou hodnotou, inovativní, ve vazbě na pilíř B) a zejména by se měla projevit v růstu nových endogenních českých firem. VŠ (resp. VO), zkvalitnění jejich výzkumu a možné společné aktivity s aplikační sférou v těchto oblastech by měly tvořit důležitou část regionální nabídky pro firmy a investory. Mohou tak sehrát důležitou roli rozhodujícího „atraktora“.

Klíčovým předpokladem je proto umožnit a podpořit vznik kvalitnějších a relevantnějších výstupů z veřejného, případně soukromého sektoru VaV v regionech, které by firmy (zejména v předmětných regionech) mohly využít. Jde zejména o podporu rozvoje institucionální kapacity, tj. dobudování infrastruktury (zázemí, laboratoří, technologií), procesů (např. skauting, řízení vztahů s firmami, transfer...), tak personální – vyhledávání a podpora talentovaných vědeckých pracovníků. Podpůrnou roli mohou sehrát služby zvyšující informovanost o výstupech, napomáhající párování inovační nabídky a poptávky a komercializaci.

Zároveň je potřeba využít výhody spolupráce těchto institucí mezi sebou a s aplikační sférou, ale také v dialogu s dalšími aktéry (ve smyslu quadruple helix přístupu) pro transfer znalostí tak, aby napomohly (i) vyšší inovační výkonnosti, posunu domácích podniků v hodnotových řetězcích výše a expanzi stávajících podniků, (ii) získávání investic do činností na vyšších stupních GPN/GVC, (iii) vzniku nových, rychle rostoucích (inovativních) firem, (iv) inovacím ve veřejné sféře, zejména ve městech a obcích. Navazující aktivity a služby podpoří rychlejší růst a transformaci regionů a pomohou zvýšit jejich atraktivitu.

Transformace energetiky a útlum těžby v kontextu tzv. Zelené dohody pro Evropu přináší pro cílové regiony mimořádné výzvy, ale i příležitosti kritického významu. V regionech je historicky nakumulováno specifické know-how i infrastruktura. Výzkumné organizace ve spolupráci s firmami a dalšími aktéry by společně měly zkoumat, vyvíjet a testovat nová řešení např. v oblasti prevence a snižování znečištění (např. s využitím nanotechnologií), snižování energetické náročnosti provozů, čistých a udržitelných technologií, různých aspektů nízkouhlíkové a cirkulární ekonomiky, alternativních zdrojů energie a mobility budoucnosti (včetně využití vodíku, elektromobility, autonomní mobility), komunitní energetiky, hybridních, ostrovních a soběstačných systémů, ale také nového způsobu využití uhlí k energetickým (při využití CCS technologií, či snížením produkce CO₂) či dalším účelům.

Vzhledem ke komplexitě, provázanosti problémů a specifickému charakteru regionů je zde prostor pro mezioborový a mezisektorový transfer a multidisciplinární výzkum zaměřený na nové společenské výzvy, tedy také se zapojením výzkumných aktivit se sociální, společenskovední a humanitní dimenzí, které by měly nejen popisovat stav a očekávaný vývoj, včetně hrozeb, ale také přinést praktická doporučení pro rozvoj komunit. Mohou významně posunout stávající znalosti,

přispějí ke vzniku nových, udržitelných a škálovatelných řešení, budou vytvářet nové příležitosti a pracovní místa a napomohou celkovému zkvalitnění života, podnikání, image a percepce regionů. Zároveň tím dojde k posílení aktivní role VŠ/VO jakožto významných regionálních aktérů s možností pozitivně ovlivňovat a formovat vývoj a život v regionech. Výzkumný potenciál ve strukturálně postižených regionech je již v současnosti schopen reagovat na řadu nových podnětů a metod inovací typu design thinking a přinést tak zcela nová řešení s vysokou přidanou hodnotou.

2.2 Rozvojové potřeby a cíle do roku 2030 s ohledem na dosažení klimaticky neutrálního hospodářství Unie do roku 2050

Odkaz: čl. 11 odst. 2 písm. d)

Textové pole [6 000]

- *Rozvojové potřeby k řešení problémů spojených s transformací,*
- *cíle a výsledky očekávané na základě provádění priority FST, včetně očekávaného přínosu z hlediska tvorby a zachování pracovních míst.*

Vzhledem k požadavkům na významné změny energetické legislativy EU, a tudíž i legislativy členských států EU, rozhodla EU po schválení Zimního energetického balíčku o zpracování vnitrostátních plánů v oblasti energetiky v jednotlivých členských státech, které by měly obsahovat cíle a hlavní politiky ve všech pěti dimenzích energetické unie. Povinnost přípravy Vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu vyplývá z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 o správě energetické a opatření v oblasti klimatu. ČR naplnila tuto povinnost a dne 13. ledna 2020 byl Plán schválen ČR, a následně předán zástupcům Evropské komise. Tento dokument je pro oblast energetiky ČR velmi aktuální a v podstatě udává směr pro tvorbu nebo aktualizace Státní energetické koncepce. Stežejní část tvoří nastavení příspěvku ČR ke klimaticko-energetickým cílům EU v oblasti snižování emisí, zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie a zvyšování energetické účinnosti na období 2021-2030, s výhledem do roku 2050. Vybrané cíle uvedené ve Vnitrostátním plánu v oblasti energetiky a klimatu, které jsou klíčové pro nastavení skladby budoucího národního energetického mixu, jsou v následujících tabulkách.

Tabulka: Přehled cílů snížení emisí skleníkových plynů (v porovnání s rokem 2005)

	2020	2030
Absolutní vyjádření	32 Mt CO ₂ ekv.	44 Mt CO ₂ ekv.
Relativní vyjádření	20 %	30 %

Tabulka: Přehled cílů v oblasti OZE (podíl OZE na hrubé konečné spotřebě)

	2020	2030
Podíl OZE	13,0 %	22 %

Tabulka: Přehled cílů v oblasti energetické účinnosti

	2020	2030
Článek 3 (nezávazný)	Konečná spotřeba energie: 1 060 PJ	Konečná spotřeba energie: 990 PJ*

cíl)	Spotřeba primární energie: 1 855 PJ	Spotřeba primární energie: 1 735 PJ Energetická intenzita HDP: 0,157 MJ/Kč
Článek 5 (závazný cíl)	148,6 TJ	124,0 TJ
Článek 7 (závazný cíl)	Roční úspory energie: 51,1 PJ Kumulované úspory: 204,39 PJ	Roční úspory energie: 84 PJ Kumulované úspory: 462 PJ

*Jedná se o konečnou spotřebu v metodice EUROSTAT, nejedná se o tzv. „konečnou spotřebu 2020-2030“

Pro naplnění těchto cílů specificky v uhelných regionech je zapotřebí nejdříve zmapovat reálný potenciál pro jednotlivá opatření a vyhodnotit dopady odchodu od energetického využití uhlí a fosilních paliv a také změny, které jsou reálně proveditelné v průmyslovém sektoru. Z doposud provedených studií je zřejmé, že vzhledem k energeticky náročnému průmyslu v uhelných regionech bude nutno nalézt k uhlí ekvivalentní stabilní energetické zdroje. Platný Vnitrostátní plán ČR v oblasti energetiky a klimatu do roku 2030 předpokládá nárůst instalovaného výkonu fotovoltaických elektráren o 1 893 MWp, větrných elektráren o 600 MWe, zdrojů na biomasu 40 MWe a vodních elektráren o 21 MWe. Vzhledem k probíhajícím jednáním o zvýšení cíle redukce emisí skleníkových plynů na úrovni EU se navíc tyto hodnoty dále zvýší. Počítá rovněž s rozvojem využívání geotermální energie, bioplynových stanic (i prostřednictvím konverze na výrobu biometanu), a dále s rozvojem využívání tepelných čerpadel a solárních kolektorů. Uhelné regiony tak mohou využít nově dostupných finančních zdrojů a posílit nad rámec průměru ČR využití OZE a druhotných surovin. V rámci OZE je nejperspektivnější rozvoj fotovoltaických a větrných elektráren, spalování biomasy a využití geotermální energie. V rámci druhotných surovin je potenciál zejména v energetickém využití biologicky rozložitelných odpadů v bioplynových stanicích. Dále pak dle lokálních podmínek a dostupnosti také spalování biomasy a využití geotermální energie, kde lze financovat pilotní projekty a studie proveditelnosti³³.

Z hlediska průmyslové výroby lze nalézt velké příležitosti, hrozby a výzvy ve výrobě a zpracování oceli, a to jak pro snížení uhlíkové stopy při procesu výroby, tak snížení energetické náročnosti. Přivedení dostatečné kapacity elektrické energie pro nové průmyslové technologie, jako náhrady za energii vyrobenou z uhlí, si vyžádá řadu investic nejen na straně distributorů elektřiny, ale zejména do nových technologií výroby. V oblasti dopravy plánují uhelné regiony mimo jiné přechod veřejné dopravy (včetně železniční) směrem k udržitelné mobilitě s včetně vodíkové elektro-mobility.

Napříč různými odvětvími se chystají investice do využití vodíku, a to nejen v dopravě, ale také jako úložiště energie či jako redukčního činidla, a to za účelem podpory technologií, které nezvyšují emise skleníkových plynů a vytvářejí bezemisní zdroje. V této oblasti probíhá a do budoucna se plánuje mnoho výzkumných a aplikačních projektů.

Potřeba splnění cílů do roku 2030 s ohledem na dosažení klimatické neutrality má z hlediska dopadu na obyvatelstvo největší očekávaný vliv na zaměstnanost a strukturu pracovních míst, dále na požadované odbornosti, což souvisí z restrukturalizací odborných oborů a v oblasti bydlení na

³³ Podpora takto zaměřených projektů je primárně prostřednictvím Modernizačního fondu.

vytápění domácností. V uhelných krajích je více než polovina obyvatel závislá na vytápění ze soustav zásobování teplem (SZT), které převážně využívají ve zdrojích uhelných paliv. Uhlí je možné ve velkých centrálních zdrojích tepla v současné době nahradit převážně zemním plynem, částečně pak také biomasou a komunálním odpadem. Za účelem snížení emisí skleníkových plynů musí dojít k maximálnímu zvýšení efektivity celých soustav včetně snižování tepelných ztrát v rozvodech z parovodních na horkovodní rozvody. SZT je nutno chápat z hlediska lokální krajské energetiky za velmi progresivní zdroje, které v současné době vykazují vysokou míru ekologizace, mají účinnost výroby elektřiny přes 80 % v režimu KVET a představují systém distribuovaných zdrojů, které se mohou stát základem decentralizované energetiky. V případě rozpadu SCZT hrozí jednak zvýšení podílu neekologických zdrojů na fosilní paliva, energetická chudoba obyvatel, kteří si nemohou dovolit investici do individuálního zdroje tepla, nižší účinnost zdrojů, protože domovní kotelny nepracují v režimu KVET a v neposlední řadě také snížení bezpečnosti dodávky tepla, kdy u malých zdrojů, na rozdíl od centrálních velkých zdrojů SCZT, dojde při výpadku dodávky elektřiny také k pozastavení dodávky tepla. Pro masivnější rozšíření tohoto typu vytápění, stejně jako pro rozšíření elektromobility, je zapotřebí prověřit kapacity přenosových soustav elektrické energie.

2.3 Soudržnost s relevantními celostátními, regionálními nebo územními strategiemi a plány

Odkaz: čl. 11 odst. 2 písm. e)

Textové pole [6 000]

- Strategie pro inteligentní specializaci,
- územní strategie uvedené v článku 29 nařízení (EU) [nové nařízení o společných ustanoveních],
- další regionální nebo celostátní rozvojové plány.

Podporované oblasti

Soulad zejména s Národní výzkumnou a inovační strategií pro inteligentní specializaci České republiky (Národní RIS3 strategie) 2014 – 2020 (aktualizace 2018)

Soulad zejména s dále uvedenými základními strategickými dokumenty regionálního územního rozvoje: *Strategie regionálního rozvoje ČR 21+*, *Souhrnné akční plány hospodářské restrukturalizace ÚK, MSK a KVK*, *Koncepce řešení ekologických škod - 3. aktualizace*, *Inovační strategie České republiky 2019 – 2030*, *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2019-2023*, *Národní akční plán čisté mobility*.

2.3.1 Vazba na NECP

Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu byl zpracován na základě požadavku nařízení Evropského parlamentu a Rady 2018/1999 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu a obsahuje cíle a politiky ve všech pěti rozměrech energetické unie na období 2021-2030 s výhledem do roku 2050. Stěžejní část Vnitrostátního plánu tvoří nastavení příspěvku ČR

25 z 91

k tzv. evropským klimaticko-energetickým cílům EU v oblasti snižování emisí, zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie a zvyšování energetické účinnosti. Shrnuje dostupné informace v oblastech snižování emisí uhlíku, energetické účinnosti a možných úspor energie, energetické bezpečnosti, vnitřního trhu s energií a výzkumu, inovací a konkurenceschopnosti.

2.3.2 Vazba na národní RIS3 strategii – Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky 2021 – 2027

Dlouhodobá strategická vize Národní RIS3 "Odolná ekonomika založená na znalostech a inovacích" formuluje základní směr rozvoje ČR. Klade důraz na sféru znalostní ekonomiky a na transformaci hospodářství tak, aby rostla konkurenceschopnost založená na inovacích, nikoli na nízkých nákladech.

Inteligentní specializace směřuje k „chytřejmu, inteligentnímu“ využívání a rozvíjení potenciálu ČR. Cílem Národní RIS3 strategie je vytvářet dlouhodobé konkurenční výhody založené na využívání znalostí a na inovacích. Domény výzkumné a inovační specializace, které představují hlavní „vertikální“ tematické priority Národní RIS3 strategie, jsou postaveny na silných stránkách ČR a na jejich specifických kapacitách a zdrojích v rovině ekonomické, inovační a výzkumné. Národní RIS3 strategie v rámci domén specializace usiluje o propojení možností, které přináší ekonomické zázemí ČR, s výzkumnými kapacitami a klíčovými technologiemi, které představují zásadní příležitosti pro posun k aktivitám s vyšší přidanou hodnotou, posun v hodnotových řetězcích a či vytváření specifických tržních nik a segmentů.

Klíčové oblasti změn	Výzkum, vývoj a inovace pro podnikání	Veřejný výzkum a vývoj	Lidé a chytré dovednosti	Digitální agenda
Strategické cíle	A. Zvýšení inovační výkonnosti firem	B. Zvýšení kvality veřejného výzkumu	C. Zvýšení dostupnosti kvalifikovaných lidí pro výzkum, vývoj a inovace	D. Zvýšení využití nových technologií a digitalizace
Specifické cíle	<p>A.1 Posílení inovační výkonnosti stávajících firem a reakce na průmyslovou transformaci, technologické a společenské změny</p> <p>A.2 Vznik a růst nových firem a využití nových příležitostí</p> <p>A.3 Zlepšení fungování inovačních ekosystémů na národní i regionální úrovni</p>	<p>B.1 Zvýšení kvality a společenské relevance veřejného výzkumu</p> <p>B.2 Zvýšení kvality prostředí pro realizaci veřejného výzkumu</p>	<p>C.1 Zlepšení schopnosti vzdělávacího systému připravovat lidi pro výzkum, vývoj a inovace</p> <p>C.2 Rozvoj dovedností pro chytrou specializaci, průmyslovou transformaci a podnikání</p> <p>C.3 Zvýšení potenciálu a motivace pracovníků ve výzkumných organizacích</p>	<p>D.1 Podpora digitalizace a využití nových technologií v podnikání</p> <p>D.2 Podpora digitalizace a využití nových technologií ve veřejné sféře</p>

Pro klíčové sektory hospodářství ČR je nutností přejít na tzv. Průmysl 4.0. Z toho vychází i zaměření domény „Digitalizace a automatizace výrobních technologií“ na rozvoj a implementaci digitálních technologií, automatizaci výrobních procesů a nahrazování lidské práce (Průmysl 4.0). Vzhledem k tomu, že v ČR je v řadě odvětví, včetně strojírenství, stále relativně nižší produktivita práce, lze nasazení progresivních technologií do výrobních procesů považovat za významnou příležitost pro restrukturalizaci hospodářství ČR, a to zejména v odvětvích, která se výrazně podílejí na tvorbě HDP.

2.3.3 Vazba na regionální RIS strategie

Stejným principem, jakým byla připravena Národní RIS3 strategie, byly zpracovány krajské RIS3 strategie v uhelných regionech. Každá z nich definuje klíčové oblasti změn (na základě regionálních horizontálních priorit) a vedle toho domény výzkumné a inovační specializace v regionu. Jelikož jsou ekonomika a veřejný výzkum navzájem v krajích i s národní úrovní úzce provázány, překrývá se většina krajských oblastí změn i domén s Národní RIS3 strategií. V realizaci krajských RIS3 strategií se počítá nejen s programy podpory z národní úrovně, ale i s programy podpory inovací na úrovni krajů (dlouhodobě jsou na této úrovni v řadě krajů poskytovány např. inovační vouchery, nověji též kreativní vouchery). Priority jednotlivých krajů jsou popsány v tzv. krajských kartách (Příloha č. 2 Karty krajských RIS3 strategií), které představují výtah základních údajů schválených krajských RIS3 strategií. Většina krajských RIS3 strategií klade důraz i na podporu průmyslové transformace prostřednictvím implementace RIS3. Již v současné době jsou specifickými intervencemi v rámci programu RE:START podporovány tři nejvíce strukturálně postižené regiony (Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský kraj). Jejich podpora by měla od roku 2021 pokračovat i za pomoci tzv. „Just Transition Fund (JTF),“ který vytvořila EU v rámci tzv. „Just Transition Mechanism.“

2.3.3.1 Moravskoslezský kraj – vazba na RIS3

Název krajské RIS3 strategie (rok schválení/aktualizace): #hrajemskrajem – Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019 – 2027 (prosinec 2019) – pilíře „podnikavější a inovativnější kraj“ a „vzdělanější a chytřejší kraj“ představují RIS MSK 2019-2027. *V tuto chvíli se připravuje příloha k SRK 2019 – 2027, která bude definovat implementační strukturu RIS MSK, proces definování precizních domén chytré specializace a další. Tento dokument bude předložen ke schválení Rpl do konce roku 2020 a jeho schválení se předpokládá na začátku roku 2021.*

Tabulka 3 vazba podporovaných aktivit na RIS 3 strategii Moravskoslezského kraje

Oblast zájmu	Specifický cíl	Odůvodnění (shrnutí)
Nová energie	Výzkum, vývoj, poradenství a pilotní ověřování v oblasti výroby,	<ul style="list-style-type: none"> strategický cíl SRK 4.6. Nová energetika a 5.3 Přechod k nízkouhlíkové a bezemisní dopravě
	Zvýšení účinnosti a skladování bezuhlíkových zdrojů, úspor energie	
	Zvýšení energetické bezpečnosti regionu	
Nové využití území	Regenerace území po těžbě a průmyslové činnosti a jeho příprava na budoucí investice nebo uvedení do přírodě blízkého stavu, včetně realizace zelené	<ul style="list-style-type: none"> strategický cíl SRK 6.1. Kulturní a přírodní dědictví, 6.2 Živá kultura a kreativita, 6.3 Komunity a veřejné prostory, 1.2 Vznik a růst firem, 4.3 Adaptace na dopady klimatické změny, 4.4 Šetrné využívání krajiny
	Regenerace rozsáhlejších zanedbaných a nevyužívaných území, ploch a budov ve městech.	
	Revitalizace kulturního dědictví spojeného s hornickou tradicí	
Zelený průmysl	Produktivní investice do velkých podniků, které vedou k hospodářské diverzifikaci, modernizaci a přeměně	<ul style="list-style-type: none"> strategický cíl SRK 4.6 Nová energetika, 1.3 Podnikatelský a inovační ekosystém, 1.5 Velké firmy a strategický cíl 4.3 Adaptace na dopady klimatické změny
Nové podnikání	Produktivní investice do malých a středních podniků, včetně cílené podpory start-upů, které vedou k hospodářské diverzifikaci, modernizaci a přeměně	<ul style="list-style-type: none"> navazuje na strategický cíl SRK 1.1 Podnikaví lidé, 1.2 Vznik a růst firem a 1.3 Podnikatelský a inovační ekosystém.
	Investice do zakládání nových podniků, mimo jiné prostřednictvím podnikatelských inkubátorů a poradenských služeb	
Kompetentní lidé	Zvyšování kvalifikace a rekvalifikace pracovníků a uchazečů o zaměstnání, pomoc uchazečům při hledání zaměstnání a aktivní začleňování uchazečů o zaměstnání na trh práce.	<ul style="list-style-type: none"> strategický cíl SRK 2.1 Moderní vzdělávání a kompetence pro život a 2.3 Kariérové poradenství.

Oblast zájmu	Specifický cíl	Odůvodnění (shrnutí)
Inovační ekosystém	Investice do posílení kapacity a spolupráce v oblasti výzkumu, vývoje a technologických inovací, budování inovačního ekosystému.	<ul style="list-style-type: none"> strategický cíl SRK 1.3 Podnikatelský a inovační ekosystém a strategický cíl 1. 4 Výzkum a vývoj a 2.2 Atraktivní vysoké školy.
Digitální a kreativní region	Investice do digitalizace, digitálních inovací a digitálního propojení, podpora kulturního a kreativního sektoru.	<ul style="list-style-type: none"> strategický 1.1 Podnikaví lidé, 5.1 Podpora řešení chytřejšího kraje, 6.1 Kulturní a přírodní dědictví a 6.2 Živá kultura a kreativita
Cirkulární ekonomika	Aktivity vedoucí k přechodu na principy oběhového hospodářství a zlepšení uplatňování hierarchie nakládání s odpady v průmyslu, posílení regionální konkurenceschopnosti.	<ul style="list-style-type: none"> strategický cíl SRK 4.2 Prevence vzniku a využití odpadů a 4.3 Adaptace na dopady klimatické změny

2.3.3.2 Ústecký kraj – vazba na RIS3

Tabulka 4 – vazba podporovaných aktivit na RIS 3 strategii Ústeckého kraje

Oblast zájmu	Specifický cíl	Odůvodnění (shrnutí)
I. Podnikání, výzkum, inovace	SC I.1: Zvýšení inovační výkonnosti regionu, posílení výzkumné a inovační kapacity s důrazem na oblasti specializace kraje	<p><i>Klíčová oblast B: Inovativní a konkurenceschopné firmy:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Zvýšit počet nových firem s potenciálem růstu (obratu, zaměstnanosti) / škálovatelných firem postavených na moderních technologiích a know-how. Zajistit malým a středním firmám služby, které je podpoří v růstu díky novým příležitostem, možnostem a inovacím.

Oblast zájmu	Specifický cíl	Odůvodnění (shrnutí)
		<ul style="list-style-type: none"> Zpřístupnit malým a středním firmám moderní technologie s vysokou přidanou hodnotou pro testování, implementaci, inovativní výrobu. Zvýšit absorpci externích finančních zdrojů. Zvýšit počet inovací ve firmách díky spolupráci (získávání know-how) s výzkumnými organizacemi. Zvýšit konkurenceschopnost firem prostřednictvím jejich vzájemné spolupráce. <p><i>Klíčová oblast C: Kvalitní výzkum a jeho aplikace:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Zvýšit kvalitu vědeckých týmů, zlepšit jejich vybavení a podmínky pro práci. Zvýšit počet výzkumných projektů, podpořit absorpci z národních a evropských zdrojů. Zvýšit počet komercializovaných výsledků VaV. <p><i>Klíčová oblast E: Podpora inovačního ekosystému,</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Průběžně získávat a vyhodnocovat a komunikovat data o vývoji inovačního ekosystému kraje. Zapojit více aktérů do národních a evropských sítí spolupráce (kraj, města, organizace podpůrné infrastruktury). Zlepšit image Ústeckého kraje díky popularizaci výsledků výzkumu, vývoje a inovací.
	SC I.2: Zvýšení konkurenceschopnosti MSP	<p><i>Klíčová oblast B: Inovativní a konkurenceschopné firmy:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Zvýšit počet nových firem s potenciálem růstu (obratu, zaměstnanosti) / škálovatelných firem postavených na moderních technologiích a know-how. Zajistit malým a středním firmám služby, které je podpoří v růstu díky novým příležitostem, možnostem a inovacím. Zpřístupnit malým a středním firmám moderní technologie s vysokou přidanou hodnotou pro testování, implementaci, inovativní výrobu. Zvýšit absorpci externích finančních zdrojů. Zvýšit konkurenceschopnost firem prostřednictvím jejich vzájemné spolupráce.
	SC I.3: Stabilizace a rozvoj klíčových odvětví pro transformaci ekonomiky	<ul style="list-style-type: none"> Pro Ústecký kraj jsou definovány oblasti specializace / znalostní domény / aplikační oblasti: tradiční oblasti - energetika, zdroje, organická/anorganická chemie, výroba skla a porcelánu; nové trendy a výzvy - mobilita, digitalizace včetně technologií Smart Cities a Průmysl 4.0, kulturní a kreativní průmysl.
	SC I.4: Rozvoj kulturních a kreativních odvětví a jejich	<p><i>Klíčová oblast B: Inovativní a konkurenceschopné firmy:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Zvýšit počet nových firem s potenciálem růstu (obratu, zaměstnanosti) / škálovatelných firem postavených na moderních technologiích a know-how.

Oblast zájmu	Specifický cíl	Odůvodnění (shrnutí)
	zapojení do celkového rozvoje kraje	<ul style="list-style-type: none"> Zajistit malým a středním firmám služby, které je podpoří v růstu díky novým příležitostem, možnostem a inovacím. Zpřístupnit malým a středním firmám moderní technologie s vysokou přidanou hodnotou pro testování, implementaci, inovativní výrobu. Zvýšit absorpci externích finančních zdrojů. Zvýšit konkurenceschopnost firem prostřednictvím jejich vzájemné spolupráce.
II. Kompetentní lidé a Smart Region	SC II.1: Zlepšení přístupu ke kvalitním službám a infrastrukturám formálního a dalšího vzdělávání v oblastech specializace kraje	<p><i>Klíčová oblast A: Lidé pro inovace, výzkum a vývoj:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Zlepšit proces identifikace talentů. Motivovat talentované jedince k dalšímu rozvoji dovedností. Zapojit je do systematických programů na rozvoj talentů.
	SC II.3: Vyšší využití digitalizace pro efektivní a srozumitelné veřejné služby občanům	<p><i>Klíčová oblast D: Inovace ve veřejné sféře:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Zpopularizovat koncept smart, propojit regionální aktéry s poskytovateli technických řešení. Koordinovat aktivity v rámci kraje. Zvýšit počet inovativních (smart) projektů měst, obcí a poskytovatelů služeb.
III. Nová energetika a efektivně využívané zdroje	SC III.1: Rozvoj znalostí, technologií, systémů a infrastruktur pro čistou energii	<ul style="list-style-type: none"> Podporovat udržitelný rozvoj takovými aktivitami kraje, které zajistí dlouhodobou schopnost energetické infrastruktury v kraji poskytovat bezpečné a spolehlivé dodávky energie bez negativních dopadů na zdraví obyvatel a životní prostředí.
IV. Revitalizovaná území 21. století	SC IV.1: Zlepšení využitelnosti území dotčeného těžbou uhlí pro nové aktivity	<p><i>Klíčová oblast D: Inovace ve veřejné sféře:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Využít rekultivovaná území a další plochy a objekty po těžbě hnědého uhlí a brownfieldy pro uplatňování, adaptaci a modifikaci inovačních projektů.

2.3.3.3 Karlovarský kraj – vazba na RIS3

Tabulka 5 vazba podporovaných aktivit na RIS 3 strategii Karlovarského kraje

Oblast zájmu	Specifický cíl	Odůvodnění (shrnutí)
Tradice	SC 1.1 Začínající podnikání	Klíčová oblast A: Private (Soukromý sektor) A.1.1 Podpořit vznik nových firem
	SC 1.2 Transformace firem	Klíčová oblast A: Private (Soukromý sektor) A.1.3 Podpořit digitální transformaci MSP
Inovace	SC 2.1 Výzkum a inovace	Klíčová oblast A: Private (Soukromý sektor) A.1.1 Podpořit vznik nových firem A.1.2 Stabilizovat a rozvíjet inovační firmy A.1.3 Podpořit digitální transformaci MSP Klíčová oblast B: Public (Veřejný sektor) B.1.1 Zvýšit zájem veřejnosti o chytrá řešení B.1.2 Zavádět chytrá řešení do měst a obcí B.1.3 Vytvářet předpoklady pro chytrý úřad Klíčová oblast C: People (Lidské zdroje) C.1.1 Vytvářet a rozvíjet kvalitní personální kapacity a investovat do lidských zdrojů C.1.2 Motivovat studenty a žáky ke studiu technických a přírodovědných oborů a k rozvoji kreativity C.1.3 Podporovat práci s talenty a nadanými dětmi
	SC 2.2 Kreativita a design	Klíčová oblast A: Private (Soukromý sektor) A.1.1 Podpořit vznik nových firem A.1.2 Stabilizovat a rozvíjet inovační firmy Klíčová oblast D: Promotion (Atraktivní region) D.1.1 Vytvořit podmínky pro realizaci komunikačních aktivit D.1.2 Vytvořit a budovat značku regionu D.1.3 Budování sítě ambasadorů D.1.4 Zvýšit povědomí a atraktivitu regionu u cílových skupin
	SC 2.3 Digitalizace a nové produkty	Klíčová oblast A: Private (Soukromý sektor) A.1.3 Podpořit digitální transformaci MSP Klíčová oblast B: Public (Veřejný sektor) B.1.1 Zvýšit zájem veřejnosti o chytrá řešení B.1.2 Zavádět chytrá řešení do měst a obcí B.1.3 Vytvářet předpoklady pro chytrý úřad

Oblast zájmu	Specifický cíl	Odůvodnění (shrnutí)
Znalosti	3.1 Kvalitní vzdělání	<p>Klíčová oblast C: People (Lidské zdroje)</p> <p>C.1.1 Vytvářet a rozvíjet kvalitní personální kapacity a investovat do lidských zdrojů</p> <p>C.1.2 Motivovat studenty a žáky ke studiu technických a přírodovědných oborů a k rozvoji kreativity</p> <p>C.1.3 Podporovat práci s talenty a nadanými dětmi</p> <p>Klíčová oblast D: Promotion (Atraktivní region)</p> <p>D.1.1 Vytvořit podmínky pro realizaci komunikačních aktivit</p> <p>D.1.2 Vytvořit a budovat značku regionu</p> <p>D.1.3 Budování sítě ambasadorů</p> <p>D.1.4 Zvýšit povědomí a atraktivitu regionu u cílových skupin</p>
	3.2 Rekvalifikace – nový začátek	<p>Klíčová oblast C: People (Lidské zdroje)</p> <p>C.1.1 Vytvářet a rozvíjet kvalitní personální kapacity a investovat do lidských zdrojů</p> <p>Klíčová oblast D: Promotion (Atraktivní region)</p> <p>D.1.3 Budování sítě ambasadorů</p>
Spolupráce	4.1 Kulturní a přírodní dědictví	<p>Klíčová oblast D: Promotion (Atraktivní region)</p> <p>D.1.2 Vytvořit a budovat značku regionu</p>
	4.2 Nikdo není vyloučen	<p>Klíčová oblast D: Promotion (Atraktivní region)</p> <p>D.1.3 Budování sítě ambasadorů</p> <p>D.1.4 Zvýšit povědomí a atraktivitu regionu u cílových skupin</p>
Regenerace	5.1 Regenerace brownfieldů a starých ekologických zátěží	<p>Klíčová oblast A: Private (Soukromý sektor)</p> <p>A.1.1 Podpořit vznik nových firem</p> <p>A.1.2 Stabilizovat a rozvíjet inovační firmy</p> <p>Klíčová oblast D: Promotion (Atraktivní region)</p> <p>D.1.1 Vytvořit podmínky pro realizaci komunikačních aktivit</p>
	5.2 Regenerace krajiny a nové zemědělství	<p>Klíčová oblast A: Private (Soukromý sektor)</p> <p>A.1.1 Podpořit vznik nových firem</p> <p>A.1.2 Stabilizovat a rozvíjet inovační firmy</p>
	5.3 Zelená města a obce	<p>Klíčová oblast A: Private (Soukromý sektor)</p> <p>A.1.3 Podpořit digitální transformaci MSP</p> <p>Klíčová oblast B: Public (Veřejný sektor)</p> <p>B.1.1 Zvýšit zájem veřejnosti o chytrá řešení</p> <p>B.1.2 Zavádět chytrá řešení do měst a obcí</p> <p>B.1.3 Vytvářet předpoklady pro chytrý úřad</p>
Energie a materiály	6.1 Nová energie	<p>Klíčová oblast A: Private (Soukromý sektor)</p> <p>A.1.3 Podpořit digitální transformaci MSP</p>

Oblast zájmu	Specifický cíl	Odůvodnění (shrnutí)
		Klíčová oblast B: Public (Veřejný sektor) B.1.1 Zvýšit zájem veřejnosti o chytrá řešení
	6.2 Úspory energie	Klíčová oblast A: Private (Soukromý sektor) A.1.3 Podpořit digitální transformaci MSP Klíčová oblast B: Public (Veřejný sektor) B.1.2 Zavádět chytrá řešení do měst a obcí
	6.3 Toky hmoty a recyklace	Klíčová oblast A: Private (Soukromý sektor) A.1.1 Podpořit vznik nových firem A.1.2 Stabilizovat a rozvíjet inovační firmy A.1.3 Podpořit digitální transformaci MSP Klíčová oblast B: Public (Veřejný sektor) B.1.2 Zavádět chytrá řešení do měst a obcí B.1.3 Vytvářet předpoklady pro chytrý úřad
	6.4 Přejít k cirkulární ekonomice (minerální vody)	Klíčová oblast A: Private (Soukromý sektor) A.1.1 Podpořit vznik nových firem A.1.2 Stabilizovat a rozvíjet inovační firmy A.1.3 Podpořit digitální transformaci MSP Klíčová oblast B: Public (Veřejný sektor) B.1.2 Zavádět chytrá řešení do měst a obcí B.1.3 Vytvářet předpoklady pro chytrý úřad

2.3.4 Vazba na dokumenty na celostátní úrovni

Tabulka 6 – strategické dokumenty na celostátní úrovni

Klíčové oblasti dopadu	strategie RE:START	SRR+	Koncepce řešení ekologických škod	Inovační strategie ČR 2019-2030	Strategie vzdělávací politiky ČR do 2030+	Národní akční plán čisté mobility	NECP	Národní výzkumnou a inovační strategii pro inteligentní specializaci České republiky (Národní RIS3 strategie) 2014 – 2020 (aktualizace 2018)
a) produktivní investice do malých a středních podniků, včetně mikropodniků a začínajících podniků, které vedou k hospodářské diverzifikaci, modernizaci a přeměně;	x	x		X				x
b) investice do zakládání nových podniků, mimo jiné prostřednictvím podnikatelských inkubátorů a poradenských služeb, které vedou k vytváření pracovních míst;	x	x		X				x
c) investice do činností v oblasti výzkumu a inovací, prováděných mimo jiné vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi, a podpora přenosu pokročilých technologií;		x		x	x	x	x	x
d) investice do zavádění technologií, jakož i do systémů a infrastruktur pro cenově dostupnou čistou energii, včetně technologií skladování energie, a do snižování emisí skleníkových plynů;						x	x	
e) investice do energie z obnovitelných zdrojů v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001, včetně kritérií udržitelnosti v ní stanovených, a do energetické účinnosti, mimo jiné za účelem snížení energetické chudoby;							x	
f) investice do inteligentní a udržitelné místní mobility, včetně dekarbonizace odvětví místní dopravy a jeho infrastruktury;			x			x		
g) investice do rekonstrukce a modernizace sítí dálkového vytápění s cílem zlepšit energetickou účinnost systémů dálkového vytápění a investice do výroby tepla, pokud jsou založeny výhradně na obnovitelných zdrojích energie;	x						x	
h) investice do digitalizace, digitálních inovací a digitálního propojení;		x			x			x

i) investice do projektů v oblastech regenerace a dekontaminace brownfieldů, rekultivace půdy a v případě potřeby také zelené infrastruktury a nového využití, s přihlédnutím k zásadě „znečišťovatel platí“;	x	x	x												
j) investice do posílení oběhového hospodářství mimo jiné předcházením vzniku odpadů, jejich snižováním, účinným využíváním zdrojů, opětovným používáním a recyklací;	x												x		
k) zvyšování kvalifikace a rekvalifikace pracovníků a uchazečů o zaměstnání;	x					x								x	
l) pomoc uchazečům o zaměstnání při hledání zaměstnání;	x														
m) aktivní začleňování uchazečů o zaměstnání;															
n) technická pomoc;	x													x	
o) jiné činnosti v oblasti vzdělávání a sociálního začleňování a v řádně odůvodněných případech investice do infrastruktury pro účely školicích středisek a zařízení péče o děti a seniory, jak je uvedeno v plánech spravedlivé územní transformace v souladu s článkem 11.	x	x				x									x

2.3.5 Vazba na dokumenty na regionální úrovni

Tabulka 7 – strategické dokumenty na regionální úrovni

Region	Regionální strategické dokumenty	Klíčové oblasti dopadu													
		a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)	h)	i)	j)	k)	l)	m)	o)
Ústecký	Strategie rozvoje Ústeckého kraje do roku 2027	x	x	x	x			x	x	x	x	x	x	x	x
	Program rozvoje Ústeckého kraje 2014-2020	x		x	x			x		x	x	x	x		
	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Ústeckém kraji na období 2019–2021														x

2.4 Typ plánovaných operací

Textové pole [12 000]

Odkaz: čl. 7 odst. 2 písm. g)

– typ plánovaných operací a jejich očekávaný přínos ke zmírnění dopadu transformace na klimatickou neutralitu

Vysvětlení k pracovní verzi 1.5: V této části PSÚT jsou popsány návrhy prioritních oblastí podpory na území jednotlivých regionů s přihlédnutím k průběžnému sběru dat z absorpční kapacity, dále také ve vazbě na strategické dokumenty jednotlivých krajů a také na základě celkového posouzení možných oblastí podpory z dalších finančních zdrojů jako je Modernizační fond, Evropské fondy EU pro roky 2021 - 2027. V rámci jednotlivých oblastí podpory probíhá také diskuze k využití II. a III. pilíře Mechanismu pro spravedlivou územní transformaci. K definovaným oblastem probíhá ze strany regionů podrobnější analýza, navazující na uvedené kroky definující naplnění cílů strategických dokumentů a v neposlední řadě také vyhodnocení očekávaných přínosů k transformaci regionů jako celku.

Daná témata představují základní definované oblasti podpory, které jsou nyní součástí další analýzy ze strany krajů pro definování využití a nastavení schémat podpory v rámci OPST. Tato část v této fázi má následující strukturu – obecná vize rozdělení a strukturu budoucího OPST a následně oblasti podpory, které regiony v této chvíli vidí jako prioritní a jsou k nim připravovány analýzy ve vazbě na předpokládané aktivity definující – přínos pro transformaci regionů.

V rámci přípravy PSÚT došlo v rámci regionů a ve spolupráci s ministerstvy k definování typových operací a aktivit v několika úrovních. Návrh grantových schémat mimo jiné na podporu MSP, podnikání, podporu komunitní energetiky a dalších témat. Dále probíhá definování transformačních projektů a typových aktivit, jejichž možnými nositeli jsou velké podniky, které v současné době působí v regionech v různých průmyslových odvětvích, která jsou přímo spojená s energetikou nebo souvisí energeticky náročnými provozy v ocelářském, chemickém či zpracovatelském průmyslu.

2.4.1 Návrh struktury podpory regionů v PSÚT

Operační program Spravedlivá transformace bude rozdělen na tři samostatné priority dle jednotlivých krajů. **Připravují se kritéria pro rozdělení této alokace.**

Obrázek 1 – schéma členění podporovaných aktivit v PSÚT

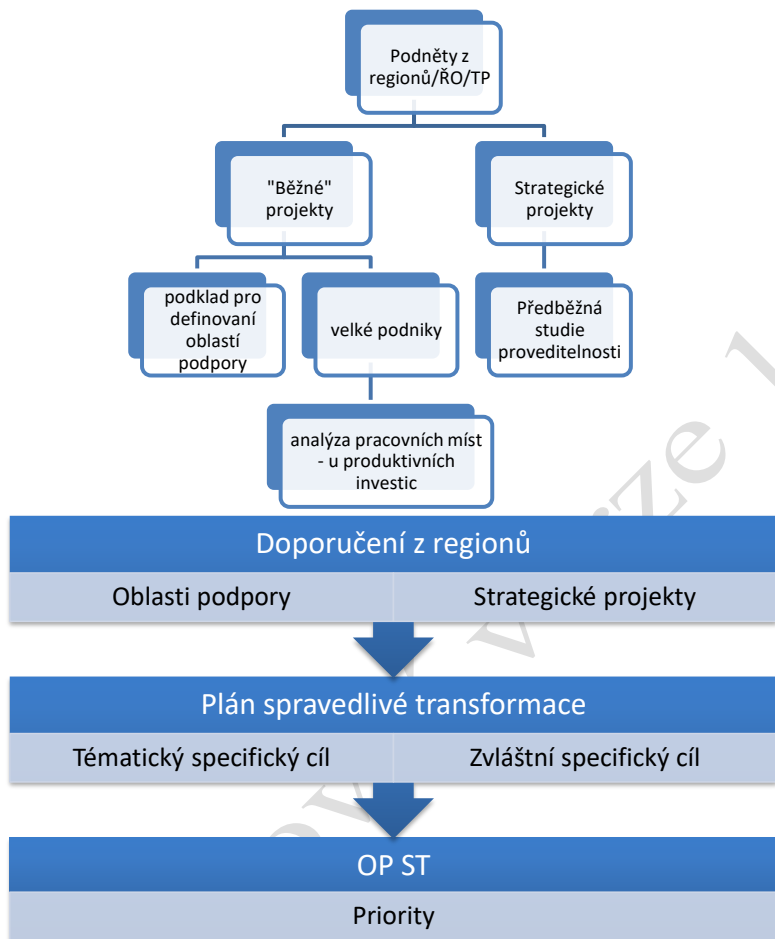
Následně každá z priorit bude mít vlastní alokaci. Dále pro všechny Priority bude shodná vnitřní struktura a členění na jednotlivé nástroje podpory.

Vnitřní struktura Priority:

Tematický specifický cíl	Strategický specifický cíl
Tematické výzvy – obdobné řešení jako v běžných OP – integrované projekty, projekty velkých podniků, krajů atp.	Územní řešení - revitalizace a resocializace rozsáhlých území (BF, znovu využití lokalit)
Grantová schémata (pro oblasti s předpokladem malých projektů od menších žadatelů – obdoba tzv. Kotlíkových dotací)	Síťové projekty (digitalizace, produktové řetězce)
Finanční nástroje – doplňující II. a III. pilíř (kombinace grantů a finančních nástrojů pro MSP)	Vlajkový projekt (strategické projekty)

Obrázek 2 - Schéma předpokládaného toku projektů a oblastí podpory:

2.4.2 Ústecký kraj prioritní oblasti podpory v procesu transformace

Na základě výsledků absorpční kapacity v regionu, výsledků Podkladové analýzy pro přípravu a implementaci PSÚT pro Ústecký kraj jsou v této chvíli navrženy níže uvedené tematické pilíře k využití prostředků FST, případně MST.

Obrázek 3 - Tematické oblasti zájmu Ústeckého kraje v rámci FST

2.4.2.1 Podnikání, výzkum, inovace

Specifický cíl I.1: Zvýšení inovační výkonnosti regionu, posílení výzkumné a inovační kapacity s důrazem na oblasti specializace kraje

Zaměření

Cílem je podpora inovační výkonnosti podniků a zároveň vytváření a rozvoj inovačního ekosystému v Ústeckém kraji.

Hlavní cílové skupiny

Podnikatelské subjekty, výzkumné organizace.

Typy příjemců

Podnikatelské subjekty; organizace pro výzkum a šíření znalostí; kraj; organizace zřizované nebo zakládáné krajem; obce; dobrovolné svazky obcí; organizace zřizované nebo zakládáné obcemi; výzkumné a inovační infrastruktury

Schémata podpory

- Tematické výzvy.
- Grantové schéma.
- Strategické projekty.

Plánované využití finančních nástrojů

Nepředpokládá se využití finančních nástrojů.

Synergie a komplementarity

OP TAK (SC 1.1). OP JAK (SC 1.1, SC 1.2).

Z prostředků OP ST budou financována opatření/projekty na území Ústeckého kraje nad rámec podpory poskytované v OP TAK a OP JAK. Hraniční oblasti budou vymezeny na úrovni podmínek programů podpor a výzev (např. výše podpory, oprávnění příjemci, komplexnost a rozsah podporovaných aktivit, způsobilé výdaje apod.).

Oblasti intervencí

- Realizace výzkumu a vývoje podle priorit RIS ÚK.
- Zavádění výsledků výzkumu a vývoje ve formě inovací do podnikové praxe; zavádění organizačních a procesních inovací.
- Budování a rozvoj podnikových a regionálních univerzitních výzkumných a vývojových center.
- Budování a rozvoj podpůrné infrastruktury pro podnikatelské, inovační a VaV aktivity v Ústeckém kraji, zvyšování kvality služeb této infrastruktury; zakládání a rozvoj inovačních platforem a klastrů.
- Rozvoj transferu znalostí, komercializace, podpora při ověřování výsledků VaV a jejich uvádění na trh.
- Budování a rozvoj infrastruktury pro pilotní a experimentální projekty v ÚK včetně využití ploch, areálů a infrastruktur pro testování nových řešení v reálných podmínkách (test-beds, living labs apod.).
- Aplikace ověřených nástrojů pro rozvoj spolupráce mezi regionálními aktéry např. výzkumnými organizacemi a podnikatelskými subjekty (např. program Inovační vouchery s tematickými podprogramy).
- Příprava, ověřování a zavádění nových služeb a nástrojů pro rozvoj inovačního ekosystému včetně přenosu dobré praxe z ČR a ze zahraničí.

Specifický cíl I.2: Zvýšení konkurenceschopnosti MSP

Zaměření

Cílem je zakládání a růst konkurenceschopnosti MSP na území Ústeckého kraje podporou šíření a zavádění technologií a služeb s vyšší přidanou hodnotou, zvýšení počtu nových a rychle rostoucích podnikatelských subjektů a realizace nových podnikatelských záměrů.

Hlavní cílové skupiny

Podnikatelské subjekty (MSP); organizace pro výzkum a šíření znalostí; výzkumné a inovační infrastruktury.

Typy příjemců

Kraj; organizace zřizované nebo zakládané krajem; Úřad práce ČR; malé a střední podniky (koneční příjemci).

Schémata podpory

- Tematické výzvy.
- Grantové schéma.

Plánované využití finančních nástrojů

Lze uvažovat o využití FN, případně o využití II. pilíře MST. Detaily by mělo stanovit samostatné předběžné posouzení FN.

Synergie a komplementarity

OP TAK (SC 1.3, SC 2.1). MPO/CzechInvest – program Technologická inkubace.

Z prostředků OP ST budou financována opatření/projekty na území Ústeckého kraje nad rámec podpory poskytované v OP TAK. Hraniční oblasti budou vymezeny na úrovni podmínek programů podpor a výzev (např. výše podpory, oprávnění příjemci, komplexnost a rozsah podporovaných aktivit, způsobilé výdaje apod.).

Oblasti intervencí

- Investice do fixního kapitálu nebo nehmotných aktiv podniků za účelem výroby zboží nebo poskytování služeb.
- Pořízení výrobních strojů a zařízení, pořízení či rekonstrukce staveb využívaných k podnikatelské činnosti, pořízení technologických postupů, programů a licencí a software.
- Zavádění digitalizace v podnicích včetně nezbytné analýzy procesů a návazné investiční podpory pro nasazování digitálních řešení.
- Odborná příprava a vzdělávání zaměstnanců spojená se zaváděním nových technologií ve firmách za účelem zlepšení technických, průmyslových a organizačních kapacit pro další rozvoj výrobků a služeb.
- Nástroje pro zakládání mikropodniků a MSP, podpůrné nástroje pro MSP ve fázi poklesu.
- Podpora proof of concept projektů MSP.
- Podpůrné nástroje pro další rozvoj a růst MSP (služby expertů, služby inovačního ekosystému).

Specifický cíl I.3: Stabilizace a rozvoj klíčových odvětví pro transformaci ekonomiky

Zaměření

Modernizace a rozvoj klíčových odvětví regionu a usnadnění jejich adaptace na podmínky a prostředí nízkoe emisní ekonomiky. Podporována bude široká škála opatření (včetně produktivních investic) vycházejících z konkrétních identifikovaných potřeb podniků s pozitivními dopady na zaměstnanost a další socioekonomické benefity.

Hlavní cílové skupiny

Velké podniky; podniky (zejména MSP) navázané v odběratelsko-dodavatelských řetězcích, zaměstnanci v podnicích.

Typy příjemců

Podnikatelské subjekty v tradičních oborech regionální ekonomiky (zejména energeticky náročná odvětví).

Schémata podpory

- Tematické výzvy.
- Strategické projekty.

Plánované využití finančních nástrojů

Lze uvažovat o využití II. pilíře MST. Detaily by mělo stanovit samostatné předběžné posouzení.

Synergie a komplementarity

OP TAK (SC 1.1, SC 4.1, SC 5.2), Modernizační fond.

OP ST podpoří komplexní, transformační projekty velkých podniků vč. produktivních investic.

Oblasti intervencí

- Podporovaná opatření mohou zahrnovat (jednotlivě i v kombinaci) zejména:
- Investice do fixního kapitálu nebo nehmotných aktiv podniků za účelem výroby zboží nebo poskytování služeb.
- Zavádění a rozšiřování digitálních a dalších pokročilých inovačních technologií v podnicích včetně investiční podpory pro nasazování digitálních řešení.
- Modernizace podnikatelské infrastruktury vč. revitalizace brownfieldů.
- Opatření v oblasti transformace energetiky, energetické účinnosti, vč. systémů akumulace energie.
- Opatření v rámci rozvoje vodíkové ekonomiky.
- Opatření v oblasti oběhového hospodářství.
- Opatření v rámci resocializace území po těžbě - využití území pro nové aktivity.

Specifický cíl I.4: Rozvoj kulturních a kreativních odvětví a jejich zapojení do celkového rozvoje kraje

Zaměření

Rozvoj KKO tak, aby se stala integrální součástí transformace kraje a přinášela přitom všechny ekonomické i další benefity.

Hlavní cílové skupiny

Aktéři v KKO (OSVČ i právnické osoby včetně nestátních neziskových organizací).

Typy příjemců

Aktéři v KKO (OSVČ i právnické osoby včetně nestátních neziskových organizací); kraj; organizace zřizované nebo zakládané krajem; obce; organizace zřizované nebo zakládané obcemi; dobrovolné svazky obcí; provozovatelé turistické infrastruktury a další oboroví aktéři (vouchery na kreativní rozvoj obcí, krajiny a turismu); OSVČ a právnické osoby z dalších průmyslových odvětví – kreativní, filmové vouchery; majitelé a provozovatelé brownfieldů a stávající infrastruktury (včetně historických památek); školy, školská zařízení a vzdělávací instituce (vouchery).

Schémata podpory

- Tematické výzvy.
- Grantové schéma.
- Strategické projekty.

Plánované využití finančních nástrojů

Nepředpokládá se využití finančních nástrojů.

Synergie a komplementarity

OP TAK (SC 2.1).

Oblasti intervencí

Plánováno je zapojení především těchto podpůrných nástrojů:

- Vytvoření funkční sítě KKO, spolupráce a vzdělávání v klíčových kompetencích (např. management, moderní formy marketingu, ekonomické řízení).
- Nezbytné technické vybavení a marketing OSVČ i právnických osob v KKO.
- Zapojení KKO do atraktivního přetváření brownfieldů a do jejich využívání jako míst pro další rozvoj kreativní ekonomiky i komunitního života.

- Nejen v souvislosti s přeměnou brownfieldů podpora vzniku decentralizované sítě menších kreativních HUBs, které na základě místních potřeb poskytnou zázemí pro rozvoj KKO.
- Propojování KKO a dalších průmyslových odvětví, propojování KKO a vzdělávání, propojování KKO a veřejné správy za využití nových nástrojů (např. kreativní vouchery a jiné nástroje).
- Zapojení KKO do plánování rozvoje měst, krajiny a turistické infrastruktury (podpůrné nástroje pro samosprávy, spolupráce se státním podnikem zabývajícím se likvidací následků hornické činnosti v oblasti těžebního průmyslu, spolupráce s příslušnými správami povodí, chráněných oblastí, destinačních agentur a dalšími oborovými aktéry).
- Rekonstrukce a rozšíření stávající infrastruktury (včetně historických památek) KKO s předpokládaným pozitivním efektem na rozvoj místní ekonomiky.
- Rozvoj infrastrukturního zázemí, služeb a nástrojů pro rozvoj podnikání v KKO.
- Rozvoj a aplikace ověřených nástrojů na podporu filmového průmyslu a audiovizuální tvorby s přínosem pro region (ekonomický efekt a příznivý dopad na rozvoj sekundárních služeb).

2.4.2.2 Kompetentní lidé a SMART Region

Specifický cíl II.1: Zlepšení přístupu ke kvalitním službám a infrastrukturám formálního a dalšího vzdělávání v oblastech specializace kraje

Zaměření

Cílem je zkvalitnění a vyšší dostupnost infrastruktury zajišťující rovný přístup ke vzdělávání a k získávání klíčových kompetencí a dovedností pro budoucnost. To zvýší reálnou uplatnitelnost absolventů na trhu práce nebo zakládání nových firem postavených na technologiích a know-how (startups).

Hlavní cílové skupiny

Žáci, studenti VOŠ a VŠ, osoby se speciálními vzdělávacími potřebami, pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci SŠ, VOŠ; akademičtí a neakademičtí pracovníci VŠ; pracovníci a dobrovolní pracovníci organizací působících v oblasti vzdělávání; dospělí v dalším vzdělávání; podnikatelské subjekty.

Typy příjemců

Právníké osoby vykonávající činnost škol a školských zařízení (školské právnické osoby); vysoké školy; kraj; organizace zřízené nebo zakládané krajem; obce; dobrovolné svazky obcí; organizace zřízené nebo zakládané obcemi; Úřad práce ČR.

Schémata podpory

- Tematické výzvy.
- Grantové schéma.
- Strategické projekty.

Plánované využití finančních nástrojů

Nepředpokládá se.

Synergie a komplementarity

IROP (SC 4.1). OP JAK (SC 2.1, SC 2.2, SC 2.3, SC 2.4).

Oblasti intervencí

Podporováno bude zejména:

- Investice do výstavby, stavebních úprav vzdělávacích zařízení (školy, školská zařízení a další zařízení podílející se na realizaci a zkvalitňování vzdělávacích aktivit) ve vazbě na nové obory s provazbou na další aktivity související s transformací vzdělávání.
- Vybudování a vybavení odborných učeben SŠ, SŠ/VOŠ a VŠ a center odborné přípravy včetně laboratorů a testovací infrastruktury ve vazbě na polytechnické vzdělávání, cizí jazyky, práce s digitálními technologiemi a podnikavost včetně rozvoje lidských kapacit pro polytechnické vzdělávání a nastavení spolupráce, provázání, se základními školami.
- Budování vnitřní konektivity škol a připojení škol k vysokorychlostnímu internetu včetně řešení kyberbezpečnosti a s tím související vzdělávání.
- Návrhy a implementace nových studijních programů na SŠ a VŠ a rozvoj spolupráce se ZŠ.
- Aktivity v oblasti celoživotního vzdělávání a celoživotního učení, které bude doplňovat, prohlubovat a obnovovat vědomosti, dovednosti a kvalifikaci účastníků na SŠ a VŠ úrovni (kurzy pro stávající a budoucí zaměstnance v klíčových odvětvích regionu a nových specializacích kraje).
- Činnosti univerzit třetího věku (zájmové, neprofesní vzdělávání) v souvislosti s útlumem různých odvětví a předčasného odchodu pracovníků do důchodu.
- Praktické kurzy pro žáky středních škol, příprava a realizace vzdělávacích programů pro školy ve spolupráci s pedagogickými pracovníky (nové technologie, kompetence pro 21. století, kreativita a podnikavost).
- Rozvoj podpůrných aktivit a nástrojů pro popularizaci polytechnického vzdělávání a podnikavosti s cílem motivovat žáky k dalšímu studiu polytechnických oborů a zakládání firem (technologie a podnikání).
- Provazování a koordinace aktivit se sítí technologických a podnikatelských center (hubů).

Specifický cíl II.2: Zvýšení zaměstnanosti a uplatnitelnosti pracovníků na trhu práce

Zaměření:

Intervence podporující zaměstnavatele při vytváření nových pracovních míst, při rozvoji nových kompetencí a tvorbě nových pracovních pozic s akcentací oblastí specializace definovaných Regionální inovační strategií Ústeckého kraje – a to jak na úrovni specializací tradičních, tak národních a v neposlední řadě tzv. emerging oblastí.

Hlavní cílové skupiny

Zaměstnavatelé; zaměstnanci; uchazeči a zájemci o zaměstnání; žáci a studenti; kraj; odbory; obce; Úřad práce ČR; vzdělávací instituce; nestátní neziskové organizace.

Typy příjemců

Kraj; organizace zřizované nebo zakládané krajem; obce; organizace zřizované nebo zakládané obcemi; Úřad práce ČR; podnikatelské subjekty; komory; profesní komory; organizace zaměstnavatelů; právnické osoby vykonávající činnost škol a školských zařízení (školské právnické osoby); vysoké školy; nestátní neziskové organizace.

Schémata podpory

- Tematické výzvy.
- Grantové schéma.
- Strategické projekty.

Plánované využití finančních nástrojů

Nepředpokládá se využití finančních nástrojů.

Synergie a komplementarity

OP Z+.

Oblasti intervencí

- Zvyšování kvalifikace a rekvalifikace pracovníků (upskilling a reskilling) s důrazem na celoživotní vzdělávání, zajištění poradenství zaměřeného na volbu vzdělávání s následným vyhledáním a udržením zaměstnání a podporou sociálního začleňování
- Rozvoj partnerství pro inovace ve vzdělávání, budování komunity inovativních firem zapojených do plánování, tvorby, realizace a vyhodnocování vzdělávání.
- Transformace vzdělanostní základny směrem k zajištění kvalifikované pracovní síly pro transformované regionální hospodářství (vazba na obory návazné na oblasti specializace definované RIS Ústeckého kraje a obory významné z pohledu dopadů transformačních procesů).
- Podpora vzdělávacích institucí pro zavádění nových technologií a zvyšování atraktivity vzdělávání v oblastech přírodních věd, technických a řemeslných oborů, IT a cizích jazyků.
- Podpůrné činnosti a analytická podpora pro veřejnou správu v oblasti nastavení vzdělávacího systému s ohledem na budoucí potřeby trhu práce.
- Optimalizace vzdělávacích institucí a jejich vzdělávacích programů ve vazbě na potřeby restrukturalizovaného regionu, vývoj vzdělávacích modulů a výukových pomůcek do výuky odborných předmětů za využití nejmodernějších IT nástrojů v rámci počátečního i celoživotního vzdělávání.
- Rozvoj globálních kompetencí budoucích učitelů.
- Tvorba podpůrných nástrojů pro zvyšování počtu studentů přírodovědných, technických a řemeslných oborů na SŠ a VŠ (primárně těch působících a nabízejících studium přímo v rámci Ústeckého kraje).
- Podpora celoživotního vzdělávání v oblastech přírodních věd, technických a řemeslných oborů, IT a cizích jazyků.
- Zajištění dostupnosti služeb kariérového, profesního a pracovního poradenství pro obyvatele ÚK v období transformace.
- Podpora rozvoje kompetencí k podnikání u žáků a studentů – podnikání jako kariéerní varianta.
- Zvyšování zájmu o podnikání v technologiích, podpora začínajícím podnikatelům formou podpory podnikatelských inkubátorů a Start-up projektů.
- Podpůrné projekty a aktivity členů Paktu zaměstnanosti ÚK v oblasti zaměstnanosti. (např. podpora sociálního podnikání, prostupného zaměstnávání, flexibilních forem organizace práce).

Specifický cíl II.3: Vyšší využití digitalizace pro efektivní a srozumitelné veřejné služby občanům

Zaměření

Cílem je dosáhnout vysoké kvality služeb veřejné správy koordinovaným propojením a sdílením informací a dat a vytvoření jednoduchých a srozumitelných služeb pro občany na principu SMART CITIES/REGIONS. Intervence se zaměří na další posílení výkonnosti orgánů veřejné správy na území regionu prostřednictvím rozvoje a využití digitálních technologií.

Hlavní cílové skupiny

Občané, podnikatelé, instituce veřejné správy, zaměstnanci ve veřejné správě.

Typy příjemců

Kraj; organizace zřizované nebo zakládané krajem; obce; organizace zřizované nebo zakládané obcemi; svazky obcí.

Schématu podpory

- Tematické výzvy.
- Strategické projekty.

Plánované využití finančních nástrojů

Nepředpokládá se využití finančních nástrojů.

Synergie a komplementarity

IROP (SC 1.1).

Oblasti intervencí

V rámci tohoto specifického cíle budou podporovány zejména následující aktivity:

- Budování a modernizace datových center.
- Vytvoření jednotné digitální datové platformy pro území ÚK.
- Ochrana informačních a komunikačních technologií veřejné správy.
- Vzdělávání a osvěta v oblasti digitalizace včetně kyberbezpečnosti.
- Tvorba tzv. digital twins s cílem dalšího zefektivňování služeb.
- Zavádění smart řešení včetně pilotního ověřování.
- Budování a rozvoj infrastruktury pro pilotní a experimentální projekty v ÚK včetně využití ploch, areálů a infrastruktur pro testování nových řešení v reálných podmínkách (test-beds, living labs apod.).

Specifický cíl II.4: Zvýšení sociální soudržnosti a komunitní rozvoj v obcích

Zaměření

Cílem intervencí je zvyšování tolerance obyvatel regionu, snižování deprivace obyvatel jak v oblasti zadlužení, bydlení, tak v oblasti péče, zvýšení zaměstnanosti, rekvalifikace a vznik komunitních zaměstnaneckých projektů, zvýšení dobrovolnické činnosti v regionu a větší zapojení obyvatel do věcí veřejných, zjištění skutečných potřeb zaměstnanců restrukturalizovaných odvětví a jejich osobních preferencí v dalším osobnostním a profesním rozvoji (tedy dobré nastavení rekvalifikačních kurzů a poradenství), získání stability v kvalitním bydlení, další vzdělávání obyvatel deprimovaných čtvrtí a zvýšení jejich uplatnitelnosti na trhu práce, efektivní spolupracující síť aktérů, která bude umět dostatečně reagovat a řešit problémy spojené s restrukturalizací průmyslu a sociální integrace obyvatel.

Hlavní cílové skupiny

Zaměstnanci, obyvatelé.

Typy příjemců

Kraj; organizace zřizované nebo zakládané krajem; obce; organizace zřizované nebo zakládané obcemi; nestátní neziskové organizace; místní akční skupiny.

Schématu podpory

- Tematické výzvy.

Plánované využití finančních nástrojů

Nepředpokládá se využití finančních nástrojů.

Synergie a komplementarity

IROP (SC 4.2), OP Z+.

Oblasti intervencí

V rámci tohoto specifického cíle budou podporovány zejména následující aktivity:

- Služby komunitního charakteru (komunitní centra, odlehčovací služby, dobrovolnické programy, podpora programů pro pečující včetně rekvalifikací, vznik sousedských rohů, chráněné bydlení atd.).
- Metody case managementu (spolupráce pracovníků z různých odvětví při podchycení problémů při jejich zárodku).
- Posílení kapacit sítě bezplatných dluhových poraden a odborného sociálního poradenství.
- Posílení prevence ztráty bydlení (sociální a právní poradenství – kontaktní místa).
- Podpora vytváření nových kapacit pro bydlení.
- Komunitní plánování ve spolupráci s obyvateli, obcí a odborníky (urbanisty, architektky, sociology) a zavádění tzv. koordinátorů pro konkrétní čtvrtě/městské části/sídlště (neighbourhood coordinator).
- Sociologický výzkum zaměstnanců z restrukturalizovaných průmyslových odvětví na téma dovedností, potřeb a osobních preferencí rozvoje (prvotní pilíř pro nastavení typu rekvalifikací a poradenství).
- Efektivní a flexibilní spolupráce klíčových aktérů poskytující pomoc, poradenství a informace (regionální podpůrná síť).

2.4.2.3 Nová energetika a efektivně využívané zdroje

Specifický cíl III.1: Rozvoj znalostí, technologií, systémů a infrastruktur pro čistou energii

Zaměření

Cílem intervencí je zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie, zavádět opatření v oblasti energetické účinnosti a integrace nových a stávajících zdrojů energie, a to jak ve veřejném, tak podnikatelském sektoru na území Ústeckého kraje. V rámci tohoto specifického cíle budou podporovány zejména komplexní a pilotní projekty s důrazem na inovaci a spolupráci firemního sektoru, výzkumných organizací a institucí veřejného sektoru. Díky této spolupráci bude docházet k tvorbě nových pracovních míst schopných integrovat část zaměstnanců z utlumovaných odvětví souvisejících s těžbou a využitím hnědého uhlí.

Hlavní cílové skupiny

Veřejný sektor, podniky, občané žijící v regionu.

Typy příjemců

Kraj; organizace zřizované nebo zakládané krajem; obce; organizace zřizované nebo zakládané obcemi; státní podniky; podnikatelské subjekty.

Schémata podpory

- Tematické výzvy.
- Grantové schéma.

Plánované využití finančních nástrojů

Lze uvažovat o využití II. a III. pilíře MST. Detaily by mělo stanovit samostatné předběžné posouzení.

Synergie a komplementarity

OP ŽP (SC 1.1). OP TAK (SC 4.1, SC 4.2). Nová zelená úsporám. Modernizační fond.

Oblasti intervencí

Předpokládá se podpora zejména následujících aktivit:

- Výzkum, vývoj a realizace nových zdrojů obnovitelné energie vedoucí ke snižování emisí a vytváření nových pracovních míst.
- Investice do integrace nových a stávajících zdrojů s cílem snížit dopady energetické transformace.
- Projekty zvyšující energetickou účinnost a bezpečnost.
- Projekty transformace zdrojů pro systémy zásobování teplem (CZT) s prioritním využitím obnovitelných zdrojů energie a integrovaného přístupu.
- Aktivity rozvíjející spolupráce aplikační sféry se středními školami, vysokými školami a výzkumnými organizacemi zaměřená na posílení regionálního vodíkového know-how a rozvoj dalších inovativních zdrojů energie vč. jejího skladování.
- Podpora vytvoření hodnotového řetězce využití lithia a výroby bateriových článků pro rozvoj bezemisní ekonomiky na území ČR.

Specifický cíl III.2: Rozvoj nových energetických odvětví

Zaměření

Cílem intervencí je otevřít prostor pro rozvoj všech perspektivních obnovitelných zdrojů energie a souvisejících technologií se zaměřením na lokálně dostupné zdroje a jejich efektivní využívání a integraci. Cílem je vytvořit inovační prostředí a odstraňovat bariéry, jež brání rychlejšímu rozvoji a využívání těchto zdrojů a zajistit tak postupný a bezpečný přechod od fosilních paliv k bezemisní energetice a klimaticky neutrální ekonomice.

Hlavní cílové skupiny

Veřejný sektor, podniky, občané žijící v regionu.

Typy příjemců

Kraj; organizace zřizované nebo zakládané krajem; obce; organizace zřizované nebo zakládané obcemi; státní podniky; podnikatelské subjekty; právnické osoby vykonávající činnost škol a školských zařízení (školské právnické osoby); vysoké školy; organizace pro výzkum a šíření znalostí.

Schémata podpory

- Tematické výzvy.
- Strategické projekty.

Plánované využití finančních nástrojů

Lze uvažovat o využití II. a III. pilíře MST. Detaily by mělo stanovit samostatné předběžné posouzení.

Synergie a komplementarity

OP TAK (SC 1.1, SC 4.1). IROP (SC 2.1). OP D (SC 3.1). Modernizační fond.

Oblasti intervencí

- Předpokládá se podpora zejména následujících aktivit:
- Projekty zaměřené na výzkum, vývoj a zavádění technologií výroby, skladování, distribuce a využití zeleného vodíku v energetice, dopravě, chemickém průmyslu a dalších aplikacích.
- Pilotní projekty integrace lokálních obnovitelných zdrojů energie s využitím systémových integrátorů, jako je vodík, horninové prostředí a dalších perspektivních technologií ukládání elektřiny a tepla.
- Projekty vedoucí ke snižování investiční náročnosti a rizik spojených se zaváděním inovativních obnovitelných zdrojů energie s cílem zvýšit jejich podíl na energetickém trhu.
- Projekty spolupráce firem, výzkumných organizací a veřejného sektoru zaměřené na rozvoj perspektivních obnovitelných zdrojů energie a vodíkové ekonomiky.
- Získávání, zpracování a využívání místních zdrojů pro rozvoj bezemisní ekonomiky a s pozitivním dopadem na zaměstnanost.
- Investice do udržitelné, bezemisní místní a regionální vodíkové mobility a související infrastruktury.
- Rozvoj produktivních investic místních podniků přímo navázaných na tvorbu a posilování kapacit v oblasti vodíkové ekonomiky.
- Rozvoj aktivit Vodíkové platformy Ústeckého kraje.
- Podpora vzniku energetických a vodíkových společenství a klastrů.

Specifický cíl III.3: Rozvoj komunitní energetiky

Zaměření

Cílem intervencí je zavádění systémových opatření směřujících ke zmírnění ekonomických, sociálních a environmentálních dopadů energetické transformace. Cílem je realizovat aktivity podporující dostupnost zdrojů energie jak ve smyslu finančním, tak prostorovém a institucionálním.

Hlavní cílové skupiny

Kraj, obce, občané v regionu.

Typy příjemců

Kraj; organizace zřizované nebo zakládáné krajem; obce; organizace zřizované nebo zakládáné obcemi; svazky obcí; místní akční skupiny.

Schémata podpory

- Tematické výzvy.
- Grantové schéma.
- Strategické projekty.

Plánované využití finančních nástrojů

Lze uvažovat o využití III. pilíře MST. Detaily by mělo stanovit samostatné předběžné posouzení.

Synergie a komplementarity

OP ŽP (SC 1.1). Modernizační fond.

Oblasti intervencí

Za účelem naplňování SC jsou očekávány zejména tyto aktivity:

- Zvedení energetického managementu na úrovni Ústeckého kraje (KEM) s cílem poskytování metodické podpory městům a obcím v regionu při rozvoji OZE a zvyšování účinnosti užití energie (včetně pomoci s přípravou projektů do OPŽP, ModFondu a dalších programů).

- Vznik Energetické agentury Ústeckého kraje jako nástroje pro úspěšné zavádění energetického managementu v regionu.
- Realizace pilotních projektů komunitní energetiky pro odzkoušení možné budoucí role kraje včetně nastavení technických a legislativních nástrojů pro podporu vzniku energetických společenství v regionu.
- Vznik regionální Platformy pro komunitní energetiku – sdružování energetických společenství, výměna zkušeností, společné projekty.
- Podpora vzniku energetických společenství v regionu (pro členy Platformy pro komunitní energetiku).
- Systémová integrace energetických zdrojů vč. dalších sektorů (doprava, odpadové hospodářství apod.).
- Založení Fondu úspor Ústeckého kraje jako finančního nástroje využívajícího zisky ze zavádění energetických úspor pro dlouhodobý rozvoj energetického managementu, přípravu projektů energetické efektivity a kofinancování integrovaných projektů v oblasti udržitelné energetiky.

Specifický cíl III.4: Efektivnější využívání zdrojů, přechod k oběhovému hospodářství

Zaměření

Přeměna prostředí s cílem efektivněji využívat zdroje a usnadnit přechod k oběhovému hospodářství. V konečném důsledku tyto aktivity přispějí k předcházení vzniku odpadů a zvýšení míry opětovného (materiálového i energetického) využití průmyslového i komunálního odpadu v regionu s využitím dalších finančních zdrojů (návažná realizace navržených řešení v rámci OPŽP).

Hlavní cílové skupiny

Veřejný sektor; podniky; občané žijící v regionu.

Typy příjemců

Kraj; organizace zřizované nebo zakladané krajem; obce; svazky obcí; organizace zřizované nebo zakladané obcemi; podnikatelské subjekty; nestátní neziskové organizace.

Schémata podpory

- Tematické výzvy.
- Grantové schéma.
- Strategické projekty.

Plánované využití finančních nástrojů

Lze uvažovat o využití II. a III. pilíře MST. Detaily by mělo stanovit samostatné předběžné posouzení.

Synergie a komplementarity

OP ŽP (SC 1.4). OP TAK (SC 5.2).

Oblasti intervencí

V rámci tohoto specifického cíle budou podporovány zejména následující aktivity:

- Podpora výzkumu, vývoje a zavádění inovativních technologií směřujících k rozvoji cirkulární ekonomiky.
- Získávání a rozvoj znalostí v dané oblasti a zavádění výsledků výzkumu a vývoje do praxe.
- Podpora obcí při přechodu na funkční oběhové hospodářství ve formě přípravných studií, analýz stavu a návrhu komplexních nových řešení.

- Projekty pro předcházení vzniku odpadů – testování v rámci komunit ve spolupráci s výzkumnými organizacemi, ověřování nových řešení, přenos dobré praxe ze zahraničí apod.
- Vzdělávací a školicí aktivity související s efektivnějším využíváním zdrojů a přechodem na oběhové hospodářství.
- Investice do fixního kapitálu nebo nehmotných aktiv podniků za účelem výroby zboží nebo poskytování služeb v oblasti cirkulárních řešení.

2.4.2.4 Revitalizovaná území 21. století

Specifický cíl IV.1: Zlepšení využitelnosti území dotčeného těžbou uhlí pro nové aktivity

Zaměření

Cílem intervence je revitalizace a resocializace území po těžbě hnědého uhlí. Je potřeba regenerovat rozsáhlé území s ukončenou těžbou uhlí, na němž se nachází objekty či plochy nevyužívané a zanedbané tak, aby je bylo možné znovu plnohodnotně využít v dalším rozvoji kraje a vytvořit podmínky pro stabilizaci území a zároveň do území přinést nové a potřebné funkce s dopadem na nové pracovní příležitosti.

Hlavní cílové skupiny

Veřejné subjekty; podnikatelské subjekty; občané v regionu.

Typy příjemců

Kraj; organizace zřizované nebo zakládané krajem; obce; svazky obcí; organizace zřizované nebo zakládané obcemi; státní podniky; podnikatelské subjekty; vysoké školy.

Schémata podpory

- Tematické výzvy.
- Grantové schéma.
- Strategické projekty.

Plánované využití finančních nástrojů

Lze uvažovat o využití II. a III. pilíře MST. Detaily by mělo stanovit samostatné předběžné posouzení.

Synergie a komplementarity

OP TAK (SC 2.1). OP ŽP (SC 1.5).

Podporovány budou komplexní projekty zahrnující následující aktivity:

A. Příprava a organizační podpora projektů:

- Podpora plánování, koordinace rozvoje území, adaptivního managementu krajiny:
  - o Tvorba koncepcí a strategií včetně vyhodnocení jejich vztahu k urbanistickému, krajinářskému a architektonickému celku širšího území.
  - o Tvorba otevřených organizačních struktur a komunikačních platforem.
- Přípravné a inženýrské práce spojené s projektem (projektová dokumentace, inženýrské činnosti, studie proveditelnosti, ekologický audit aj.).
- Realizace průzkumných prací a zpracování souvisejících analýz.
- Realizace potřebných sanací vážně kontaminovaných lokalit (dle principu „znečišťovatel platí“).
- Odstranění nevyužívaných staveb nebo opravy technicky nevyhovujících nemovitostí vč. příslušné infrastruktury s cílem je nově využít.

- Vybudování páteční infrastruktury (napojení připravované plochy na inženýrské sítě, její dopravní zpřístupnění, vytvoření vnitřní infrastruktury atd.) a provedení nezbytných terénních úprav.
- Pokrytí území signálem komunikační sítě pro Internet věci.

B. Realizace projektů následného, nového funkčního využití území.

Budou podpořeny zejména aktivity v následujících tematických oblastech s důrazem na komplexnost řešení:

- Ochrana přírody a krajiny a jejích ekosystémových služeb.
- Vodní hospodářství.
- Nová zelená energetika šetrná ke krajině (celý systém obnovitelné energetiky výroba/produkce, skladování, distribuce, chytré sítě).
- Ekologické hospodářské využívání
- Aktivity KKO pro zlepšení kulturního prostředí a image regionu.
- Výstavba moderní veřejné infrastruktury:
  - o Výstavba modelových forem dostupného, provozně chytrého, energeticky soběstačného bydlení.
  - o Rozvoj center společenského rozvoje a interakce.
  - o Chytrá a ekologická dopravní infrastruktura.
- Ochrana a rozvoj industriálního dědictví pro posílení identity, atraktivity a zlepšení image regionu.
- Tematicky související základní i aplikovaný výzkum.
- Volnočasové využití a rekreace.

Specifický cíl IV.2: Vyšší využití a transformace potenciálu průmyslového dědictví regionu

Zaměření

Cílem podporovaných opatření je zachování hodnot průmyslového dědictví v Ústeckém kraji, změna přístupu k ochraně a prezentaci průmyslového dědictví a zvýšení zájmu o historii a průmyslové dědictví. Důraz bude kladen zejména na dědictví a památky spojené s hornickou činností.

Hlavní cílové skupiny

Občané regionu; návštěvníci regionu; podnikatelské subjekty.

Typy příjemců

Vlastníci památek; kraj a jím zřizované a zakládané organizace; obce a jimi zřizované a zakládané organizace; svazky obcí; spolky; vysoké školy; podnikatelské subjekty.

Schémata podpory

- Tematické výzvy.
- Grantové schéma.
- Strategické projekty.

Plánované využití finančních nástrojů

Nepředpokládá se využití finančních nástrojů.

Synergie a komplementarity

IROP (SC 5.1, SC 5.2).

Oblasti intervencí

Podporovány budou následující aktivity:

- Revitalizace technických (průmyslových) památek a jejich zázemí a jejich zpřístupnění veřejnosti včetně navazujících služeb
- Budování a revitalizace doprovodné infrastruktury (např. odpočívadla, parkoviště, sociální zařízení, návštěvnická centra apod.).
- Budování a revitalizace naučných stezek, cyklostezek a cyklotras.
- Digitalizace průmyslového dědictví.
- Rozvoj kvalitní propagace služeb a osvěty, prezentace kraje za využití nejmodernějších nástrojů včetně digitalizace průmyslového dědictví.

2.4.3 Karlovarský kraj prioritní oblasti podpory v procesu transformace

Na základě provedené analýzy připravenosti projektových záměrů Karlovarský kraj připravil Transformační plán, který definoval tři prioritní oblasti, na které bude zaměřen.

Ekonomická transformace – jejím cílem je změna skladby hospodářského výkonu kraje tak, aby se Karlovarský kraj postupně vyrovnával ostatním regionům ČR. Naplněné prostřednictvím programů:

- Tradice
- Inovace

Společenská transformace – jejím cílem je zastavení odlivu mladých lidí z regionu a změna vzdělanostní skladby obyvatelstva. Znamená to mj. vytvoření kvalitních podmínek pro život rodin i jednotlivců každého věku a zásadní snížení počtu a velikosti sociálně (a digitálně) vyloučených komunit. Naplněné prostřednictvím programů:

- Znalosti
- Spolupráce

Životní prostředí a klimatická transformace – jejím cílem je růstu kvality životního prostředí a klimatické transformace je snížení podílu KVK na emisní bilanci skleníkových plynů a zvýšení podílu ekosystémových služeb na vytváření dobrých podmínek pro život lidí v regionu. Naplněné prostřednictvím programů

- Regenerace
- Energie a materiály

2.4.3.1 Tradice

Specifické cíle programu

2.4.3.1.1 Začínající podnikání

Zdůvodnění

Ukončování těžby uhlí, změny v energetice a potřeba likvidovat následky těžby, staré ekologické zátěže, obnovovat bytový fond, tvořit a využívat různé funkce krajiny a další obory dávají příležitost pro rozvoj podnikání – ní OSVČ, mikropodniků a malých podniků. Segment malého podnikání není v KVK dostatečně rozšířen, přitom je z hlediska zaměstnanosti velmi významný a může přinést určitou stabilitu v regionu v extrémních situacích, kdy ustane např. příliv turistů a lázeňských hostů. Služby seniorům, komunitní péče, logistické služby a další jsou příležitostí pro rozvoj dalšího drobného podnikání.

Hlavní cílové skupiny

mikropodniky, malé a střední podniky

Typy příjemců

Obce a jimi zřizované organizace, kraj a jím zřizované nebo zakládané organizace, mikropodniky, malé a střední podniky, OSVČ, místní akční skupiny

Schémata podpory

Strategické projekty, tematické výzvy, grantová schémata, síťové projekty

Plánované využití finančních nástrojů

pilíř 2

Synergie a komplementarity

OP TAK, IROP – z OP ST bude financovány komplementární aktivity, komplementarity budou posuzovány jak z hlediska rozsahu projektů, uznatelných nákladů typů projektů i příjemců.

Typové intervence

- krajská síť pro podporu začínajícího podnikání (mentoring, koučing atd)
- vytváření příležitostí pro výrobu – zařazení malých a středních podniků do globálních hodnotových řetězců, ve spolupráci s hospodářskými partnery a státními organizacemi (HK, CzechInvest)
- vyhledávání a úprava nemovitostí, využití drobných brownfieldů v obcích a městech KVK pro začínající podnikání
- startovací vouchery pro začínající podnikatele
- technická a administrativní podpora a co-workingové prostory pro začínající firmy
- podpora firem podnikajících v nových odvětvích – novém stavebnictví, službách pro domácnost, OZE a energetických úsporách (investiční podpora i podpora rozšiřování znalostí)
- pořízování výrobních strojů a zařízení, pořízení technologických postupů, programů, licencí a software
- zavádění digitalizace v podnicích, vč. vstupní procesní analýzy a následné investiční podpory při nasazování digitálních řešení
- podpora „proof of concept“ pro MSP
- podpora rozvoje podnikání – programy na podporu vzniku a rozvoje podnikání

2.4.3.1.2 Transformace firem

Zdůvodnění

Specifická situace KVK, kde se na malém prostoru historicky střetává kulturní tradice lázeňských měst s návaznými službami a těžký průmysl, představuje velkou výzvu a potenciál k transformaci. Tato specifika – společně s dlouhodobou zkušeností místních firem - dávají prostor vzniku nových podnikatelských aktivit u transformujících se firem. Rozvojem vývojového potenciálu mohou růst firmy v tradičních průmyslových odvětvích, zvýší se jejich exportní potenciál. Zároveň je potřebný dlouhodobější příliv domácích i zahraničních investic.

Hlavní cílové skupiny

malé, střední a velké podniky

Typy příjemců

Obce a jimi zřizované organizace, kraj a jím zřizované nebo zakládané organizace, OSVČ, malé, střední a velké podniky

Schémata podpory

Strategické projekty, tematické výzvy, grantová schémata, síťové projekty

Plánované využití finančních nástrojů

II. pilíř

Synergie a komplementarity

OP TAK, modernizační fond, IROP – z OP ST bude financovány komplementární aktivity, komplementarity budou posuzovány jak z hlediska rozsahu projektů, uznatelných nákladů typů projektů i příjemců

Typové intervence

- podpora restrukturalizace firem – subdodavatelů vázaných na producenty uhlí a energie, aktivní vyhledávání investorů (nejen zahraničních investic, ale také velkých domácích investorů) do perspektivních průmyslových oborů
- podpora podniků s exportním potenciálem ke zvyšování produktivity práce a růstu exportu
- podpora růstu firem, jejich vývojových center a kapacit výroby
- vytváření příležitostí pro domácí i zahraniční investice, včetně investičních pobídek
- podpora zvyšování know how v podnicích zprostředkováním spolupráce s výzkumnými organizacemi
- podpora podnikání v nových odvětvích bez tradice v regionu
- podpora exportního potenciálu firem v tradičních oblastech KVK
- podpora firem ve stavebnictví, rozvoje znalostí pro současné stavění (pasivní budovy, „zelené“ budovy, využití OZE)
- Pořizování výrobních strojů a zařízení, pořízení technologických postupů, programů, licencí a software
- Zavádění digitalizace v podnicích, vč. vstupní procesní analýzy a následné investiční podpory při nasazování digitálních řešení

2.4.3.2 Inovace

Specifické cíle programu

2.4.3.2.1 Výzkum a inovace

Zdůvodnění

KVK je zakladatelem Institutu pro balneologii, veřejné výzkumné instituce, která může být základem pro rozvoj výzkumných aktivit v širokých souvislostech balneologie, tradice a kulturních hodnot regionu. S balneologií jako doménou specializace počítá také krajská RIS3 strategie. Podobně dlouhodobé znalosti, kterými disponují podnikatelské subjekty v KVK v oblasti dobývání surovin a energetiky (specifikum KVK ve zplyňování uhlí a další) umožní rozvoj nových řešení pro decentralizovanou energetiku a provázání subjektů z KVK s výzkumnými centry v ČR i za hranicemi.

Zázemí inovační infrastruktury, která v regionu dosud chybí, bude dlouho- době zdrojem pro rozvoj podnikání založeného na znalostech.

Hlavní cílové skupiny

výzkumné organizace, malé, střední a velké podniky, obce a kraj

Typy příjemců

výzkumné organizace, vysoké školy a univerzity, nevládní neziskové organizace, obce a jimi řízené organizace, kraj a jím řízené nebo zakládané organizace, malé, střední a velké podniky

Schéματα podpory

strategické projekty, tematické výzvy, grantová schémata – inovační vouchery, síťování místních inovačních center, síťové projekty

Plánované využití finančních nástrojů

Pilíř 2, Pilíř 3

Synergie a komplementarity

OP JAK, OP TAK, OPŽP, IROP, OPZ+, OPD, z OP ST bude financovány komplementární aktivity, komplementarity budou posuzovány jak z hlediska rozsahu projektů, uznatelných nákladů typů projektů i příjemců.

Typové intervence

- vytvoření inovační infrastruktury KVK, inovačního centra s celokrajskou působností, a to personálně, znalostně i fyzicky (investičně)
- podpora vzniku decentralizované sítě menších inovačních hubů, které na základě místních potřeb poskytnou fyzické zázemí pro rozvoj malých a středních podniků
- vytvoření zázemí pro balneologický výzkum v klasických i nových oblastech působnosti – personálně i fyzicky (investičně)
- vytvoření znalostního zázemí pro výzkum v oblasti decentralizované energetiky
- přejímání osvědčených postupů pro transfer znalostí od výzkumných organizací k podnikům
- podpora začínajícího výzkumu a malých inovací prostřednictvím krajských inovačních voucherů
- vytvoření systému poradenství pro startupy a jejich usídlení v KVK
- (poradenská) podpora rozvoje výzkumných a vývojových aktivit
  - v podnicích v KVK, včetně poradenství pro daňové odpočty ve velkých regionálních podnicích
- podpora rozvoje vývojových aktivit v malých a středních podnicích KVK
- podpora SMART řešení pro kraj, obce a města
- podpora služeb technologického skautingu či inovačních asistentů

2.4.3.2.2 Kreativita a design

Zdůvodnění

Světově známá produkce hudebních nástrojů, skla, keramiky a porcelánu v Karlovarském kraji dává příležitost podpořit toto specifikum a dále rozšířit jak produkci a exportní příležitosti těchto odvětví, tak vytvořit z oblasti produktového designu nové možnosti podnikání. Podobně lze nové podnikatelské příležitosti nalézt v tvorbě lázeňské a po těžební krajiny, kreativního využití přírodního prostředí a průmyslového kulturního dědictví, specificky pro filmovou tvorbu.

Hlavní cílové skupiny

malé, střední a velké podniky, obce a kraj

Typy příjemců

výzkumné organizace, vysoké školy a univerzity, nevládní neziskové organizace, obce a jimi zřizované organizace, kraj a jím zřizované nebo zakládané organizace, malé, střední a velké podniky, OSVČ

Schéματα podpory

strategické projekty, tematické výzvy, grantová schémata – kreativní vouchery, síťové projekty

Plánované využití finančních nástrojů

Pilíř 2, Pilíř 3

Synergie a komplementarity

OP JAK, OP TAK, IROP, OPD, z OP ST bude financovány komplementární aktivity, komplementarity budou posuzovány jak z hlediska rozsahu projektů, uznatelných nákladů typů projektů i příjemců

Typové intervence

- vytvoření a dlouhodobý rozvoj krajské inovační infrastruktury v oblasti umění a designu
- vybudování a vybavení a rozvoj aktivit krajského designparku – inovačního centra pro rozvoj kreativity a designu
- krajské kreativní vouchery
- investiční podpora obnovy a vybavení středních škol pro růst kvalifikace lidí, kteří najdou uplatnění ve výrobě skla, keramiky a porcelánu
- investiční podpora budování špičkových vývojových a výrobních center v kreativních odvětvích
- neinvestiční podpora rozvoje virtuální reality a gamingu na středních školách jako základ podnikání v kreativních odvětvích
- poradenství pro začínající podnikatele v oblasti designu, architektury, filmového umění, nových médií
- obnova průmyslového kulturního dědictví jako prostředí pro vzdělávání, trávení volného času a pro rozvoj filmového umění
- obnova center měst a obcí KVK s podporou krajského architekta
- propagace KVK ve světě jako mimořádného místa pro rozvoj filmového umění
- dotace do ceny pozemků, pokud jsou ve vlastnictví kraje nebo obcí, pokud by je dávaly levněji na výstavbu obytných domů lidem ve svobodném povolání, tj. zejména IT specialistů, architektů, designérů apod., projekčních kanceláří s celorepublikovou působností
- podpora podnikavosti – vznik a rozvoj podnikatelských aktivit, zejm. startovací vouchery, specifické programy vznik a rozjezd podnikání, rozvoj podnikání

2.4.3.2.3 Digitalizace a nové produkty

Zdůvodnění

Pandemie COVID-19 urychlila využívání služeb založených na použití digitální infrastruktury a posílila riziko vytváření digitálně vyloučených lokalit i digitálně vyloučených komunit. KVK má potenciál pro rozvoj nových služeb, založených na digitálních nástrojích, a to jak pro potřeby návštěvníků – lázeňství a cestovního ruchu, tak pro potřeby místních obyvatel, zajištění služeb a pro místní podniky, rozvoj Průmyslu 4.0. Nová energetika, založená zejména na OZE a decentralizovaném zásobování, bude rovněž vyžadovat zcela nové produkty a služby s vysokou přidanou hodnotou.

Hlavní cílové skupiny

obce a jimi zřízené organizace, kraj a krajem zřízené organizace, malé, střední a velké podniky

Typy příjemců

obce a jimi zřizované organizace, kraj a jím zřizované nebo zakládané organizace, malé, střední a velké podniky, OSVČ

Schémat podpory

strategické projekty, tematické výzvy, grantová schémata – digitální vouchery, (sít' poradců pro SMART řešení), sít'ové projekty

Plánované využití finančních nástrojů

Pilíř 2, Pilíř 3

Synergie a komplementarity

OP TAK, IROP – z OP ST bude financovány komplementární aktivity, komplementarity budou posuzovány jak z hlediska rozsahu projektů, uznatelných nákladů typů projektů i příjemců

Typové intervence

- krajská strategie digitalizace a podpory rozvoje digitálních služeb pro veřejný i soukromý sektor
- vytvoření a provozování poradenské infrastruktury pro rozvoj digitalizace (fyzické digitální infrastruktury) v kraji
- vytíování bílých míst v pokrytí signálem a digitální infrastrukturou a jejich provedení k tomu zřízenou krajskou organizací
- podpora vytvoření datové platformy kraje s možností připojení obcí, malých a středních podniků
- podpora vzniku nových služeb založených na veřejně dostupných datech pořizovaných z veřejných prostředků (ve formátu open data)
- podpora vytváření digitálních dvojčat pro efektivní výrobu v malých a středních podnicích
- podpora digitalizace podniků na území KVK
- podpora konceptu evidence based policy při řízení strategického rozvoje kraje a obcí (vč. využití big data pro sledování dopadů intervencí)
- podpora vzdělávání zaměstnanců pro zásadní procesní inovace v podnicích založených na digitálních technologiích
- vytvoření a rozvoj aktivit krajského digitálního hubu
- digitální vouchery – program podpory zavádění nových řešení v podnicích a v obcích za podpory poradenských a výzkumných organizací
- vytvoření krajské sítě poradců pro SMART řešení v obcích a městech KVK
- podpora vývoje nových produktů pro využití OZE a nové řízení energetických sítí
- podpora služeb pro trávení volného času starších občanů a výrobků pro tzv. silver economy

2.4.3.3 Znalosti

Specifické cíle programu

2.4.3.3.1 Kvalitní vzdělávání

Zdůvodnění

Investice do potenciálu lidí a péče o něj je zcela klíčovou podmínkou pro úspěšnou restrukturalizaci regionu v souvislosti s ukončováním těžby uhlí a energetickou transformací i pro obnovu a posílení resilience po pandemii COVID-19. Jak bylo uvedeno výše, změna vzdělanostní skladby obyvatel kraje je základním předpokladem budoucího úspěchu. Kvalitní vzdělání usnadní schopnost se co nejpružněji přizpůsobit probíhajícím i očekávaným socioekonomickým změnám, umožní zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti obyvatel, včetně ohrožených skupin. Dostupná oborová struktura i stupně vzdělávání odpovídající současným a budoucím požadavkům zvýší atraktivitu celého regionu pro stávající obyvatele i nově příchozí. Vzdělaná populace a kvalifikovaní lidé přispějí k rozvoji celého regionu a minimalizaci nežádoucích společenských jevů.

Hlavní cílové skupiny

školská zařízení všech stupňů, NNO, malé, střední a velké podniky, obce a kraj

Typy příjemců

obce a jimi zřizované organizace, kraj a jím zřizované nebo zakládané organizace, malé, střední a

velké podniky, soukromí zřizovatelé škol, nestátní neziskové organizace

Schémata podpory

strategické projekty, tematické výzvy, grantová schémata, síťové projekty

Plánované využití finančních nástrojů

ne

Synergie a komplementarity

OP JAK, OP TAK, IROP, OPZ+, Interreg

Typové intervence

- vytvoření strategie vzdělávání a celoživotního učení KVK a systematický sběr dat
- rozvoj vysokoškolského vzdělávání navázaného za výzkumnou činnost IILAB
- podpora soukromého vysokoškolského vzdělávání na území kraje provázáním se středním školstvím v KVK
- založení nových oborů vzdělávání v oblasti kreativních a uměleckých průmyslů na vyšších odborných školách v regionu a jejich provázání s uměleckými fakultami Západočeské univerzity v Plzni a Univerzitou Jana Evangelisty Purkyně
- podpora studia STEM oborů, zejména v návaznosti na potenciální novou energetiku v KVK
- podpora nových studijních oborů v návaznosti na globální trendy a vývoj nových technologií (např. průmysl 4.0, digitalizace, SMART, oběhové hospodářství, cirkulární ekonomika, ekologické zdroje energie/ nová energetika)
- podpora propojování a rozvoje spolupráce mezi podniky v regionu a školami, obecně participace všech partnerů, široké i odborné veřejnosti v oblasti vzdělávacích aktivit.
- podpora rovných příležitostí ve vzdělávání včetně podpory nadaných a velmi nadaných dětí, žáků a studentů.
- podpora aktivit vedoucích ke snížení dopadu slabého sociálněekonomického zázemí rodiny na školní výsledky žáků a studentů.
- „Internetovné“ – podpora přístupu k digitálním dovednostem a koncovým zařízením pro rychlý internet v sociálně slabých rodinách
- využití iKAP regionu pro zkvalitnění školství v KVK
- podpora nových forem vzdělávání typu e-learningu, a to personálně, znalostně i fyzicky (investičně)
- optimalizace sítě školek a základních škol v regionu
- posílení kariérního poradenství a nových forem podpory výběru škol na základních školách
- podpora celoživotního vzdělávání v síti zařízení ve větších městech regionu, metodicky vedená krajem
- vytváření infrastruktury pro zážitkové vzdělávání v celém kraji
- podpora místních aktivistů, komunitních spolků a komunit a potřebné infrastruktury v oblasti vzdělávání a alternativní kultury
- podpora marketingových aktivit vedoucích k lepší identifikaci obyvatel s místem kde žijí
- provázání marketingových aktivit (zážitkové vzdělávání, sport, volný čas, přírodní a kulturní památky) pro lepší informovanost stávajících obyvatel, nové příchozích i turistů

2.4.3.3.2 Rekvalifikace – nový začátek

Zdůvodnění

Pro dosažení flexibility, která je klíčovou podmínkou pro uplatnění na trhu práce, je nutné nabídnout zájemcům formou individuálního přístupu kariérové poradenství, školení v oblasti pracovního práva, finanční gramotnosti, měkkých dovedností a dalších. Samotné rekvalifikační kurzy, jejich obsah a složení musí zohlednit potřeby a požadavky regionálních zaměstnavatelů, zvláště malých a

středních podniků v KVK, jejichž role je zásadní při dosahování cílů v oblasti podpory lokální ekonomiky, při produkci výrobků a služeb s vysokou přidanou hodnotou. Změna či prohlubování kvalifikace dále podpoří drobné lokální podnikání osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) v regionu. Výzvou je podpora zaměstnávání a podpory samostatného podnikání osob nad 50 let.

Hlavní cílové skupiny

občané (hledající nové uplatnění), malé, střední i velké podniky, obce a kraj

Typy příjemců

obce a jimi zřizované organizace, kraj a jím zřizované nebo zakládané organizace, malé, střední a velké podniky, OSVČ, nestátní neziskové organizace, místní akční skupiny, soukromé vzdělávací instituce

Schémata podpory

strategické projekty, tematické výzvy, grantová schémata

Plánované využití finančních nástrojů

ne

Synergie a komplementarity

OP JAK, OPŽP, OP TAK, IROP, OPZ+, Interreg, Modernizační fond, Národní plán obnovy

Typové intervence

- podpora rekvalifikace propouštěných zaměstnanců v souvislosti se změnami ve výrobě energie a uzavíráním těžebních provozů na území KVK
- programy podpory sociálních inovací pro zahájení služeb pro seniory, handicapované, sociálně a digitálně vyloučené komunity
- podpora digitální gramotnosti a on-line rekvalifikačních programů
- podpora finanční gramotnosti a právního povědomí
- podpora veřejně prospěšných prací ve městech a obcích, zejména při vytváření a údržbě modré a zelené infrastruktury
- podpora mikropodniků a malých podniků zaměstnávajících rekvalifikované, resp. z jiných odvětví propuštěné pracovníky
- podpora zakládání lokálních podniků a podnikání OSVČ
- zapojení MAS do podpory malého podnikání rekvalifikovaných občanů a lidí nad 50 let
- podpora mezikulturního dialogu a spolupráce národnostních menšin žijících na území KVK

2.4.3.4 Spolupráce

Specifické cíle programu

2.4.3.4.1 Kulturní a přírodní dědictví

Zdůvodnění

KVK má mimořádný potenciál k využití kulturního a přírodního dědictví, a to nejen v podobě lázeňských měst, ale také kulturní krajiny – díky městským parkům a lesům, dalším historickým i přírodním památkám, často v zázemí lázeňských měst. Existující “kulturní infrastruktura” má potenciál k využití nejen jako součást lázeňského či zdravotního turismu, ale je atraktivní i pro další návštěvníky regionu, kteří vyhledávají sportovní vyžití nebo zázemí pro MICE eventy. Hmotné i nehmotné kulturní a přírodní bohatství společně s živým uměním v lázeňských městech činí KVK jedinečným místem pro život všech generací a je zároveň turistickým cílem pro domácí i zahraniční návštěvníky všech věkových kategorií a zájmů. Toto všechno může být zároveň zdrojem hrdosti obyvatel na svůj domov a součástí vytváření jejich souměřitelnosti s regionem.

Hlavní cílové skupiny

občané, nestátní neziskové organizace, obce a kraj, místní akční skupiny

Typy příjemců

obce a jimi zřizované organizace, kraj a jím zřizované nebo zakládané organizace, OSVČ, mikropodniky, malé, střední a velké podniky, nestátní neziskové organizace, místní akční skupiny

Schémata podpory

strategické projekty, tematické výzvy, grantová schémata, síťové projekty

Plánované využití finančních nástrojů

Pilíř 2, Pilíř 3

Synergie a komplementarity

OP TAK, OPŽP, IROP, Národní plán obnovy

Typové intervence

- vytvoření a naplňování strategie kulturní identity a podpory brandu KVK
- péče o veřejný prostor, kulturní a sportovní zařízení za účelem zvyšování kvality života a zvýšení atraktivity pro místní obyvatele (s ohledem na minimalizaci odlivu obyvatel v produktivním věku) i nové příchozí (zvláště v produktivním věku)
- vytváření infrastruktury pro sport a volný čas
- využití potenciálu památek UNESCO a dalších lokalit pro rozvoj návazné (podnikatelské) infrastruktury a kreativních průmyslů
- podpora, propagace a rozvoj infrastruktury pro MICE eventy (meeting, incentive, convention, and exhibition)
- podpora a péče o specifické kulturní a přírodní dědictví a šíření povědomí o nich
- podpora živého umění
- podpora e-kultury

2.4.3.4.2 Nikdo není vyloučen

Zdůvodnění

KVK se dlouhodobě potýká s velkým počtem vyloučených lokalit, vysokým podílem osob v exekuci a dalšími nepříznivými charakteristikami. V indexu rizikivosti, který je založen na indexu kriminality, nezaměstnanosti a dávek, které podléhají prověření, je jak dlouhodobě na třetím místě v České republice. Také vzdělanostní profil obyvatel a demografický vývoj není příznivý.

Posílení sociální stability je klíčové také s ohledem na obnovu a posílení resilience po pandemii COVID-19 a snížení disparit mezi jednotlivými částmi regionu.

Hlavní cílové skupiny

občané, rodiny, NNO, obce a kraj, MAS

Typy příjemců

obce a jimi zřizované organizace, kraj a jím zřizované nebo zakládané organizace, malé, střední a velké podniky, nestátní neziskové organizace, místní akční skupiny

Schémata podpory

strategické projekty, tematické výzvy, grantová schémata

Plánované využití finančních nástrojů

ne

Synergie a komplementarity

IROP, OPZ+, Interreg

Typové intervence

- vytvoření a realizace krajské strategie sociálního začleňování, síť krajem metodicky vedených center na celém území KVK
- program prevence zadlužování a pomoci s problémem předlužení
- podpora sociálních služeb a podpora rodin, zejména ohrožených dětí a ohrožených rodin
- program podpory k zajištění bydlení a důstojných životních podmínek
- podpora veřejného pořádku a prevence kriminality
- program prevence a ochrany před návykovými látkami a závislostním chováním
- inkluzivní prostředí pro všechny sociálně ohrožené skupiny obyvatel - zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi
- vznik nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání
- program uplatnitelnosti osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce
- podpora romské integrace, jazyka a kultury
- podpora vzniku nových služeb v oblasti zdravého životního stylu
- podpora zajištění občanské vybavenosti v rurálních oblastech KVK

2.4.3.5 Regenerace

Specifické cíle programu

2.4.3.5.1 Regenerace brownfieldů a starých ekologických zátěží

Zdůvodnění

K 1. 4. 2021 evidoval Systém evidence kontaminovaných míst v Karlovarském kraji celkem 1149 kontaminovaných míst různé závažnosti a stavu zpracování. Nejvíce z nich se nachází v ORP Sokolov, Karlovy Vary a Ostrov (celkem 275 v ORP Sokolov, resp. 237 v ORP Karlovy Vary a Ostrov). V kategorii nad 2000 m2 kontaminovaných ploch se nachází celkem 65 kontaminovaných míst. V oblasti brownfieldů eviduje Národní databáze brownfieldů k 1. 4. 2021 celkem 33 brownfieldů v Karlovarském kraji, nejvíce v okrese Karlovy Vary. V kraji se rovněž nacházejí veřejná prostranství, která sice nejsou oficiálně zařazena mezi brownfieldy, ale jsou opuštěné a nevyužitá a snižují hodnotu území, ve kterém se nacházejí. Z výčtu je zřejmé, že pro rozvoj regionu bez územních zábran a ohrožení životního prostředí bude nezbytné nejvíce rizikové a z hlediska potenciálu rozvoje daného území nejvýznamnější staré ekologické zátěže, brownfieldy a opuštěná území zlikvidovat či revitalizovat.

Hlavní cílové skupiny

malé, střední a velké podniky, obce a kraj

Typy příjemců

obce a jimi zřízené organizace, kraj a jím zřízené nebo zakládané organizace, malé, střední a velké podniky, výzkumné organizace

Schématu podpory

strategické projekty, tematické výzvy.

Plánované využití finančních nástrojů

Pilíř 2, Pilíř 3

Synergie a komplementarity

IROP, OP ŽP, OP TAK (podpora regenerace podnikových brownfieldů, synergicky z OP ST obnova a dekontaminace lokalit a rekultivace půdy)

Typové intervence

- zajištění metodické a právní podpory ze strany kraje v oblasti snižování rizika plynoucího z kontaminovaných míst
- vytvoření strategie vyhledávání, regenerace a kontaminace brownfields
- podpora optimalizace tvorby územních plánů se zahrnutím brownfieldů
- zajištění pravidelného monitoringu a aktualizace databáze brownfieldů
- dosažení efektivního využívání rozvojových a územně-plánovacích dokumentů obcí a měst při vlastním rozvoji
- zvýšení spolupráce s akademickou sférou při hledání nejvhodnějších způsobů regenerace území
- získávání nových tuzemských i zahraničních investorů k využití rekultivovaných ploch a rekonstruovaných staveb
- podpora budování infrastruktury s cílem zatrávňování bývalých brownfields pro investory či veřejné služby
- rekultivace půdy a v případě potřeby také zelené infrastruktury a nového využití, s přihlédnutím k zásadě „znečišťovatel platí“
- využití rekultivovaných ploch a revitalizovaných staveb pro rekreaci, veřejné služby, podnikání, včetně aktivit vedoucích k sekvenci uhlíku

2.4.3.5.2 Regenerace krajiny a nové zemědělství

Zdůvodnění

Obnova a tvorba kulturní krajiny a její regenerace po těžební činnosti je nedílnou součástí udržitelného rozvoje KVK. Zabránění erozi půdy prostřednictvím zatravnění orné půdy, přechod na ekologické zemědělství s návaznou produkcí biopotravin, péče o lesy a jiné porosty a zalesňování bez monokultur jako cesta k zadržení vody v krajině, ochraně biodiverzity a příležitosti k sekvenci uhlíku jsou základními opatřeními pro využití potenciálu krajiny. KVK vyniká v oblasti ekologického zemědělství, na které navazuje také další podnikání, zejména produkce biopotravin a trh s nimi. Další možnosti jsou spojeny s novými technologiemi produkce potravin v rámci principů lokální ekonomiky, které mohou přispět k potravinové bezpečnosti, a k jejichž produkci bude možné využít areály brownfieldů, stávající energetickou infrastrukturu či vybudovat za tímto účelem OZE.

Hlavní cílové skupiny

malé, střední a velké podniky, obce a kraj

Typy příjemců

obce a jimi zřizované organizace, kraj a jím zřizované nebo zakládané organizace, malé, střední a velké podniky, zemědělské podnikatelé, státní organizace a podniky, místní akční skupiny, nestátní neziskové organizace

Schémata podpory

strategické projekty, tematické výzvy, grantová schémata

Plánované využití finančních nástrojů

Pilíř 2, Pilíř 3

Synergie a komplementarity

OP JAK, OP TAK, OPŽP, IROP, PRV

Typové intervence

- rozšiřování ekologického a přesného zemědělství
- rozvoj ekosystémových služeb a poradenství pro zachování a rozvoj biodiverzity
- tvorba krajiny s ohledem na podporu OZE, ochranu půdy a klimatu
- podpora rozvoje produkce biomasy, včetně rychle rostoucích dřevin, za současné podpory biodiverzity
- rozvoj zemědělství v souladu s evropskou strategií „z farmy na vidličku“ pro spravedlivé, zdravé a ekologické potravinové systémy
- aktivity k naplňování evropské Strategie biologické rozmanitosti - Návrat přírody do našeho života
- realizace opatření k zadržení vody v krajině a ke zpomalení odtoku vody
- zakládání farem, skleníků a dalších produkčních ploch pro výrobu biopotravin
- využití okolí vodních ploch k rekreaci a bydlení – např. okolí jezera Medard
- podpora zakládání akvaponických a farem a akvakultur
- podpora trhu s biopotravinami
- podpora aktivit v oblasti přechodu na ekologické či alternativní zemědělství ve vazbě na oběhové hospodářství a bioekonomiku (cirkulární zemědělství)

2.4.3.5.3 Zelená města a obce

Zdůvodnění

Podle nové strategie k zachování biodiverzity jsou SMART řešení ve městech a obcích možností, jak reagovat na změnu klimatu, snižovat dopady této změny a přispět v městském prostředí k zachování biodiverzity a sekvestraci uhlíku. Při vytváření kultivovaného (architektonicky dobře pojatého) prostředí, a to jak budov, tak veřejných prostranství, nejde pouze o estetickou funkci, ale obecně o zajištění vysoké kvality života spojené s dobrými klimatickými podmínkami, zdravým životním prostředím, s minimem polutantů ve městech a všestranně efektivním využíváním zvláště obecního majetku v obcích a městech KVK.

Hlavní cílové skupiny

malé, střední a velké podniky, obce a kraj

Typy příjemců

Obce a jimi zřízené organizace, kraj a jím zřízené nebo zakládané organizace, malé, střední a velké podniky, společenství vlastníků jednotek

Schémata podpory

Strategické projekty, tematické výzvy, grantová schémata, síťové projekty

Plánované využití finančních nástrojů

Pilíř 2, Pilíř 3

Synergie a komplementarity

OP TAK, OPŽP, IROP, OPD

Typové intervence

- revitalizace sociálně vyloučených lokalit, výstavba sociálního bydlení s ohledem na příspěvek k sekvestraci uhlíku
- péče a budování veřejného prostoru s minimalizací tepelných ostrovů a pro možnost setkávání a jako podpora komunitních aktivit
- revitalizace budov v majetku obcí, měst a kraje jako „zelených“ budov, energeticky soběstačných, s dalšími prvky inteligentních budov či čtvrtí

- kombinované funkce revitalizovaných budov a veřejných prostranství
- SMART řešení ve městech a obcích
- budování modré a zelené infrastruktury
- podpora aktivní městské mobility a elektromobility v intravilánu obcí a měst
- zapojení areálů podnikatelských subjektů do tvorby „zelených“ měst

2.4.3.6 Energie a materiály

Specifické cíle programu

2.4.3.6.1 Nová energie

Zdůvodnění

Jedná se o stěžejní přeměnu v oblasti energetiky v souvislosti s končící těžbou hnědého uhlí. Potenciál regionu je jak ve větrných elektrárnách, tak ve využití fotovoltaiky a biomasy. Rozvíjející se oblast komunitní energetiky a lokalizace osídlení v KVK dává příležitost pro posílení lokálního nakládání s energií, očekávané změny v centrálním zásobování teplem jsou příležitostí pro výměnu zdrojů vytápění za zdroje, které jsou z hlediska dosahování klimatických cílů dlouhodobě udržitelné. Potenciál pro rozvoj OZE, zejména fotovoltaiky, je jak ve firmách, tak v obcích a v jednotlivých domácnostech. Určitý potenciál na straně spotřeby je také v dopravě, ve využití elektromobility a alternativních paliv.

Hlavní cílové skupiny

malé, střední a velké podniky, obce a kraj

Typy příjemců

obce a jimi zřizované organizace, kraj a jím zřizované nebo zakládané organizace, OSVČ, malé, střední a velké podniky, mikroregiony – svazky obcí, místní akční skupiny, občané, jejich sdružení, nestátní neziskové organizace

Schémata podpory

strategické projekty, tematické výzvy, grantová schémata, síťové projekty

Plánované využití finančních nástrojů

Pilíř 2, Pilíř 3

Synergie a komplementarity

OPŽP, IROP, Modernizační fond, OP TAK, OPD

Typové intervence

- dlouhodobý systém vyhodnocování potenciálu OZE, energetických úspor a snižování emisí skleníkových plynů
- projekty komunitní energetiky
- zapojení domácností a malých obcí do instalace a/nebo využití OZE
- výměna zdrojů v centrálních zdrojích energie za OZE a alternativní zdroje
- rozvoj celokrajových sítí pro elektromobilitu
- posílení přenosové a distribuční soustavy s přispěním nových řešení
- pobídky pro instalace a provozování OZE (elektrina, teplo, mobilita) v podnikatelských subjektech
- podpora netradičních řešení v energetice, např. agroenergetika
- battery value chain – část OZE, zdroje pro OZE
- SMART řešení v decentralní energetice

2.4.3.6.2 Úspory energie

Zdůvodnění

Jak bylo uvedeno výše, je bytový fond a obecně fond budov v KVK poměrně starý, tedy s vysokými nároky na energie a vysokou pravděpodobností potřebné renovace. To dává příležitost k „energetické transformaci“ sektoru bydlení a je potenciálem pro výstavbu v pasivním standardu, resp. dosažení kladné energetické bilance v budovách. Vysoký potenciál je rovněž v průmyslových provozech, v rozvodných soustavách CZT. Úspor energie lze dosáhnout rovněž také vhodným energetickým managementem. Potenciál úspor energie je nepochybně vyšší než uvádí Územní energetická koncepce Karlovarského kraje, aktualizace 2017-2042 krajská energetická koncepce, Rozhodující jsou však náklady na jejich dosažení a potenciální úspora emisí skleníkových plynů.

Hlavní cílové skupiny

malé, střední a velké podniky, obce a kraj

Typy příjemců

Obce a jimi zřizované organizace, kraj a jím zřizované nebo zakládané organizace, malé, střední a velké podniky, mikroregiony – svazky obcí, místní akční skupiny, občané, jejich sdružení, nestátní neziskové organizace

Schémata podpory

Strategické projekty, tematické výzvy, grantová schémata, síťové projekty

Plánované využití finančních nástrojů

Pilíř 2, Pilíř 3

Synergie a komplementarity

OPŽP, IROP, OP TAK

Typové intervence

- projekty energetického managementu kraje, jednotlivých měst a obcí
- síť neziskového poradenství pro energetické úspory a snižování emisí znečišťujících látek a skleníkových plynů
- projekty ekodesignu a produktových inovací s ohledem na úspory energie a ochranu klimatu
- procesní inovace ke snížení energetické náročnosti
- komplexní projekty zahrnující úspory a využití OZE
- energeticky a klimaticky efektivní obnova bytového fondu a nová výstavba
- obnova a zvyšování efektivity sítí CZT
- úspory energie v budovách v majetku kraje
- demonstrační projekty v oblasti úspor energie

2.4.3.6.3 Toky hmoty a recyklace

Zdůvodnění

Využívání materiálů v místě, jejich recyklace, získání (druhotných) surovin a další využití při výrobě (ideálně výrobků s co nejvyšší přidanou hodnotou) má potenciál podpořit lokální ekonomiku, omezit environmentální dopady a přispět k dosahování klimatických cílů. Oddělení křivek zátěže životního prostředí a ekonomické výkonnosti (decoupling) je cestou k udržitelnému využívání přírodních zdrojů. Se vzrůstající efektivitou nových technologií a inovativních přístupů vzrůstají možnosti, jak využít pozůstatky po těžbě energetických surovin.

Hlavní cílové skupiny

malé, střední a velké podniky, obce a kraj

Typy příjemců

Výzkumné organizace, obce a jimi zřizované organizace, kraj a jím zřizované nebo zakládané organizace, malé, střední a velké podniky

Schémata podpory

Strategické projekty, tematické výzvy, grantová schémata – inovační vouchery, síťování místních inovačních center, síťové projekty

Plánované využití finančních nástrojů

Pilíř 2, Pilíř 3

Synergie a komplementarity

OP JAK, OP TAK, OPŽP, IROP

Typové intervence

- efektivní krajský systém nakládání s odpady včetně odpovídající logistiky
- informační podpora efektivního nakládání s odpady a předcházení vzniku odpadů
- budování koncových zařízení pro zpracovávání odpadu a jeho dalšího využití (za tímto účelem je možné využít areály brownfieldů)
- budování zařízení pro využívání (recyklaci) šedých a dešťových vod
- vybavení ČOV zařízením na odlučování fosforu s potenciálem jeho dalšího využití
- využití materiálu z pozůstatků těžby k získávání lithia a využití dalších materiálů
- podpora recyklace a využívání stavebního a těžebního odpadu v místě jeho vzniku, včetně výzkumu v této oblasti
- využití materiálů ze zpětného odběru výrobků pro nová řešení
- odpovídající součásti Battery value chain
- zařízení pro ekologické odstraňování a případné energetické využití nebezpečného (také zdravotnického) odpadu

2.4.3.6.4 Přechod k cirkulární ekonomice

Zdůvodnění

Přechod na oběhové hospodářství je cestou pro efektivní využívání surovinových zdrojů včetně kritických surovin, optimalizaci odpadového hospodářství a vodohospodářství, avšak pouze za předpokladu, že bude existovat dostatečná infrastruktura, včetně koncových zařízení pro zpracovávání odpadu, jeho dalšího využití a produkci nových výrobků z nich. S ohledem na podporu lokální ekonomiky a související podporou resilience území je žádoucí vznik decentrálních zařízení, a to za předpokladu, že budou existovat moderní technologie, s jejichž využitím budou taková zařízení ekonomicky efektivní. S novými technologickými možnostmi narůstá také potenciál uplatnění a praktické využití biotechnologií, zejména ve spojení se zemědělskou činností. V neposlední řadě je přechod na oběhové hospodářství spojen s nárůstem pracovních míst v této oblasti.

Hlavní cílové skupiny

malé, střední a velké podniky, obce a kraj

Typy příjemců

obce a jimi zřizované organizace, kraj a jím zřizované nebo zakládané organizace, malé, střední a velké podniky, mikroregiony – svazky obcí, místní akční skupiny, nestátní neziskové organizace

Schémata podpory

strategické projekty, tematické výzvy, grantová schémata – inovační vouchery, síťování místních inovačních center, síťové projekty

Plánované využití finančních nástrojů

Pilíř 2, Pilíř 3

Synergie a komplementarity

OP TAK, OPŽP, IROP, z OP ST bude financovány komplementární aktivity, komplementarity budou posuzovány jak z hlediska rozsahu projektů, uznatelných nákladů typů projektů i příjemců

Typové intervence

- maximální podpora přechodu z lineárního hospodářství na oběhové hospodářství/ cirkulární ekonomiku ve všech pilířích (nakládání s odpady, surovinová politika, udržitelná výroba a spotřeba a bioekonomika)
- krajský systém nakládání s odpady – infrastrukturní projekt Krajského úřadu ke koordinaci měst a obcí, se zahrnutím aktivit Sokolovské uhelné, právní nástupce a.s.
- budování zařízení podporující prevenci vzniku odpadu (např. sdílené dílny, knihovny věcí), podpora návazných vzdělávacích a informačních aktivit (environmentální výchovu a osvětu, dále EVVO)
- budování re-use center, podpora návazných vzdělávacích a informačních aktivit (EVVO)
- budování či modernizace stávající infrastruktury umožňující zavedení systémů sběru Door to Door za účelem minimalizace vzniku odpadu a dosažení lepší kvality využitelných odpadů (druhotných surovin) tam, kde je to vhodné, podpora návazných vzdělávacích a informačních aktivit (EVVO)
- budování a zkapacitňování systémů pro sběr a svoz separovaných komunálních odpadů (papír, plasty, sklo, nápojové kartony, kovy a bioodpady včetně gastroodpadů, textilu, případně dalších tříditelných složek)
- budování, navýšení kapacity a modernizace stávajících zařízení na zpracovávání odpadu, včetně nebezpečných
- budování, zkapacitňování a modernizace kompostáren nebo jiných zařízení k materiálovému využití bioodpadu v místech, ve kterých je možný snadný návrat organické hmoty do půdy
- rekonstrukce zařízení za účelem spoluspalování SKO a instalace kotlů na spalování SKO v teplárnách (podmínkou je připojení zařízení na centrální zásobování teplem a odpovídající energetická účinnost zařízení)

2.4.4 Moravskoslezský kraj prioritní oblasti podpory v procesu transformace

Moravskoslezský kraj definoval 8 programů/oblastí, které v regionu podpoří transformaci na nízkouhlíkové hospodářství a strukturální přeměnu. Budou podpořeny strategické projekty, grantová schémata, tematické výzvy, které budou splňovat transformační potenciál s dopadem na lokální ekonomiku, zaměstnanost a životní prostředí.

Obrázek 4 – Tematické programy Moravskoslezského kraje v rámci FST

2.4.4.1 Nová energie

Výzkum, vývoj, poradenství a pilotní ověřování v oblasti výroby, zvýšení účinnosti a skladování bezuhlíkových zdrojů, úspor energie. Zvýšení energetické bezpečnosti regionu.

Cíl

Transformace energetického mixu kraje, snížení (případně zastavení) energetického využívání uhlí a zvýšení podílu nízkoemisních a obnovitelných zdrojů energie s menšími dopady na životní prostředí v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu.

Cílem je realizovat investice zaměřené na technologie, infrastrukturu, výzkum a vývoj v oblasti nízkouhlíkové energetiky, náhrady stávajících či vzniku nových zdrojů energie.

Cíloví příjemci

Podniky, výzkumné organizace, kraj, obce, organizace zřizované krajem, obcemi (MEC).

Příklady podporovaných opatření

- Podpora výzkumných aktivit v oblasti energetiky, včetně pilotních a testovacích projektů
- Odborné poradenství při přípravě
- a realizaci projektů zvyšující energetickou účinnost objektů, zavádění obnovitelných zdrojů energie a chytrých řešení
- Využití vodíku ve veřejné dopravě
- Akumulace energie
- Zajištění vysokokapacitního napojení na síť velmi vysokého napětí, dobudování přenosové a distribuční sítě

Synergie a komplementarita aneb bude podporováno z jiných programů a fondů

- Modernizace soustav zásobování tepelnou energií (změna paliva, distribuce, akumulace v CZT), (MďF)

- Nové obnovitelné zdroje v energetice (FVE, VtE, MVE a akumulace), (MdF)
- Zlepšení energetické účinnosti a snižování emisí skleníkových plynů v průmyslu (optimalizace spotřeby, technologie, výroby energie, akumulace, aplikace H₂), (Mdf)
- Energetická účinnost ve veřejných budovách a infrastruktuře, (Mdf)
- Komunitní energetika, (Mdf)
- Zateplení, výstavbu a zdroje energie
- pro bydlení (rodinné i bytové domy), (OP ŽP)
- Energetické úspory a obnovitelné zdroje energie – podpora snižování energetické náročnosti veřejných budova a veřejné infrastruktury, (OP ŽP)
- Zvyšování využití obnovitelných zdrojů energie ve veřejném sektoru
- a v domácnostech, (OP ŽP)
- Podpora opatření v oblasti energetické účinnosti, (OP TAK)

Plánované typy operací

- Strategický projekt
- Síťové řešení
- Tematická výzva
- Finanční nástroj

2.4.4.2 Nové využití území

Regenerace území po těžbě a průmyslové činnosti a jeho příprava na budoucí investice nebo uvedení do přírodně blízkého stavu, včetně realizace zelené infrastruktury území. Regenerace rozsáhlejších zanedbaných a nevyužívaných území, ploch a budov ve městech. Revitalizace kulturního dědictví spojeného s hornickou tradicí.

Cíl

Zvýšit množství a rozlohu ploch po těžbě a po průmyslové činnosti, které budou revitalizovány a regenerovány a získají nový účel, funkce, využití, a to jak pro podnikatelské, tak pro nepodnikatelské či kombinované účely, a tím oživit a vrátit život do krajiny a území, zasažených těžbou a intenzivní průmyslovou činností. Ve městech je cílem komplexní regenerace a revitalizace, rozsáhlejších zanedbaných a nevyužívaných území, ploch a budov včetně vnesení nových funkcí a nového využití, zpravidla různorodého, do těchto území, a tím zvýšit atraktivitu měst.

Cíloví příjemci

Veřejné subjekty, soukromoprávní subjekty pověřené veřejnou službou, vlastníci pozemků určených k regeneraci, kraj, obce organizace zřízené krajem, obcemi (MSID), NNO, vlastníci kulturních památek, vysoké školy

Příklady podporovaných opatření

- Aktivní spolupráce s vlastníky ploch při hledání řešení a využití brownfields, včetně databáze ploch vhodných k transformaci – tato databáze bude komplementární k databázi brownfields vedené MPO
- Regenerace ploch a výstavba základní infrastruktury pro budoucí investice k podnikání, bydlení, volnočasové aktivity včetně nezbytné zelené infrastruktury a hospodaření s dešťovými vodami
- Rozšíření funkčního, kultivovaného a čistého veřejného prostoru k občanskému a podnikatelskému využití, odstranění bariér, zahuštění městského prostoru architektonicky hodnotnou zástavbou
- Zvyšování atraktivity a odolnosti veřejného prostoru prostřednictvím zeleně
- Revitalizace památek spojených s hornickou a průmyslovou identitou
- Investice do zvýšení efektivního a udržitelného využívání památek spojených s hornickou tradicí regionu, včetně muzeí a další kulturní infrastruktury;
- Využití dočasně nebo dlouhodobě nevyužitých budov a prostor pro kulturní, společenské, vzdělávací a volnočasové akce (např. mobilní/sdílené kulturní zázemí pro využití dočasně nevyužívaných prostor)
- Regenerace ploch nevhodných pro investice a jejich uvedení do přírodně blízkého stavu se zohledněním opatření reagujících na klimatickou změnu
- „Rozebrání“ hald, využití jejich užitečného obsahu, rekultivace jejich ploch, včetně nezbytné zelené infrastruktury

Synergie a komplementarita aneb bude podporováno z jiných programů a fondů

- Inventarizace kontaminovaných ploch, průzkumy a odstranění starých zátěží, (OP ŽP)
- Demolice budov, regenerace a resocializace brownfieldu, podpora průmyslových zón, (NDT)

Plánované typy operací

- Strategický projekt
- Územní řešení
- Tematická výzva
- Grantové schéma

2.4.4.3 Zelený průmysl

Produktivní investice do velkých podniků, které vedou k hospodářské diverzifikaci, modernizaci a přeměně.

Cíl

Prispět k procesu transformace tradičních průmyslových firem, které jsou významnými zaměstnavateli v regionu, a které jsou dotčeny útlumem hornictví, navazujících oborů a nutností změnit palivovou základnu.

Podpořit přechod na odolnější, technologicky vyspělejší a udržitelnou nízkouhlíkovou ekonomiku, která zásadním způsobem přispívá prosperitě kraje a jeho obyvatel a udržet zaměstnanost.

Cíloví příjemci

Velké podniky – podniky, které zaměstnávají více než 250 osob a jejichž roční obrat přesahuje 50 milionů EUR nebo jejichž bilanční suma roční rozvahy přesahuje 43 milionů EUR.

Příklady podporovaných opatření

- Výroba zelené oceli a investice do navazujících výrobních procesů
- Výroba hliníku z recyklovaných surovin a investice do navazujících výrobních procesů
- Změna výrobního portfolia z důvodu ukončení těžby uhlí a uzavírání navazujících uhlíkově náročných provozů
- Výroba, skladování a distribuce vodíku
- Využití území a nemovitostí po těžbě, zaniklé výrobě nebo službách pro produktivní investice generující nová pracovní místa

Synergie a komplementarita aneb bude podporováno z jiných programů a fondů:

- Projekty, které jsou realizovány primárně k dosažení snížení emisí skleníkových plynů z činností uvedených v příloze I směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES, (MďF)
- Podpora velkých inovativních projektů demonstrujících nízkouhlíkové technologie a postupy v energeticky náročných průmyslových odvětvích, v oblasti obnovitelných zdrojů energie, skladování energie, zachycování a ukládání uhlíku či v průmyslovém zachycování a využívání uhlíku, (Inovační fond)
- Projekty bez přímé vazby na útlum hornictví a navazujícího tradičního průmyslu podpořeny nebudou.

Plánované typy operací

- Strategický projekt
- Tematická výzva
- Grantové schéma
- Finanční nástroj

2.4.4.4 Nové podnikání

Produktivní investice do malých a středních podniků, včetně cílené podpory start-upů, které vedou k hospodářské diverzifikaci, modernizaci a přeměně a investice do zakládání nových podniků, mimo jiné prostřednictvím podnikatelských inkubátorů a poradenských služeb.

Cíl

Pomoci malým a střední podnikům v regionu transformovat své podnikání, podpořit je při přechodu EU k

nízkouhlíkové ekonomice a dosáhnout vyšší přidané hodnoty výroby a nabídky služeb, vyšší míry internacionalizace, většího objemu exportu a vyšší inovační kapacity a kompetenci firem.

Cílem je rovněž připravit malé a střední podniky na cílený a řízený útlum odvětví a firem, které nejsou z pohledu budoucího vývoje perspektivní a nabídnout podpůrné nástroje a služby zaměřené na zajištění restrukturalizace směrem k novým náplním činnostem.

Cíloví příjemci

Malé a střední podniky, podnikatelské inkubátory a poskytovatelé poradenských služeb pro malé a střední a začínající podniky, organizace zřizované krajem (MSIC).

Příklady podporovaných opatření

- Rozvoj podnikatelských kompetencí a ochoty k samostatnému podnikání formou integrace do výuky na školách, formou poradenství, koučinku, akceleračních programů, networkingových akcí, soutěžních a inspirativních akcí
- Konzultační, akcelerační a inkubační služby, sdílené dílny, laboratoře, koučinkové programy, tvorba a rozvoj sítí pro sdílení zkušeností a spolupráci expertů, rozvoj sdílených služeb a rozšíření nabídky atraktivních podnikatelských nemovitostí (v kombinaci s regenerací brownfieldů a regenerací měst)

Synergie a komplementarita aneb bude podporováno z jiných programů a fondů:

- Posilování výkonnosti podniků v oblasti výzkumu, vývoje a inovací a jejich digitální transformace, (OP TAK)
- Posílení růstu a konkurenceschopnosti MSP, (OP TAK)
- Podpora přizpůsobení se změnám klimatu, prevence rizik a odolnosti vůči katastrofám, (OP TAK)
- Podpora přechodu k oběhovému hospodářství, (OP TAK)

Plánované typy operací

- Strategický projekt
- Tematická výzva
- Grantové schéma
- Finanční nástroj

2.4.4.5 Kompetentní lidé

Zvyšování kvalifikace a rekvalifikace pracovníků a uchazečů o zaměstnání, pomoc uchazečům při hledání zaměstnání a aktivní začleňování uchazečů o zaměstnání na trh práce.

Cíl

Během transformačního procesu dojde ke značné diverzifikaci ekonomiky a k radikální proměně ve vybraných sektorech. Tyto změny budou mít zcela zásadní dopad na podobu pracovních míst a celkovou strukturu trhu práce v kraji.

Mezi cíle tohoto programu proto patří podpora zaměstnavatelům při vytváření nových pracovních míst, definování nových kompetencí a koncipování nových pracovních pozic ve všech dotčených sektorech.

Cíloví příjemci

Zaměstnavatelé, agentury práce, sociální partneři, poskytovatelé počátečního i dalšího vzdělávání, kraje, obce, Moravskoslezský pakt zaměstnanosti, nestátní neziskové organizace, výzkumné instituce.

Příklady podporovaných opatření

- Podpora re/upskingu zaměstnanců, podpora zaměstnavatelů při identifikaci nových potřebných kompetencí a tvorbě nových pracovních míst, podpora vzdělávacím institucím při tvorbě nových/adaptovaných vzdělávacích programů a modulů. Celková podpora zvýšení kvality odborného vzdělávání a přípravy v celoživotní perspektivě, podpora spolupráce zaměstnavatelů a škol, podpora polytechnického vzdělávání všech věkových skupin, podpora výuky cizích jazyků, především angličtiny,

podpora rozvoje digitálních a matematických dovedností, podpora rozvoje měkkých kompetencí a dovedností všech věkových skupin, snížení administrativní zátěže škol a učitelů, zvýšení kapacity pro rozvojové aktivity ve vzdělávání

- Zlepšení studijní nabídky univerzit a posílení jejich internacionalizace, podpora talentů, posílení marketingu a zapojení regionálních partnerů, zlepšení spolupráce škol a firem, zatraktivnění studentského prostředí (zkvalitnění zázemí pro studenty a pedagogy, včetně zahraničních)
- Dostupné služby kariérového a profesního poradenství pro všechny cílové skupiny, systém podpory kariérového a profesního poradenství s vazbou na stávající aktivity).
- Podpora vyšší flexibility pracovních míst. Podpora integrace zahraničních pracovníků
- Zvyšování kvalifikace a posilování mobility pracovní síly, vytváření a implementace standardů vzdělávání pro uplatnění v oborech s vyšší přidanou hodnotou a nových oborech v souladu se Strategií chytré specializace, spolupráce s úřady práce při cílení aktivní politiky zaměstnanosti, podpora společenské odpovědnosti firem

Synergie a komplementarita aneb bude podporováno z jiných programů a fondů:

- Zlepšení přístupu k inkluzivním a kvalitním službám v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a celoživotního učení pomocí rozvoje infrastruktury, (IROP)
- Zlepšit přístup k zaměstnání pro všechny uchazeče o zaměstnání, zejména mladé lidi a dlouhodobě nezaměstnané a znevýhodněné skupiny na trhu práce a neaktivní osoby, podporovat samostatně výdělečné činnosti a sociální ekonomiku, (OP Z+)

2.4.4.6 Inovační ekosystém

Investice do posílení kapacity a spolupráce v oblasti výzkumu, vývoje a technologických inovací, budování inovačního ekosystému.

Cíl

Vytvořit silné jádro inovačního ekosystému funkčním propojením činností a fyzické infrastruktury univerzit, MSIC a FNO s vazbou na prioritní témata inovační strategie kraje. Silné jádro inovačního ekosystému vznikne dosažením kritické velikosti a kvality ve výzkumu, jehož výsledky budou mít vysokou aplikační relevanci a budou všemi formami komercializace přenášeny do praxe.

Cíloví příjemci

Malé, střední a velké podniky, vysoké školy, výzkumné organizace, kraj a organizace zřizované krajem (MSIC, MSID).

Příklady podporovaných opatření

- Posílení kapacit excelentního výzkumu v klíčových prioritách chytré specializace MSK (vazba na RIS3)
- Posílení sdílených kapacit podpůrných organizací a platforem (MS inovační centrum, klastrové organizace, výzkumná a technologická centra a platformy, huby, coworkingová centra aj.)
- Příprava a rozšíření kapacity nových interdisciplinárních předmětů a oborů VŠ
- Podpora transferu znalostí, komercializace, ověřování výsledků výzkumu a inovací a jejich uvádění na trh (zvýšení horizontální mobility podniky – výzkumné organizace – školy)
- Finanční podpora investic do vlastního vývoje a inovací, včetně podpory vlastní výzkumné a inovační infrastruktury.
- Motivační nástroje pro posílení spolupráce mezi soukromým a výzkumnými organizacemi a univerzitami (např. inovační vouchery).
- Podpora zajištění rizikového financování.
- Digitální infrastruktura pro výzkum, vývoj a spolupráci v oblasti inovací

Synergie a komplementarita aneb bude podporováno z jiných programů a fondů:

- Posílení výzkumných a inovačních kapacit a zavádění pokročilých technologií, (OP TAK)
- Využití přínosů digitalizace pro občany, podniky a vlády, (OP TAK)
- Podpora přechodu k oběhovému hospodářství, (OP TAK)

Plánované typy operací

- Strategický projekt
- Tematická výzva

2.4.4.7 Digitální a kreativní region

Investice do digitalizace, digitálních inovací a digitálního propojení, podpora kulturního a kreativního sektoru.

Cíl

Vytvářet nejlepší příklady využití ICT technologií a inovací, šetřit s jejich pomocí obyvatelům kraje čas a peníze a současně zvyšovat kvalitu prostředí, ve kterém žijeme. Zvýšit dostupnost, kvalitu a rychlost poskytovaných služeb obyvatelům prostřednictvím digitalizovaných služeb veřejné správy. Nové aplikace digitálních inovací díky aplikačním projektům mezisektorové spolupráce.

Revitalizaci kulturního dědictví spojeného s hornickou a průmyslovou tradicí stimulovat nový rozvoj regionu prostřednictvím podpory kulturního a kreativního odvětví („KKO“) a to jak v oblasti formálního a neformálního vzdělávání, tak v oblasti podnikání s dopadem na celé území kraje.

Cíloví příjemci

Veřejné instituce, kraje, obce, organizace zřizované krajem, obcemi, podniky, výzkumné organizace, univerzity, školy, malé, střední a velké podniky.

Příklady podporovaných opatření

- Tvorba a elektronizace datových fondů a agendových informačních systémů veřejné správy, včetně dobudování potřebné infrastruktury
- Podpora infrastruktury a sítí s vysokým nárokem na budoucí kapacitu pro přenos dat
- Automatizace a robotizace agend a digitálních dat
- Adaptivní řízení dopravy, poskytování dopravních informací v reálném čase, rozvoj informačních a navigačních systémů
- Rozvoj digitálních kompetencí
- Vytvoření udržitelné infrastruktury (ekosystému) pro rozvoj kulturního a kreativního odvětví
- Oživování sídelních center a zvyšování atraktivity veřejného prostoru prostřednictvím kulturního a kreativního odvětví

Synergie a komplementarita aneb bude podporováno z jiných programů a fondů:

- Využití přínosů digitalizace pro občany, podniky a vlády, (IROP)
- Využití přínosů digitalizace pro občany, podniky a vlády, (OP TAK)
- Zvýšení digitálního propojení, (OP TAK)

Plánované typy operací

- Strategický projekt
- Tematická výzva
- Grantové schéma

2.4.4.8 Cirkulární ekonomika

Aktivity vedoucí k přechodu na principy oběhového hospodářství a zlepšení uplatňování hierarchie nakládání s odpady v průmyslu, posílení regionální konkurenceschopnosti.

Cíl

Podpořit investice do posílení oběhového hospodářství mimo jiné předcházením vzniku odpadů, jeho snižováním, účinným využíváním zdrojů, opětovným používáním a recyklací ve firmách a průmyslových podnicích povede jednak k pozitivním environmentálním efektům a jednak úspoře nákladů a posílení konkurenceschopnosti firem.

Cíloví příjemci

Kraj, obce, organizace zřizované krajem, obcemi, NNO, podnikatelské subjekty, výzkumné organizace.

Příklady podporovaných opatření

- Budování výzkumných a vývojových center pro oblast cirkulární ekonomiky v podnicích a výzkumných centrech
- Financování výzkumu a vývoje v oblasti předcházení vzniku průmyslových odpadů a materiálového využití odpadů
- Investice do demonstračních a small-scale projektů realizujících výsledky VaV coby přípravy na vytvoření průmyslových kapacit
- Recyklace a odstranění industriálních hald a odkališť
- Ekologická transformace komunálního a podobného odpadu na využitelné produkty
- Budování kompetenčních a vzdělávacích center
- Cirkulární skeny v podnicích a obcích

Synergie a komplementarita aneb bude podporováno z jiných programů a fondů:

- Prevence vzniku odpadu a materiálového a energetického využití neprůmyslového odpadu (SKO, čistírenské kaly apod.), (OP ŽP)
- Izolované investice a podpora inovativních technologií (bez vazby na VaV), (OP TAK)

Plánované typy operací

- Strategický projekt
- Tematická výzva
- Grantové schéma

2.4.5 Metodika pro hodnocení potenciálně strategických projektů:

Z pohledu schopnosti posuzovat a srovnávat jednotlivé typové aktivity v rámci regionů a pak napříč regiony z pohledu připravenosti níže uvádíme návrhy na přístup k hodnocení výběru potenciálně strategických projektů, kdy fáze hodnocení souladu s nařízením probíhá u všech podnětů, které jsou součástí řešení případných překryvů plánovaných intervencí OPST s dalšími finančními zdroji pro období 2021 - 2027. Níže je uveden pouze základní rámec přístupu k hodnocení strategických projektů – podrobněji včetně definic jednotlivých hodnotících kritérií viz samostatná Metodika pro sběr dat a přístupu ke strategickým projektům v Plánu spravedlivé územní transformace (PSÚT).

Na základě této Metodiky se bude přistupovat k předběžnému posuzování Strategických projektů typových aktivit z pohledu níže definovaných kritérií. Postup hodnocení lze rozdělit do několika fází:

- Veřejná výzva k předkládání potenciálně strategických projektů
- Fáze 0 - Vstupní posouzení (soulad s podporovanými aktivitami nařízení k FST, zohlednění časového hlediska/připravenosti);
- Fáze 1 - Identifikace potenciálně strategického projektu
- (na základě kritérií strategických projektů definovaných strategií RE:START; vyjádření se k souladu s kritérii takto definovaného strategického projektu);
- Fáze 2 - Odborné posouzení (hodnotí se kritéria transformačního potenciálu projektu na základě informací z pre-feasibility study);
- Fáze 3 - Pracovní skupiny RSK - hodnocení projektu v pracovních skupinách RSK rozšířených o tripartitu;
- Fáze 4 - Projednávání doporučení pracovních skupin v RSK rozšířené o členy tripartity, definování strategických projektů pro PSÚT (viz dále);

2.4.5.1 Fáze 0 - Vstupní posouzení:

- soulad se specifickým cílem FST dle čl. 2, podporovanými oblastmi dle článku 8 Nařízení FST a vyloučení nezpůsobilých opatření dle článku 9 (ANO/NE)
- ověření překryvů s jednotlivými programy podpory a Modernizačním fondem, případně identifikace potenciálního využití II. nebo III. pilíře Mechanismu pro spravedlivou transformaci či jiného vhodného zdroje financování, tj. rozčlenění námětů projektu na Strategické projekty a projekty a aktivity sloužící pro přípravu vhodných grantových schémat či oblastí podpory a pro jejich předběžně zacílení. Dále také pro ověření čerpání prostředků z OPST v souladu s pravidly danými pro čerpání fondů EU

Samostatně bude sledováno také časové hledisko schopnosti realizace projektu a čerpání prostředků z OPST. Stav připravenosti není přímo součástí hodnocení projektu, tj. nízká připravenost projekt nevyklučuje.

2.4.5.2 Fáze – 1 – Identifikace strategického projektu

Vylučující kritérium systémem ANO/NE – projekt musí splnit všechna kritéria, aby mohl být prohlášen za strategický. Ve fázi před vyhlášením výzvy se tento postup týká předběžného posouzení již získaných podnětů a záměr z území.

Postup k tomuto kroku vychází, z navržených schémat projektového procesu v jednotlivých krajích.

- Významný dopad či potenciál změny v místě realizace projektu nebo na větším území kraje - Strategický projekt musí mít dopad či je identifikován potenciál změny na větším území v místě realizace projektu nebo na větším území kraje. Tyto dopady musí být přímé nebo nepřímé, nikoli zprostředkované³⁴. Musí být možné popsat a rámcově kvantifikovat cílové skupiny, které budou mít z projektu užitek.
- Soulad se strategiemi regionálního rozvoje dotčených krajů nebo Strategií RE:START - Strategický projekt cílí ke konkrétním cílům strategií rozvoje dotčených krajů či Strategickému rámci hospodářské restrukturalizace Ústeckého kraje, Moravskoslezského a Karlovarského. Příspěvek ke konkrétnímu cíli musí být uveden pokud možno kvantifikovaným způsobem a musí zohledňovat logiku strategických dokumentů.
- Vznik nových nebo udržení stávajících pracovních míst anebo zvyšování kvalifikace a vzdělanosti nebo pozitivní vliv na adaptaci na klimatickou změnu - Strategický projekt musí generovat nová pracovní místa či pomoci se zachováním stávajících, které by bez investice zanikly, nebo musí mít přímý nebo nepřímý účinek na zaměstnanost a zvýšení vzdělanosti v kraji (v preferovaných odvětvích). Nebo projekt musí pozitivně přispívat k adaptaci na klimatickou změnu.
- Jasný nositel - Strategický projekt má jasně definovaného nositele a jsou známi také partneři projektu.
- Finanční hranice - Minimální odhad celkových nákladů strategického investičního projektu by měl být 200 mil. Kč, v případě neinvestičního projektu 50 mil. Kč.

2.4.5.3 Fáze 2 – odborné hodnocení³⁵

Na základě zpracované **předběžné studie proveditelnosti** (pre-feasibility study) bude projekt posuzován ve třech samostatných oblastech:

- **transformační potenciál**, který ukazuje schopnost projektu přispět k socio-ekonomické transformaci regionu;
- **proveditelnost projektu**, která ukazuje, zda se dá projekt skutečně realizovat;
- **vliv na životní prostředí**, který zjišťuje, zda projekt neohrozí životní prostředí.

Proveditelnost projektu

- Realizovatelnost projektu - jasný a proveditelný plán realizace, milníky (fyzické a finanční) pro monitorování implementace, indikátory výstupu a dopadu pro hodnocení přínosu projektu, zralost projektu – stav přípravy
- Institucionální kapacita nositele projektu - technická kapacita, právní kapacita, finanční kapacita, administrativní a řídicí kapacita
- Technická (metodologická) proveditelnost projektu - adekvátnost technického řešení ve vztahu k cíli projektu, technická schopnost dosáhnout plánovaných výsledků, technické řešení na úrovni "best available", soulad s patnými normami a předpisy, pro neinvestiční projekty popis metodologického řešení
- Ekonomická proveditelnost – analýza poptávky, finanční analýza, ekonomická analýza
- Řízení rizik – správně definovaná a ohodnocená rizika, způsob eliminace rizik

Vliv na životní prostředí

³⁴ **Přímé dopady** vytváření/zachování pracovních, rozvoj nových oborů či oblastí výzkumu a vývoje ve vazbě na proces transformace energetiky, vznik a tvorba nových oborů a oblast ve vazbě na nové technologie. **Nepřímé dopady** revitalizace území dotčená těžbou, průmyslovou činností, rozvoj nových oborů a oblastí rozvoje s nepřímou vazbou na proces transformace energetiky (nové služby, kreativní průmyslu atp.) **Zprostředkované dopady** podpora aktivity směřující k diverzifikace oblastí podnikání, nových služeb v sektorech mající potenciál vytváření pracovních míst, či realizaci projektů veřejného zájmu.

³⁵ Zvážit do pracovních skupin či jako nezávislé těleso posouzení přímo v rámci spolupráce s EIB/JASPERS.

Posouzení správnosti vyplnění podkladu zajistí MŽP

- Splnění principu „do no significant harm“ - nezpůsobit významné škody na životním prostředí ve smyslu čl. 17 nařízení 2020/852 ve vztahu k cílům v oblasti mitigace a adaptace na změnu klimatu, nakládání s vodou, oběhovém hospodářství, znečištění a biodiverzity (vylučovací kritérium ano/podmínečně ano/ne/)

Pro posouzení slouží příloha č. 6.6 kritéria DNSH včetně příloženého kontrolního listu, který budou muset vyplnit všichni předkladatelé předběžných studií proveditelnosti (pre-feasibility study).

2.4.5.4 Fáze 3 – Pracovní skupiny RSK

Pracovní skupiny RSK projednávají výstupy z odborného hodnocení a vydávají doporučující stanovisko pro RSK o zařazení do PSÚT: Pracovní skupiny RSK doplněné o zástupce MMR a MŽP ve formě stálých hostů těchto skupin v rámci posuzování strategických projektů ve věci překryvů s jinými finančními zdroji a nástroji. Doporučujeme pro rychlejší projednání ve fázi č. 4 zařadit do pracovních skupin také zástupce tripartity. Role RSK a celkový hodnotící proces je součástí příloh Metodiky. V této části dokumentu je uveden pouze obecný popis tohoto procesu k přístupu hodnocení strategických projektů.

2.4.5.5 Fáze 4 – Projednávání doporučení pracovních skupin v RSK rozšířené o členy tripartity, definování strategických projektů pro PSÚT

Po validaci dojde k vytvoření seznamu strategických projektů a předání seznamu pro schválení do k projednání s RSK rozšířené o členy tripartity. Na základě tohoto projednání bude seznam strategických projektů předán do poslední fáze hodnocení a výběru strategických projektů.

Seznam strategických projektů bude také projednán v rámci Transformační platformy. Následně dojde k zanesení strategického projektu do PSÚT/OPST a bude předloženo vládě ČR ke schválení. Následně bude PSÚT i OPST předloženo ke schválení Evropské komisi.

2.4.6 Výčet příkladů operací a podniků jiných než MSP

Odkaz: čl. 7 odst. 2 písm. h)

*Vyplnit pouze v případě, pokud jsou podporovány produktivní investice do jiných než malých a středních podniků:
– indikativní seznam těchto operací a podniků a u všech z nich odůvodnění nezbytnosti této podpory prostřednictvím analýzy nedostatků, z níž vyplývá, že očekávané ztráty pracovních míst by překročily očekávaný počet pracovních míst vytvořených bez investic*

Vysvětlení: s ohledem na upřesnění požadavků EK k problematice dokládání analýzy pracovních míst z konce února 2021, došlo k definování základního rámce této analýzy a dochází k revizi předložených záměrů velkých podniků v oblasti produktivních investic a také probíhá jejich revize z pohledu uplatnění velké většiny z nich v rámci Modernizačního fondu. V současné době tak není možné uvést relevantní seznam s ohledem na jeho aktualizaci. Tato část plánu bude průběžně aktualizována v průběhu období dubna 2021. Cílem je, aby každá produktivní investice, která bude součástí plánu, byla podložena odpovídající analýzou pracovních míst.

Hospodářství všech tří strukturálně postižených / uhelných regionů České republiky je dlouhodobě úzce provázáno s aktivitou a prosperitou tzv. velkých podniků. Jedná se především o podniky

působící v odvětvích těžby, energetiky, chemie, hutnictví, ocelářství a dalších oborech, které lze označit za energeticky náročné. Role těchto velkých podniků v procesech transformace je mimořádně významná – ať již z pohledu množství pracovních míst, které by mohly být v přímém kontextu dopadů útlumu těžby a využívání uhlí ohroženy, tak z pohledu potenciálních ekonomických a daňových ztrát. Je proto zcela nezbytné počítat s velkými podniky tohoto charakteru jako se samozřejmou součástí transformačních procesů, kdy tyto podniky by se měly na těchto procesech přímo samy aktivně podílet. Níže je proto uveden indikativní a neúplný výčet projektových aktivit, které uvažují tyto podniky k realizaci s využitím prostředků FST. Neúplnost výčtu je dána mj. i časovým hlediskem, kdy množství transformačních projektů velkých podniků není v tuto chvíli, mj. i s ohledem na dynamičnost změn a důsledků spjatých s politikou tzv. Zeleného údělu, známo.

Uvedení jednotlivých typů operací a podniků nezakládá budoucí jistotu jejich podpory v rámci implementace Fondu pro spravedlivou transformaci v ČR a zároveň nijak neomezuje potenciál přínosu a možnosti budoucí podpory operací a podniků jiných než MSP zde neuvedených.

2.4.7 Analýza pracovních míst definující oprávněnost uvedených operací velkých podniků

Okomentoval(a): [SM2]: Na konci dubna byl ukončen sběr záměrů produktivních investic velkých podniků a nyní v průběhu května bude probíhat jejich vyhodnocení, následně bude připraven seznam, který bude také rozeslán členům TP. Příprava indikativního seznamu je ve fázi přípravy

K čemu analýza slouží?

Podpora produktivních investic a tedy podpora velkých podniků z Operačního programu Spravedlivá transformace („OP ST“) musí být náležitě odůvodněna v příslušném Plánu spravedlivé územní transformace („PSÚT“), a to prostřednictvím analýzy dopadů realizace produktivní investice na trh práce. Toto je podmínka vyplývající z evropského nařízení zřizující Fond pro spravedlivou transformaci („FST“), který má zmírnit dopady ukončování těžby uhlí.

Co je produktivní investice?

Produktivní investice přispějí k transformaci na klimaticky neutrální hospodářství a jsou nezbytné pro zmírnění ztrát pracovních míst v důsledku transformace tím, že vytvoří nebo ochrání významný počet pracovních míst.

Co musí analýza obsahovat?

Jedná se o investice do fixního kapitálu nebo nehmotných aktiv podniků za účelem výroby zboží nebo poskytování služeb, čímž přispějí k tvorbě hrubého kapitálu a k zaměstnanosti.

S kým bude projednávána?

Analýza potvrzuje, že bez podpory produktivních investic by očekávané ztráty pracovních míst překročily očekávaný počet vytvořených či zachovaných pracovních míst.

Zároveň prokazuje, že tuto investici s vytvořením předpokládaných pracovních míst nelze realizovat na úrovni malých a středních podniků.

Analýza bude předána ministerstvům koordinujícím přípravu OP ST (Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo životního prostředí) a následně veřejně projednávána s Transformační platformou sdružující socio-ekonomické partnery, ministerstva a zástupce uhelných regionů.

Následně bude představena Evropské komisi. Po potvrzení podpory dané investice ze strany Evropské komise bude projekt zapsán do PSÚT, a bude tedy způsobilý k získání podpory z OP ST.

Nositel předložením analýzy souhlasí s veřejným projednáváním investice.

Analýza musí **věřohodně prokazovat**, že dojde ke tvorbě/zachování většího počtu pracovních míst než kolik by zaniklo v případě absence investice. Tj. je nutné prokázat, že např. na úrovni malých a středních podniků neexistuje předpoklad, že by – např. z pohledu rozsahu investiční náročnosti či charakter zaměření projektu samotného – takovouto investicí byly schopny realizovat a nevytvořili by investicí předpokládaná pracovní místa apod. Na analýzu je potřeba se dívat z celkového pohledu trhu a nikoliv jen z pohledu jednoho velkého podniku jako takového.

Doporučeným základním prvkem úrovně statistických dat pro zpracování analýzy jsou výstupy z prediktivního modelu Kompas. Dále bude vycházet z dostupných aktuálních regionálních analýz trhu práce zveřejňovaných příslušnými Úřady práce ČR.

Samostatně v popisu investice nejlépe tabulkovou formou následující otázky:

Na co má produktivní investice vliv	Stručná charakteristika
1) Kolik vytvoří produktivní investice pracovních míst?	Definovat předpokládané odvětví, ve kterém dojde k tvorbě pracovních míst ve vazbě na existující statistiky trhu práce a rámcový odhad předpokládaného počtu vytvořených pracovních míst. (strukturu zaměstnanců, vzdělání, typová pracovní místa, požadavky na kvalifikaci).
2) Co se stane s trhem, pokud produktivní investice nebude realizovaná? (je např. investice zásadní pro fungování celého trhu, umožní vznik či rozvoj malých a středních podniků, které budou navázány na produktivní investici velkého podniku atd.)	Jedná se o pracovní místa v daném sektoru/oboru či skupině oborů související s předmětem produktivní investice s přihlédnutím k širšímu kontextu trhu budoucí produktivní investice.
3) Jaké jsou cíle dané investice?	Co má přinést danému regionu/odvětví a co způsobí z hlediska transformace. Existují alternativy dané investice? Kdo jiný by mohl podobnou investici realizovat či realizovat investice jiné, které by vedly k věcně a kvalitativně podobným výsledkům.
4) Shrnutí významných socioekonomických dopadů produktivní investice.	

Veškerá data pokud je to relevantní podložit odkazy na zdroje dat.

Z výše uvedeného je jasné, že podmínky nejsou zcela triviální a nebude jednoduché prokázat, že je investice opravdu nezbytná a měla by být podpořena z Operačního programu Spravedlivá transformace.

Důležité je dodat, že ale tyto podmínky platí **jen pro produktivní investice**. Pokud se budeme bavit např. o investici do výzkumu, rekvalifikace pro pracovníky podniku apod., nejde o produktivní investici.

Odkaz: čl. 11 odst. 2 písm. i)

Vyplnit pouze v případě, že jsou podporovány investice k dosažení snížení emisí skleníkových plynů z činností uvedených v příloze I směrnice 2003/87/ES:

–seznam operací, které mají být podpořeny, a odůvodnění, že přispějí k transformaci na klimaticky neutrální ekonomiku a povedou k podstatnému snížení emisí skleníkových plynů nad rámec příslušných referenčních hodnot používaných pro přidělování bezplatných povolenek podle směrnice 2003/87/ES a že jsou nezbytné k ochraně významného počtu pracovních míst

Odkaz: čl. 11 odst. 2 písm. j)

– synergie a doplňkovost plánovaných operací s dalšími programy v rámci cíle Investice pro zaměstnanost a růst (podpora procesu transformace), dalšími finančními nástroji (fond Unie pro modernizaci obchodu s emisemi) a dalšími pilíři mechanismu pro spravedlivou transformaci (zvláštní režim v rámci programu InvestEU a úvěrový nástroj pro veřejný sektor zřízený s Evropskou investiční bankou) na pokrytí zjištěných investičních potřeb

2.5 Ukazatele výstupů nebo výsledků pro jednotlivé programy

Odkaz: čl. 12 odst. 1

Vyplnit pouze v případě, že se počítá s ukazateli pro jednotlivé programy:

– odůvodnění nezbytnosti ukazatelů výstupů nebo výsledků pro jednotlivé programy na základě typů plánovaných operací

Okomentoval(a): [SM3]: Bude součástí další verze draftu PSUT, závisí na finální podobě a rozsahu zejména strategických projektů

Tabulka 1. Ukazatele výstupů text uvnitř se částečně liší od českého překladu

Specifický cíl	ID [5]	Ukazatel [255]	Měrná jednotka	Milník (2024)	Cíl (2029)

Tabulka 2. Ukazatele výsledků								
Specifický cíl	ID [5]	Ukazatel [255]	Měrná jednotka	Základní nebo referenční hodnota	Referenční rok	Cíl (2029)	Zdroj údajů [200]	Poznámky [200]
		RCR 01 pracovní místa vytvořená v podporovaných subjektech						
		RCR 02 soukromé investice ve srovnatelné výši jako podpora z veřejných zdrojů (z toho: granty, finanční nástroje)						
		RCR 11 uživatelé nových veřejných digitálních služeb a aplikací						
		RCR 12 uživatelé nových digitálních produktů, služeb a aplikací vyvinutých podniky						
		RCR 17 tři roky staré podniky přežívající na trhu						
		RCR 29 odhadované emise skleníkových plynů z činností uvedených v příloze I směrnice 2003/87/ES v podporovaných podnicích						
		RCR 31 celkové množství vyrobené energie z obnovitelných zdrojů (z toho: elektřina, teplo)						
		RCR 98 pracovníci malých a středních podniků, kteří dokončili další odborné vzdělávání a přípravu (podle druhu dovednosti: technické, řídicí, podnikatelské, zelené nebo jiné dovednosti)						

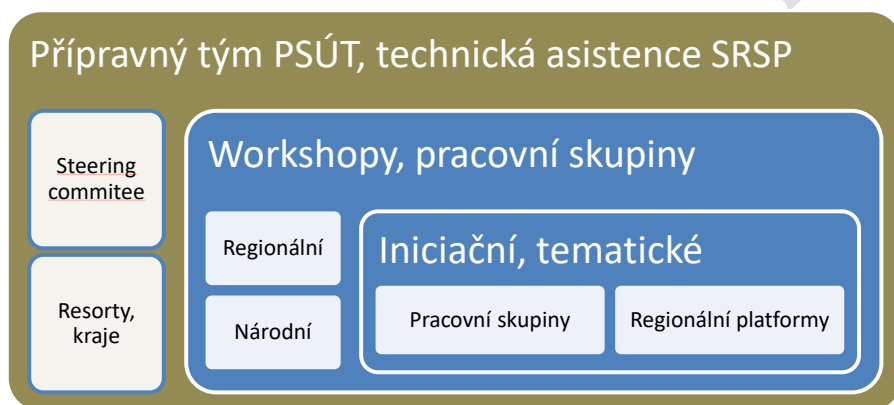
3. Řídicí mechanismus

Odkaz: čl. 11 odst. 2 písm. f

3.1 Partnerství

- Způsob zapojení partnerů do přípravy, provádění, sledování a hodnocení územních plánů spravedlivé transformace,
- výsledky veřejné konzultace.

Pro zpracování a koordinaci zpracování Plánu územní transformace ČR byl nominován přípravný tým PSÚT, který metodicky vede MMR.

Steering committee – sestaven ze zástupců EK, resortů a dotčených krajů
- koordinace činností v souladu s nařízením k FST a souvisejícím dokumenty
- koordinace poskytování technické asistence.

Přípravný tým – zástupci krajů, resortů, ÚV ČR
- koordinuje aktivity v regionech, promítá výstupy z aktivit v regionech do PSÚT
- koordinuje součinnosti resortů a regionů a výstupů z „Transformační platformy“
- finalizuje podklady pro Vládu ČR,
- provazuje výstupy z regionů s platnou legislativou, provázání s ŘO a podobou nového programového období.

Vytvořena „Transformační platforma“ – zástupci resortů, regionální stakeholderi (NNO, firmy, samosprávy, zástupci krajů)

- definuje očekávání od transformačního procesu,
- definuje aktivity vedoucí k naplnění těchto cílů,
- aktivizuje území,

- sleduje vývoj typových aktivit v čase.

Klíčová je role regionálních stakeholderů.

Souběžně s transformační platformou je příprava programu řešena i prostřednictvím tematických pracovních skupin, kterých se účastní zástupci jednotlivých rezortů a zástupci krajů. Zřízeny jsou tyto pracovní skupiny:

1. Podnikání, věda, digitalizace;
2. Energetické úspory, obnovitelné zdroje energie, doprava;
3. Oběhové hospodářství, rekultivace;
4. Zaměstnanost.

Tímto dvoustupňovým projednáváním je zajištěno, že v žádné oblasti nejsou vynechány relevantní partneři a všichni mají možnost uplatnit své připomínky. V návaznosti na připomínky a podněty od členů platformy dále probíhají bilaterální jednání s řídicími orgány jiných programů a dalšími partnery.

Kromě toho se princip partnerství uplatňuje i na úrovni krajů při přípravě plánu spravedlivé územní transformace. Kraje musí zajistit dostatečně transparentní zapojení všech relevantních aktérů v území do přípravy plánů a návrhu vhodných opatření k zařazení do podpory z Operačního programu Spravedlivá transformace.

Po schválení programu bude transformační platforma přeměněna na monitorovací výbor operačního programu a bude plnit všechny funkce vyplývající z nařízení.

3.2.Sledování a hodnocení

– Plánovaná opatření pro sledování a hodnocení, včetně ukazatelů pro měření schopnosti plánu dosáhnout jeho cílů

Na základě realizovaných konzultací s poskytováním technické asistence k přípravě Plánů se řeší využívání odpovídajících nástrojů pro sledování a hodnocení naplňování plánů. Klíčové je nastavení odpovídající sady indikátorů a ukazatelů. Základním prvkem budou kvantitativní indikátory zaměřené na sledování realizace jednotlivých projektů (m², vytvořená pracovní místa atp.) a k nim přiměřeně nastavené kvalitativní ukazatelé, které budou sloužit pro průběžné hodnocení transformačního procesu.

Základní indikátory budou vycházet z definovaných ukazatelů výstupů a výsledků pro Fond pro spravedlivou transformaci. V současné době probíhá definování oblastí podpory v jednotlivých regionech, na jejich základě pak budou vybrány z níže uvedených relevantní indikátory.

Tabulka 8 – přehled základních ukazatelů, které mohou být využity pro sledování naplňování cílů PSÚT

Výstupy	Výsledky
<ul style="list-style-type: none"> • RCO01 – podporované podniky (z toho: mikropodniky, malé, střední, velké podniky) • RCO 02 – podniky podporované granty • RCO 03 – podniky podporované finančními nástroji RCO 04 – podniky s nefinanční podporou • RCO 05 – podporované začínající podniky • RCO 10 – podniky spolupracující s výzkumnými institucemi RCO 120 – podniky podporované s cílem dosáhnout snížení emisí skleníkových plynů z činností uvedených v příloze I směrnice 2003/87/ES 	<ul style="list-style-type: none"> • RCR01 – pracovní místa vytvořená v podporovaných subjektech RCR 02 – soukromé investice ve srovnatelné výši jako podpora z veřejných zdrojů (z toho: granty, finanční nástroje) • RCR 03 – malé a střední podniky zavádějící inovace produktů nebo procesů • RCR 04 – malé a střední podniky zavádějící marketingové nebo organizační inovace • RCR 05 – malé a střední podniky provádějící vnitropodnikové inovace • RCR 06 – patentové přihlášky předložené Evropskému patentovému úřadu • RCR 29 – odhadované emise skleníkových plynů z činností uvedených v příloze I směrnice 2003/87/ES v podporovaných podnicích
RCO 13 – digitální služby a produkty vyvinuté pro podniky	RCR 11 – uživatelé nových veřejných digitálních služeb a aplikací RCR 12 – uživatelé nových digitálních produktů, služeb a aplikací vyvinutých podniky
RCO 15 – vytvořená kapacita pro inkubace	<ul style="list-style-type: none"> • RCR 17 – tři roky staré podniky přežívající na trhu • RCR 18 – malé a střední podniky využívající služeb inkubátoru rok po jeho vytvoření
RCO 101 – malé a střední podniky investující do rozvoje dovedností	<ul style="list-style-type: none"> • RCR 97 – podporovaná učňovská příprava v malých a středních podnicích • RCR 98 – pracovníci malých a středních podniků, kteří dokončili další odborné vzdělávání a přípravu (podle druhu dovednosti: <ul style="list-style-type: none"> • technické, řídicí, podnikatelské, zelené nebo jiné dovednosti)
RCO 22 – zvýšení kapacity pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů (z toho: elektřina, teplo)	<ul style="list-style-type: none"> • RCR 31 – celkové množství vyrobené energie z obnovitelných zdrojů (z toho: elektřina, teplo) • RCR 32 – energie z obnovitelných zdrojů: kapacita připojená k síti (provozní)

<p>RCO 34 – zvýšení kapacity pro recyklaci odpadu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • RCR 46 – počet obyvatel, kteří využívají zařízení na recyklaci odpadu a systémy pro nakládání s drobným odpadem • RCR 47 – recyklovaný odpad • RCR 48 – recyklovaný odpad používaný jako surovina • RCR 49 – využitý odpad
<p>RCO 38 – plocha podporované rekultivované půdy RCO 39 – instalované systémy pro monitorování znečištění ovzduší</p>	<ul style="list-style-type: none"> • RCR 50 – počet obyvatel, kteří mají prospěch z opatření pro kvalitu ovzduší • RCR 52 – rekultivovaná půda využívaná pro zeleň, sociální bydlení, ekonomické nebo komunitní činnosti
<p>pro účastníky³⁶: RCO 200 – nezaměstnané, včetně dlouhodobě nezaměstnaných, RCO 201 – dlouhodobě nezaměstnané, RCO 202 – neaktivní, RCO 203 – zaměstnané, včetně osob samostatně výdělečně činných, RCO 204 – mladší 30 let, RCO 205 – starší 54 let, RCO 206 – s ukončeným nižším sekundárním vzděláním nebo ještě nižším vzděláním (ISCED 0–2), RCO 207 – s ukončeným vyšším sekundárním (ISCED 3) nebo postsekundárním (ISCED 4) vzděláním, RCO 208 – s ukončeným terciárním vzděláním (ISCED 5 až 8), RCO 209 – celkový počet účastníků⁵</p>	<p>pro účastníky³⁷: RCR 200 – účastníci, kteří začali hledat zaměstnání po ukončení své účasti, RCR 201 – účastníci v procesu vzdělávání nebo odborné přípravy po ukončení své účasti, RCR 202 – účastníci, kteří získali kvalifikaci po ukončení své účasti, RCR 203 – účastníci zaměstnaní po ukončení své účasti, včetně osob samostatně výdělečně činných.</p>

³⁶ Vykazují se všechny ukazatele výstupů a výsledků týkající se účastníků. Veškeré osobní údaje musí být rozlišeny podle pohlaví (mužské/ženské – nebinární). Pokud některé výsledky nejsou možné, údaje týkající se těchto ukazatelů výsledků se nemusí shromažďovat ani vykazovat. Při shromažďování údajů z rejstříků nemusí členské státy dodržovat společně dohodnuté definice a mohou využívat vnitrostátní definice.

³⁷ Vypočítá se automaticky na základě společných ukazatelů výstupů souvisejících s postavením v zaměstnání. ⁶Veškeré osobní údaje musí být rozlišeny podle pohlaví. Pokud některé výsledky nejsou možné, údaje týkající se těchto ukazatelů výsledků se nemusí shromažďovat ani vykazovat. Při shromažďování údajů z rejstříků nemusí členské státy dodržovat společně dohodnuté definice a mohou využívat vnitrostátní definice.

3.3. Subjekt(y) koordinace a sledování

Subjekt nebo subjekty odpovědné za koordinaci a sledování provádění plánu a jejich úkoly

Přípravu PSÚT zajišťuje Ministerstvo pro místní rozvoj, které zajišťuje projednávání Plánu v rámci Transformační platformy. Dále koordinuje přípravu seminářů a workshopů v regionech i na národní úrovni. Ministerstvo pro místní rozvoj dále sleduje plnění harmonogramu dokončení jednotlivých fází Plánu. Ve spolupráci s RSK jednotlivých regionů koordinuje aktivity směřující k definování indikativních seznamů produktivních investic jiných než MSP, dále přípravu a hodnocení strategických projektů.

Ministerstvo pro místní rozvoj dále svolává a připravuje podklady pro jednání Přípravného tým PSÚT.

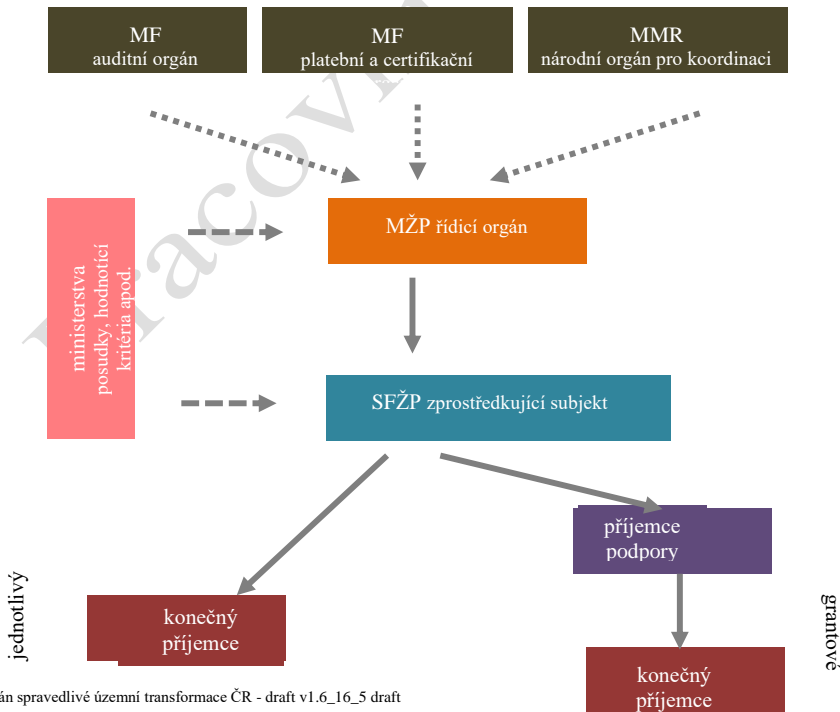
Řídicím orgánem Operačního programu Spravedlivá transformace je **Ministerstvo životního prostředí**.

Protože Ministerstvo životního prostředí část úkonů bude delegována na zprostředkující subjekt, obdobně jako je tomu v případě Operačního programu Životní prostředí. Jedná se zejména o činnosti spojené s administrací jednotlivých projektů, průběžnou prací s jednotlivými příjemci podpory apod.

Zprostředkujícím subjektem bude **Státní fond životního prostředí**, který má zkušenosti nejen s administrací Operačního programu Životní prostředí.

Ministerstvo životního prostředí bude ve **spolupráci Ministerstvem pro místní rozvoj a regiony** sledovat naplňování cílů PSÚT v pravidelných intervalech a min. 1x ročně od spuštění OP ST provádět případnou aktualizaci Plánu s ohledem na naplňování stanovených milníků.

Zapojení ostatních ministerstev do implementace předpokládáme také na úrovni přípravy podrobných podmínek podpory, výzev nebo při samotném hodnocení projektů. Na vykonávání těchto činností bude zapojeným rezortům uvolněna část technické pomoci operačního programu. Celá struktura je znázorněna ve schématu níže.

CS

Pracovní verze 1.6

7

CS